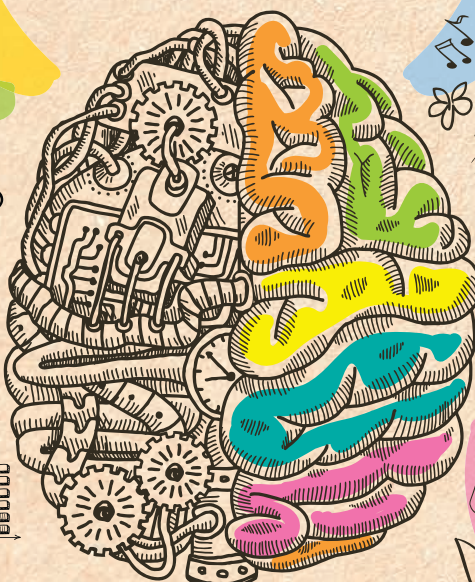

אומדנים בעקבות

שיעורים, סדרות ותכניות
מיוחדות במדעי הרוח

תשפ"ד 2023-2024

הפקולטה למדעי הרוח
ע"ש לסטר וסאלי אנטון
אוניברסיטת תל אביב

שיעורים, סדרות ותכניות מיוחדות במדעי הרוח

שנת הלימודים תשפ"ד 2023-2024

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרוח ע"ש לסטר וסאלי אנטין

דקאנית הפקולטה: פרופ' רחל גלי צינמון
ראשת מנהל: גב' מיכל ניסנוב
עורכת ורכות התכנית: גילה משה
עורכת ומזכירת התכנית: גלית דור
עריכה גרפית ועיצוב: אלנה קוזנצוב
דפוס: בית הדפוס של אוניברסיטת תל-אביב

תוכן העניינים

5	מידע כללי
9	לוח שנת הלימודים
10	רשימת קורסים
	קורסי הפקולטה
19	החוג לאנגלית ולימודים אמריקניים
24	החוג לארכיאולוגיה ותרבויות המזרח הקדום
30	החוג לבלשנות
31	החוג להיסטוריה כללית
34	החוג להיסטוריה של המזרח התיכון ואפריקה
36	החוג להיסטוריה של עם ישראל
39	החוג ללימודי הערבית והאיסלאם
41	החוג ללשון העברית ולבלשנות שמית
42	החוג ללימודי מזרח אסיה
53	החוג ללימודים קלאסיים – יוון ורומא
56	החוג למקרא
60	החוג לספרות
66	החוג לפילוסופיה
69	החוג לפילוסופיה יהודית ותלמוד
72	התכנית לתרבות צרפת
75	התכנית הרב-תחומית במדעי הרוח
86	תכנית לימודי נשים ומגדר בסיוע NCJW
90	תכנית למחקר תרבות הילד והנוער
92	המכון להיסטוריה ופילוסופיה של המדעים והרעיונות
	סדרות ותכניות מיוחדות
98	סדרת הדקאנית
100	סדרת העשרה
101	סופס רישום

מחוז תל אביב

לומדים בגילמון ומתנדבים למען הזולת

מערך "באים לטוב" של האגף לאזרחים ותיקים במשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, מזמין את משתלמי הפקולטה למדעי הרוח לתרום מזמנם, מניסיונם ומכישוריהם למטרות חברתיות.

מתנדבים הפעילים במסגרות מוכרות, או כאלה המעוניינים להירטם לעשייה מלאת סיפוק בהתנדבות, מוזמנים להשתלב בפעילות **באים לטוב** – מערך כלל ארצי הפועל בחסות החברה למתנ"סים ובשיתוף עם מרכזים קהילתיים וארגונים שונים.

מערך באים לטוב מצרף אזרחים ותיקים וגמלאים לפעילות התנדבות אישית המותאמת לעולם הידע והפנאי שלהם, וגם מפנה אותם לארגונים ולמשימות המתאימים להם.

בתקופה זו, מערך באים לטוב נרתם ביתר שאת לסיוע בהפגת בדידות לאוכלוסיות במצוקה, ומשלב מתנדבים נוספים במרכזי תמיכה וקשב לאזרחים בקבוצות סיכון. מתנדבי באים לטוב פועלים בתחומי החינוך בבתי ספר, בגני ילדים ומסייעים לחיילים ועוד. כמו כן, נשמח לקבל פניות להדרכת אזרחים לפעילות דיגיטלית, ולהעברת סדנאות והרצאות בשטחי עניין מגוונים.

בואו להתנדב וצרו קשר למטרת השתלבות ומציאת אפיק התנדבות אישי שלכם

פרטי קשר:

מיכל סיון

sivanmi@gmail.com

נייד: 054-4827744

הרשמה ופרטים על תוכניות ההתנדבות:

<https://lp.vp4.me/xfi3>

מידע כללי

"כאשר אדם אומר 'איני יודע' – כבר הגיע למחצית החכמה" (אפלטון)

הפקולטה למדעי הרוח שמחה להזמין אתכם – שוחרי תרבות ודעת – למסע של הרחבת אופקים בשנת הלימודים תשפ"ג. אנחנו מזמינים אתכם להיחשף למסע בינתרבותי. מסע בזמן. מסע גיאוגרפי. מסע אל השורשים. מסע אל העבר. מסע של גילוי ושל העשרה. תכנית "לומדים בגילמן" קיימת למעלה מ-20 שנה בקמפוס המטופח והמרווח של אוניברסיטת תל-אביב. התכנית מושכת אליה מדי שנה אלפי לומדות ולומדים מכל רחבי הארץ ומכל הגילאים. המשתתפים בתכנית נהנים ממגוון מרתק של הרצאות וקורסים מפי מיטב המרצים והחוקרים המובילים בתחומם:

- **קורסי הפקולטה:**
מגוון של קורסים בחוגים השונים הניתנים לתלמידי תואר ראשון פתוחים למשתתפי תכנית "לומדים בגילמן" על בסיס מקום פנוי בקורס.
- **סדרות, הרצאות ותכניות מיוחדות:**
מקבצים ייחודיים של הרצאות הניתנות על ידי סגל המרצים ביחידות הפקולטה בנושאים מרתקים, עכשוויים והיסטוריים.
- **המידע בחוברת נכון ליום 20.8.2023**
- **יתכנו שינויים ברשימת הקורסים שמופיעים בחוברת**
- **תוכן הקורסים (סילבוס) בחוברת מקוצרים, למידע עדכני ומלא בקרו באתר התכנית:**
<http://humanities.tau.ac.il/lomdim-begilman>

תאריך פתיחת הרישום: יום ג' 5.9.2023

היום הראשון ללימודים בסמסטר א' – 15.10.2023

היום האחרון ללימודים בסמסטר א' – 14.1.2024

היום הראשון ללימודים בסמסטר ב' – 4.3.2024

היום האחרון ללימודים בסמסטר ב' – 23.6.2024

בימי ההרשמה ועד פתיחת הסמסטר, יהיו משרדי התכנית סגורים לקבלת קהל. ראו קישור לטופס הרישום האלקטרוני באתר התוכנית "לומדים בגילמן".

משרדי התכנית יפתחו ביום הראשון ללימודים – יום א' 15.10.2023

קבלת קהל בימים א'–ד' בין השעות 09:00–13:00

בימי ה' המשרדים סגורים לקבלת קהל

כתובת המשרדים: בניין גילמן, חדר 151

טלפון: 03-6409789, 03-6407433

פקס: 03-6412748

דוא"ל: lomdim@tauex.tau.ac.il

אנו מאחלים לכם עניין והנאה בלימודים

הנחיות ונהלים:

- מספר המקומות בכל קורס מוגבל בכפוף למגבלות שונות
- הרישום אינו כרוך בבחינות קבלה
- הלימודים הינם להעשרה ואינם מקנים תואר, הכרה אקדמית או נקודות זכות מצטברות לקראת תואר או תעודה אקדמיים
- הלומדים בתכנית אינם זכאים להבחן ולהגיש עבודות
- הסיוורים הלימודיים במסגרת החוגים אינם פתוחים למשתלמי לומדים בגילמן
- אין אפשרות להצטרף לקורס שנתי בסמסטר ב'
- מומלץ להקדים ולהירשם מראש גם לקורסי סמסטר ב'
- רצוי להכין אלטרנטיבה נוספת למקרה שלא יהיה מקום בקורס המבוקש
- הכניסה לשיעורים תתאפשר אך ורק לנרשמים לקורס ובהצגת אישור תשלום
- הנרשמים מקבלים על עצמם את האחריות להשתתף בכל מועדי הקורסים או הסדרות, לא יינתן פיצוי כספי או אחר על העדרות.
- נוכחות בשיעור הראשון ללא רישום – על בסיס מקום פנוי ובתיאום מראש
- ההשתתפות בכל קורסי הפקולטה למדעי הרוח כרוכה ברישום ובתשלום. כניסה לקורסים, שאינם מתפרסמים בתכנית, תותר רק לאחר אישור מזכירות החוג ותמורת תשלום.
- לא תתאפשר גישה מרחוק לאתרי הספרייות.

סדרי הרשמה ותשלום

1. האפשרות לרישום מקוון תפתח בתאריך 5.9.2023 בחצות (בלילה שבין 4.9 ו-5.9). מומלץ להשתמש באופציה זו. ראו קישור לטופס הרישום האלקטרוני באתר התכנית.
2. רישום באמצעות פניה למשרדי התכנית (דוא"ל, פקס, טלפון) – בתאריך 5.9.2023 בשעה 09:00.
3. לקורסי סמסטר א' ניתן להרשם עד תאריך 29.10.23.
4. רצוי להרשם מראש לקורסי סמסטר ב'.

דרכי הרשמה:

1. רישום מקוון ומיידי, פעיל בכל שעות היום
  2. בטלפון – 03-6409789, 03-6407433 בימים א'-ה' בין השעות 09:00-14:00
  3. בפקס* – באמצעות שליחת טופס רישום מלא וחתום לפקס מספר: 03-64 12748
  4. בדואר אלקטרוני* – באמצעות משלוח של טופס רישום לכתובת: lomdim@tauex.tau.ac.il
- * הרישום דרך דיוור או פקס תקף מיום פתיחת ההרשמה – 5.9.2023 שעה 09:00

לנוחיותכם, מצורף טופס רישום בעמוד האחרון של החוברת.
ניתן להוריד טופס רישום מאתר התכנית: <http://humanities.tau.ac.il/lomdim-begilman>
קבלת קהל במשרדי התכנית תתחדש עם פתיחת שנת הלימודים בתאריך 15.10.2023

- בסיום הליך הרישום יקבלו הנרשמים בדוא"ל: קבלה ואישור רישום.
- יש להציג את אישור הרישום בכניסה לכיתת הלימוד. האישור בלעדי לכניסה לקורסים הרשומים בו.
- נא לשמור על הקבלה המקורית, בכל בירור יהיה צורך להציגה.

אישור הרישום מקנה את ההטבות הבאות:

- כניסה לספרייה המרכזית ללא תשלום. שימו לב – לא תתאפשר גישה מרחוק לאתר הספרייה.
- הנחה ברכישת מנוי לספרייה המרכזית
- הסדרי חניה בחניונים שמסביב לקמפוס*
- * ההטבות כפופות לשינויים בהתאם להוראות המפעילים

מחיר הקורסים:

מחיר קורס לסמסטר בהיקף 2 שעות סמסטריאליות: 600 ₪
מחיר קורס לסמסטר בהיקף 4 שעות סמסטריאליות: 1,200 ₪
מחיר הסדרות: כמפורט בחוברת ובאתר.

התשלום באמצעות כרטיסי אשראי בלבד

- תשלום בסך 600 ₪ ניתן לשלם ב־2 תשלומים
  - תשלום בסך 1,200 ₪ ניתן לשלם ב־3 תשלומים
  - תשלום בסך 1,600 ₪ ומעלה ניתן לשלם ב־4 תשלומים
- * התשלומים ללא ריבית והצמדה.

הנחות

זכאים להנחות	הנחה	הערות
עובד קבוע של אוניברסיטת ת"א	פטור מתשלום	הרישום יעשה אך ורק דרך מוכירות התכנית. יש לצרף צילום כרטיס עובד וטופס יציאה לקורסים בשעות עבודה, חתום ע"י מנהל/ת היחידה. ברישום לסידרה תינתן הנחה בגובה 50%.
בן זוג של עובד קבוע באוניברסיטת ת"א	10%	יש להציג כרטיס עובד של בן/ת הזוג
גימלאי אוניברסיטת ת"א	50%	יש להציג תעודה גימלאי
בן זוג של גימלאי אוניברסיטת ת"א	10%	יש להציג כרטיס גימלאי של בן/ת הזוג
גימלאי סגל בכיר של אוניברסיטת ת"א		מתבקשים להסדיר את הרישום לקורסים במשרדי אירגון הסגל. הרישום יעשה באמצעות מוכירות התכנית בצרוף שובר התשלום שימסר לגימלאי ע"י ועד גימלאי הסגל הבכיר.
בוגרי אוניברסיטת ת"א	10%	בהצגת תעודה
תעודת עיוור/ת	50%	בהצגת תעודת עיוור
נכי צה"ל	25%	בהצגת תעודת נכה צה"ל
חברי אגודת יידי אוניברסיטת ת"א	10%	בהצגת אישור חברות מאגודת היידיים
הטבה הנחה לנרשמים מעל 6 קורסים. הטבה זו מיועדת למי שאינם זכאים להנחה אחרת. ***ללא כפל הנחה.	10%	רישום לקורס שביעי ומעלה מוכה בהנחה בסך 10% על מלוא התשלום. לקבלת ההנחה יש לפנות למוכירות התכנית. מובהר בזה שרישום לקורס שביעי ומעלה יעשה מול מוכירות התכנית ולא באופן עצמאי בטופס האלקטרוני. רישום לקורס שביעי ומעלה באופן עצמאי לא יזכה את הנרשם בהנחה.

- זכאים להנחות הנ"ל, אשר למדו בתכנית לומדים בגילמן בשנה אחרונה, יקבלו קופון אישי (לפי מספר תעודת הוזהות) הקופון ישלח באמצעות המייל לפני מועד הרישום.
- בעת ביצוע הרישום בטופס האלקטרוני, יש להזין את קוד הקופון שקיבלת. קוד הקופון הינו אישי ולא ניתן להעבירו לאחר (מקודד לפי מספר תעודת הוזהות של בעל הזכאות).
- באם הנך זכאית להנחה וזהו הרישום הראשון שלך לקורסי לומדים בגילמן, עליך לפנות אלינו במייל בטרם ביצוע הרישום. בפנייה יש לצרף את האישורים המתאימים ואנו נשלח אליך את קופון ההנחה.

נוהל החלפת / ביטול הרשמה

החלפת קורס אינה כרוכה בתשלום.
בקשה לביטול השתתפות / החלפת קורס יש להגיש אך ורק בכתב.
חובה לצרף לבקשה את אישור הרישום והקבלה המקורית.

בסמסטר א' – עד 29.10.2023

בסמסטר ב' – עד 18.3.2024

לאחר מועדים אלו לא יבוצעו החזרי כספים.

לאחר ביצוע הרישום – כל בקשת ביטול תחוייב בדמי ביטול בסך 100 ש"ח. בנוסף, תקווז העלות היחסית בעבור ההשתתפות בשיעורים שקדמו לביטול. במקרה של ביטול קורס ביוזמת הפקולטה – יוחזר התשלום במלואו.

משך שיעור בקורס

כנהוג באוניברסיטה, משך שיעור הינו שעה וחצי. כל השיעורים יתחילו 15 דקות אחרי הזמן המצויין בחוברת ויסתיימו 15 דקות לפני שעת הסיום המצויינת.

גמול השתלמות ואישורי נוכחות

הקורסים (לא כולל סדרות) מוכרים לגמול השתלמות (מסלול ללא בחינות) בכפוף לאישור מקום העבודה של המשתלם. המשתלם יצויד בטופס נוכחות אישי שיקבל על פי בקשתו ממוזכירות התכנית. יש להחתיים את המרצה בתום כל שיעור. אישורי לימודים ינתנו רק על סמך טפסים חתומים.

למידה מרחוק

בתום הליך הרישום, ישלח לכתובת הדואר האלקטרוני של המשתלם, קוד שימוש באתר למידה מרחוק. להוראות מפורטות לשימוש באתר הלמידה מרחוק הכנסו לאתר בכתובת:

<http://humanities.tau.ac.il/lomdim-begilman/online>

אתר הקורס במודל ייחסם כחודש מתום שנת הלימודים האקדמית.
חומרי הלימוד המוצגים באתר הקורס מנוהלים על ידי המרצה בלבד.

הודעות ועדכונים

הודעות ועדכונים בנוגע לשינויים וביטולים בקורסים יפורסמו באתר הקורס במודל. יש לעקוב אחר המידע המעודכן בנוגע להשלמות שיעורים ושינויים באתר הקורסים במודל: moodle.tau.

הודעות ביטול שיעורים באמצעות הודעות דואר אלקטרוני

הודעות בדבר ביטולי שיעורים תשלחנה באמצעות הודעת דואר אלקטרוני. אנא הקפידו למלא כתובת דואר אלקטרוני מדוייקת.

כניסה לאוניברסיטה

הכניסה לאוניברסיטה מותנית בבדיקה בטחונית ובהצגת תעודה מזהה.

הערה כללית

האוניברסיטה שומרת לעצמה את הזכות לבטל קורס בגלל מספר מועט של נרשמים או מכל סיבה אחרת, להכניס שינויים בגובה התשלום, ובכל הכללים, התקנות ותכניות הלימודים כפי שפורסמו בחוברת זו מבלי להודיע על כך מראש לנרשמים. על המשתתפים בתכנית (למעט בסדרות הייחודיות) חלים הכללים הנקבעים על-ידי המוזכירות האקדמית של אוניברסיטת תל אביב לעניין החזרי שיעורים בגין העדרות מרצים או בשל שיבושים הנגרמים בעת שביתות או עיצומים, או בשל שינויים החלים בלוח האקדמי.

אנו מאחלים לכם עניין והנאה בלימודים

לוח שנת הלימודים תשפ"ד 2024/2023

ל' בתשרי	יום א'	15.10.23	היום הראשון ללימודים – סמסטר א' ⁽¹⁾
א' בחשוון	יום ב'	16.10.23	הפסקת לימודים – פעילות אגודת הסטודנטים לרגל פתיחת שנת הלימודים ⁽⁵⁾
ט"ז בחשוון	יום ג'	31.10.23	יום שבתון - בחירות ברשויות המקומיות האוניברסיטה סגורה
כ"ז בכסלו	יום א'	10.12.23	חופשת חנוכה (לסטודנטים)
ה' בשבטן	יום ב'	15.1.24	יום השלמה לימי שלישי (ביום זה לא יתקיימו שיעורי יום ב')
			היום האחרון לסמסטר א'
כ"ד באדר א'	יום ב'	4.3.24	היום הראשון ללימודים – סמסטר ב'
כ"ו באדר א'	יום ד'	6.3.24	הפסקת לימודים – פעילות אגודת הסטודנטים לרגל פתיחת סמסטר ב' ⁽⁵⁾
י"א באדר ב'	יום ה'	21.3.24	תענית אסתר (הלימודים יסתיימו בשעה 18:00)
י"ד באדר ב'	יום א'	24.3.24	חופשת פורים ⁽²⁾
ח' בניסן	יום ג'	16.4.24	יום לימודים אחרון לפני חופשת הפסח
ט'-כ"ב בניסן	ימים	17-30.4.24	חופשת פסח (אין לימודים בימים אלה) (האוניברסיטה סגורה בתאריכים 21-30.4.24)
כ"ג בניסן	יום א'	15.24	היום הראשון ללימודים לאחר חופשת הפסח
כ"ז בניסן	יום א'	5.5.24	ערב יום הזיכרון לשואה ולגבורה ⁽⁵⁾
ה' באייר	יום ב'	13.5.24	יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ופעולות האיבה ⁽⁴⁾⁽²⁾
ו' באייר	יום ג'	14.5.24	יום העצמאות ⁽²⁾
ה'-ו' בסיוון	יום ג'-ד'	11-12.6.24	חופשת שבועות ⁽²⁾
כ"ט באייר	יום ה'	6.6.24	יום הסטודנט ⁽⁶⁾
י"ז בסיוון	יום א'	23.6.24	היום האחרון לסמסטר ב'
			טכסי זיכרון – בימים אלה יופסקו הלימודים לשעה אחת, בין 12:00-13:00
י"א בחשוון	יום ה'	26.10.23	עצרת לזכרו של יצחק רבין ⁽⁵⁾
כ"ח בניסן	יום ב'	6.5.24	טכסי יום השואה ⁽⁵⁾
ד' באייר	יום א'	12.5.24	טכסי יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ופעולות האיבה ⁽⁴⁾

הערות:

- (1) בפקולטה לרפואה עשוי מועד תחילת הלימודים להיות שונה.
- (2) בפקולטה לניהול, בתכניות לתארים מתקדמים ייתכנו שינויים בלוח השנה. יש להתעדכן באתר הפקולטה.
- (3) בימים אלה לא מתקיימת כל פעילות באוניברסיטה.
- (4) בערב יום הזיכרון לשואה והגבורה (5.5.24 כ"ז בניסן) יסתיימו הלימודים בשעה 19:00.
- (5) בערב יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל (12.5.24 ד' באייר) יסתיימו הלימודים בשעה 18:00.
- (6) הפסקת לימודים תימשך שעה, מ-12:00 עד 13:00.
- (7) ביום הסטודנט הלימודים מסתיימים בשעה 12:00.

* תקופת בחינות סמסטר א': מיום ב', 22.1.24, י"ב בשבט עד יום א', 3.3.24, כ"ג באדר א'.

למידע נוסף פנו אלינו:

תכנית לומדים בגילמן, הפקולטה למדעי הרוח ע"ש לסטר וסאלי אנטין

בניין גילמן, חדר 151

טלפון: 03-6409789, 03-6407433

פקס: 03-6412748

דוא"ל: lomdim@tauex.tau.ac.il

רשימת הקורסים בחלוקה לפי ימים

למידע מלא אודות הקורס מומלץ לעיין בעמודים הפנימיים. יתכנו שינויים ברשימת הקורסים. בחוברת מופיעים תאורי קורסים (סילבוסים) מוצרים.

מידע עדכני באתר האינטרנט: <http://humanities1.tau.ac.il/lomdim-begilman>

קורסים שנתיים (סמסטר א'+ב') הרישום מראש לשני הסמסטרים

מס' קורס	שם קורס	מרצה	יום	שעות	עמ'
677145001	התפילה כתופעה היסטורית	פרופ' ש. גולדן	ב'	12-10	36
672110101	לשון יוונית למתחילים	ד"ר פ. האוסקר	ג'+ה'	16-14	53
672120101	רומית למתחילים	ד"ר מ. מזור	א'+ד'	12-10	53
624100101	השפות השמיות - קורס מקוון	ד"ר ל. צרקויליני	ב	10-8	41

סמסטר א'

קורסים מקוונים

מס' קורס	שם קורס	מרצה	יום	שעות	עמ'
662222701	לאוהים לחץ כאן: דת בעידן הדיגיטלי	ד"ר כ. ווייסמן	א'	20-18	75
687250401	ון בודהיזם הלכה ומעשה	ד"ר א. יוסקוביץ	ד'	10-8	45
614140201	העברית ממעוף הציפור	ד"ר ע. מאסטי	ד'	20-18	41
687248101	סוגיות באמנות יפן	ד"ר ש. בורנו	ה'	12-10	46
669617301	סוגיות יסוד בספרות ילדים	ד"ר ר. הלוי	ה'	20-18	91

יום א'

מס' קורס	שם קורס	מרצה	יום	שעות	עמ'
612603201	חוש, תפיסה ורגש במקרא	ד"ר ט. סוצקובר	א'	12-10	56
622910201	מבוא ללימודי אפריקה	ד"ר א. בק	א'	12-10	34
659199401	המטאפיזיקה של הזמן בפילוסופיה האנליטית	ד"ר א. בלקינד	א'	14-10	92
671103101	מבוא לתרבות אנטוליה	פרופ' א. גילן	א	12-10	24
680216801	תאוות בצע: הפואטיקה והפילוסופיה של...	ד"ר י. צבן	א'	12-10	60
612100701	מבוא למקרא א': ראשית היצירה	ד"ר ג. דרשן	א'	12-10	56
612214401	מיתוס וספרות במזרח הקדום ובתנ"ך	ד"ר ש. גולני	א'	16-14	56
672155701	אמנות הגאוס והשכנוע ביוון וברומא	פרופ' א. יפתח	א'	16-14	54
687111101	מבוא סין א'	ד"ר א. סלע	א'	16-14	42
612100601	תנ"ך ומחקר: שיטות וכלים לחקר המקרא	ד"ר ג. דרשן	א'	18-16	57
618105901	מבוא לאסתטיקה ופילוסופיה של האמנות	פרופ' ח. כנען	א'	18-16	66

42	18-16	א'	ד"ר ע. שניאק	מרחב הסייבר ומדינות אסיה	687254901
57	16-20	א'	מר מ. אורן	ספרות המקרא ממעוף הציפור	612170401
19	14-12	א+ד	ד"ר ס. אונלואון	British Literature in the Nineteenth...	626502601
19	16-14	א+ד	ד"ר ג. מנור	Introduction to British Culture 2	626127901

יום ב'

מס' קורס	שם קורס	מרצה	יום	שעות	עמ'
626292501	Theories of the Signifier	פרופ' ש. זיסר	ב'	12-10	20
631349601	תולדות הספרות הקלאסית א'	פרופ' א. לרנר	ב'	12-10	39
659311101	הפילוסופיה בימי הביניים: זרמים מרכזיים	פרופ' י. שורץ	ב'	12-10	92
659612601	היסטוריה אינטלקטואלית א'	ד"ר א. רצון	ב'	12-10	92
662103501	כוח ומידע בעידן האינטרנט: מבוא לתר...	ד"ר ת. ששונקין	ב'	12-10	75
671100101	הארכיאולוגיה מהי?	ד"ר ע. קוך	ב'	12-10	24
677128401	יהודים ונוצרים כותבים	ד"ר י. מוניקנדס	ב'	14-12	36
616100501	מבוא לפילוסופיה יהודית של ימי הביניים	ד"ר ע. מיכאליס	ב'	14-12	69
659256301	היסטוריה חברתית של כאב	ד"ר ש. שמואלי	ב'	16-12	93
662196201	תרבות וקוגניציה	ד"ר ר. צדקה	ב'	14-12	76
671257601	"בנימין" במקרא, בהיסטוריה ובארכאולוג...	פרופ' ע. ליפשיץ	ב'	14-12	24
680330801	ספרות ערבית לקוראי עברית: משברים...	ד"ר א. בהר	ב'	14-12	60
687251701	הלב של הודו: היסטוריה תרבותית של ה...	ד"ר א. לוי שחם	ב'	14-12	42
612603801	אהבה במקרא	ד"ר א. אשמן	ב'	16-14	57
616102201	מבוא להגות יהודית בעת החדשה (חלק א')	פרופ' ר. מרגולין	ב'	16-14	69
627101001	מבוא לכלשנות: מבט פנומי	פרופ' א. מלצר-אשר	ב'	16-14	30
662264901	שפת הפחד - אימה בספרות בתרבות וב...	ד"ר א. חרש	ב'	16-14	76
668259401	יצירות מופת של צרפת הקלאסית	ד"ר ד. חרובי	ב'	16-14	72
677106101	יהודים ונוצרים מימי הביניים לעת החדשה	פרופ' ש. גולדין	ב'	16-14	36
680331001	שירת העצים: "כי יש לעץ תקווה"	פרופ' ד. בורשטיין	ב'	16-14	60
687111301	מבוא יפן א'	ד"ר ל. צרפתי	ב'	16-14	43
687256301	יחסי מדינה וחברה בסין הקומוניסטית	ד"ר ל. רוזנברג	ב'	16-14	43
621122501	דמוקרטיה ודיקטטורה בספרד של המאה...	פרופ' ר. ריין	ב'	18-16	31
680211901	זוגיות במבחן: מה הסיפור של מקיאוא?	ד"ר א. דותן	ב'	18-16	61
687256001	יפן המודרנית במבט אנתרופולוגי	ד"ר ה. גרינשפון	ב'	18-16	43
618101901	מבוא לפילוסופיה פוליטית	פרופ' א. שרון	ב'	20-18	66
627112001	פונטיקה	ד"ר א. ג. כהן	ב'+ד'	14-12	30
631113001	מושגי יסוד באסלאם	ד"ר ע. שניצר	ב'+ד'	14-12	39

25	14-12	ב'ד'	פרופ' ר. ברקאי	ראשית התרבות האנושית: מבוא לארכיאול...	671101001
25	18-16	ב'ד'	פרופ' ר. גרינברג	הארכיאולוגיה של א"י משחר ההיסטוריה	671103501
20	12-10	ב'ה'	ד"ר ר. טרטקובסקי	Poetry Analysis	626121701
20	14-12	ב'ה'	ד"ר נעברון	The Western: from The Virginian to..	626502701
21	16-14	ב'ה'	ד"ר ס. מוריסון	Introduction to American Culture	626150001
21	16-14	ב'ה'	פרופ' נ. ריונר	Humanist Shakespeare	626500001

יום ג'

מס' קורס	שם קורס	מרצה	יום	שעות	עמ'
612602801	תמונות טבע במזמורי תהלים	פרופ' ד. רום שילוני	ג'	10-8	57
621120901	התהוותה של אירופה	פרופ' ג. אלגוי	ג'	12-10	31
631246301	פקה אל-אקליאת: המאבק על ההגמוניה ב...	פרופ' א. שביט	ג'	14-10	39
662223701	מבוא לתיאוריות של מיתוסים	ד"ר מ. מזור	ג'	12-10	77
662264001	מניפולציה או שכנוע? אסטרטגיות של ...	ד"ר נ. אליס	ג'	12-10	77
671109101	שפה חזותית בדרום-מערב אסיה: 3,500-...	ד"ר קוך עידו	ג'	12-10	25
687255201	מבט פורמלי על הודו המודרנית	ד"ר ר. פרצ'ק	ג'	12-10	44
607543601	גולייטינג ומחלות ממוגדרות אחרות	ד"ר ח. אדלסבורג	ג'	14-12	86
608340101	כשפטיכואנליזה פוגשת מגדר	ד"ר א. זיו	ג'	14-12	86
626151101	מה הם לימודים אמריקניים?	ד"ר י. פרומר	ג'	14-12	21
662263801	ניהול אנשים בארגון	ד"ר ע. תובל	ג'	14-12	77
668640301	למה לי סגנון עכשיו?	ד"ר ע. ראונר	ג'	14-12	72
671104501	מבוא לתרבות מצרים הפרעונית	ד"ר ד. סויני	ג'	14-12	26
672110901	מבוא למיתולוגיה יוונית	ד"ר מ. מזור	ג'	14-12	54
677105801	ארון הספרים היהודי	פרופ' ד. אסף	ג'	16-12	37
659624701	מושגי יסוד במתמטיקה	ד"ר מ. פרידמן	ג'	16-14	93
662263701	ארגונים ממוגדרים: מגדר, עבודה וניהול	ד"ר ט. פפרמן	ג'	16-14	78
671221501	האלפבית והכתובות מדרום הלבנט	ד"ר ע. סרגי	ג'	16-14	26
680130501	המצאת האדם: תחנות יסוד בספרות המערב	פרופ' א. כהן	ג'	16-14	61
687111501	מבוא הודו א'	ד"ר א. הלפרין	ג'	16-14	44
687252001	רב תרבויות והגירה ביפן הגלובלית	ד"ר ד. בלוך צמח	ג'	16-14	44
608117701	כסף מסובכ את העולם	ד"ר ט. פפרמן	ג'	18-16	86
612131101	ותשקט הארץ? קריאה בספר שופטים	מר ש. לפיד	ג'	18-16	58
627218901	שפינוזה ומנדלסון - קריאות בהגות יהודית ...	ד"ר ג'. פוגל	ג'	18-16	69
659305601	מבוא לתיאוריה ביקורתית	ד"ר ל. חלווין דברת	ג'	18-16	94
671257501	ראשית ישראל: ארכיאולוגיה, מקרא, היסט...	ד"ר ע. סרגי	ג'	18-16	27
662224601	הגות כלכלית בת זמננו	ד"ר י. כהן-צמח	ג'	20-18	78

יום ד'

מס' קורס	שם קורס	מרצה	יום	שעות	עמ'
669617501	מבוא ללימודי אדם-חיה	ד"ר ט. קוגמן	ד'	12-8	90
680215601	שירת מחאה: מגדר, לאום, זהות	ד"ר ד. אולמרט	ד'	10-8	61
631223401	Islamic Thought in the Classical Period	פרופ' ק. אדנג	ד'	12-10	40
680318901	מרומנטיוס לנטורליזם: סטנדל, בלוק, פלובר...	פרופ' מ. קאהן	ד'	12-10	61
687243901	חיים בין תרבויות	פרופ' מ. גמוה	ד'	12-10	45
616102501	קריאה בספר מורה הנבוכים - א'	פרופ' מ. לורברבוים	ד'	14-12	70
618101801	מבוא לפילוסופיה של המוסר	ד"ר נ. פרומר	ד'	16-14	66
622100301	מבוא לדת ולתרבות האסלאם	ד"ר ע. בן-עמי	ד'	16-14	34
659262101	ראשית המדע - ייצוגים של זמן ומרחב ב...	ד"ר א. רצון	ד'	16-14	94
669616601	תרבות מורחית	ד"ר ה. שלם בהרד	ד'	16-14	90
680208301	הסיפורת הלטינו-אמריקנית במאה העשרים...	ד"ר ד. בלאושטיין	ד'	16-14	62
687256501	אלים, רוחות ומגילות: טקסטים ומסורות...	ד"ר א. פורת	ד'	16-14	45
662113501	טכנוטופיה - היסטוריה של תרבות הסייבר	ד"ר ע. נור	ד'	18-16	78
668210201	הנשיקה מבעד למטפחת: סוגיות בתרגום...	ד"ר ד. שילה	ד'	18-16	72
680331301	גם נשים כותבות גברים: ייצוגי גברים ב...	ד"ר ט. עבו	ד'	18-16	62

יום ה'

מס' קורס	שם קורס	מרצה	יום	שעות	עמ'
608112201	פמיניזמים, משפט וחברה בישראל	פרופ' ד. הקר	ה'	10-8	87
607540201	חיות בסרט	ד"ר ר. הלפרן	ה'	12-10	87
608111001	מבוא לפילוסופיה פמיניסטית: מחשבות נשים	ד"ר מ. רוזמרין	ה'	12-10	87
622100201	תולדות העמים המוסלמים, 600-1500	פרופ' מ. שפר מוסנון	ה'	12-10	34
668640401	התפתחות השפה הצרפתית	ד"ר א. אמית	ה'	14-10	73
672156201	שפה ותרגום: תיאוריה ומעש	מר א. ארואטי	ה'	12-10	54
677114801	המאבק להקמת מדינת ישראל 1939-1947	פרופ' מ. חזן	ה'	12-10	37
622100101	מבוא לתולדות המזרח בעת החדשה	פרופ' מ. ליטבק	ה'	14-12	35
662264201	לצדק פנים רבות	ד"ר נ. גדי	ה'	14-12	79
680330701	פשיזם ואנטי-פשיזם: במונח איטלקי וכללי	פרופ' א. כהן	ה'	14-12	62
608100301	תרבות הגוף: מגדר וייצוגי גוף באמנות ה...	ד"ר ט. דקל	ה'	16-14	88
618103001	מבוא לפילוסופיה יוונית	פרופ' א. הררי	ה'	16-14	67
680330901	להרוג זמן: זיכרון, נוסטלגיה וקייטש	ד"ר ג. פרחי	ה'	18-16	62

סמסטר ב'

קורסים מקוונים

מס' קורס	שם קורס	מרצה	יום	שעות	עמ'
687242501	דת חברה ומדיה ביפן העכשווית	ד"ר א. יוסקוביץ	א'	12-10	45
662310301	שיח דיגיטלי	ד"ר כ. ווייסמן	א'	20-18	79
612603401	הגיבורות בכתובים: ייצוג האישה	ד"ר א. אשמן	ב'	18-16	59
687254301	עבודה וארגונים ביפן בת זמננו	ד"ר א. בייקוביץ	ג'	20-18	50

יום א'

מס' קורס	שם קורס	מרצה	יום	שעות	עמ'
612200401	לשון המקרא וסגנונו	ד"ר ט. סוצקובר	א'	12-10	58
659259101	עלייתו ונפילתו של הפוטיביזם הלוגי	ד"ר א. בלקינד	א'	14-10	95
671123801	טקסט ותמונה: מוסד המלוכה במוה"ק	פרופ' א. גילן	א'	12-10	27
612100801	מבוא למקרא ב'	ד"ר ג. דרשן	א'	14-12	58
687242901	גיאוגרפיה קדושה, עליות לרגל ותיירות	ד"ר א. הלפרין	א'	14-12	47
687246401	מנגה ואנימה: בין המקומי לגלובלי	ד"ר ר. גרינברג	א'	14-12	46
612170701	מבוא לפרשנות ימי הביניים: זרמים ..	פרופ' מ. פוליאק	א'	16-14	59
687111201	מבוא סין ב'-מהעת החדשה המוקדמת	ד"ר א. סלע	א'	16-14	47
612170601	נוסחים ותרגומים של המקרא	ד"ר ג. דרשן	א'	18-16	59
671238301	תקופת האימפריות במזרח הקדום	פרופ' י. כהן	א'	18-16	27
612170501	ספרות המקרא ממעוף הציפור	מר מ. אורן	א'	20-18	59

יום ב'

מס' קורס	שם קורס	מרצה	יום	שעות	עמ'
659261101	היסטוריה אינטלקטואלית ב' (השלמות)	פרופ' י. שורץ	ב'	12-10	95
662134001	יצורים פנטסטיים ונפשות אחרות	ד"ר ר. צדקה	ב'	12-10	80
672154201	חוק וסדר בעולם הרומי	ד"ר ע. ירעלוביץ	ב'	12-10	55
687254101	ההיסטוריה של המדעים והטכנולוגיה בסין	ד"ר נ. הגש	ב'	12-10	48
687256401	הסיפור עם סקס במסורת היהודית...	ד"ר א. לוי שחם	ב'	12-10	48
616126401	קריאה בטקסטים פילוסופיים מן ההגות	ד"ר ע. מיכאליס	ב'	14-12	70
618104201	מבוא לפילוסופיה הודית	פרופ' ד. רוה	ב'	14-12	67
626293401	Renaissance Rhetoric and Poetics	פרופ' ש. זיטר	ב'	14-12	22
616102301	מבוא להגות היהודית בעת החדשה	פרופ' ר. מרגולין	ב'	16-14	70

32	16-14	ב'	ד"ר א. טייכר	מדמוקרטיה לדיקטטורה: רפובליקת ויימאר	621122801
80	16-14	ב'	פרופ' ד. בורשטיין	כלבים בספרות	662265001
38	16-14	ב'	פרופ' ש. גולדין	יהודים ונוצרים מימי הביניים לעת החדשה	677106201
48	16-14	ב'	ד"ר ר. הררי	מבוא יפן ב'- מהעת החדשה המוקדמת	687111401
49	16-14	ב'	ד"ר י. קורנרייך	מאה שנים למפלגה הקומוניסטית בסין	687253001
73	18-16	ב'	מר י. סיטבון	צרפתים בדיוק כמו כולם? היסטוריה של...	668226901
28	18-16	ב'	פרופ' י. גדות	הארכיאולוגיה מהי?	671100102
28	14-12	ב'+ד'	ד"ר ג. שטיבל	מבוא לארכיאולוגיה קלאסית ושל ארץ-יש...	671107101
22	12-10	ב'+ה'	ד"ר נ. עברון	Introduction to Theory	626125001
22	12-10	ב'+ה'	ד"ר ר. טרטקובסקי	Confessional Poetry	626500501
23	14-12	ב'+ה'	פרופ' נ. ריונר	Introduction to British Culture I	626127801
23	14-12	ב'+ה'	ד"ר ס. מוריסון	American Fiction Since 2000	626500701
55	14-12	ב'+ה'	ד"ר ט. פסברג	המצאת הספרות: מבוא לספרות הקלאסית...	672112201
23	16-14	ב'+ה'	ד"ר ס. אונלואון	Narrative Analysis	626120801

יום ג'

מס' קורס	שם קורס	מרצה	יום	שעות	עמ'
608118801	'מה אשה רוצה'? מבוא לספרות נשים	ד"ר ר. הלפרן	ג'	12-10	88
621122601	הים התיכון בעת העתיקה	פרופ' ס. הוניגמן	ג'	12-10	32
659262201	יצירתה של עובדה מדעית: מדעי החברה	ד"ר ש. שמואלי	ג'	14-10	95
669618201	סלון ספרותי בחדר הילדים	פרופ' י. דר	ג'	14-10	91
672112401	רפואה בעולם העתיק	ד"ר ע. יורעלוביץ	ג'	12-10	55
680301801	מערכים לפלסטיות: מאבק בין סטריוטיפים	פרופ' י. אופנהיימר	ג'	12-10	63
687248601	דתות סין	פרופ' מ. שחר	ג'	12-10	49
687251201	מבוא לקוראיה המודרנית	ד"ר ל. צרפתי	ג'	12-10	49
608101001	מבוא לתיאוריה קווירית	ד"ר ת. שוונקין	ג'	14-12	88
662130501	ניהול במאה ה-21 מושגים ואתגרים	ד"ר ע. שמעוני	ג'	14-12	81
680100101	צמיחתה של סיפורת עברית מודרנית...	פרופ' א. הולצמן	ג'	14-12	63
680312901	החוויה הנארטיבית	ד"ר ר. צדקה	ג'	14-12	63
618103701	מבוא לתורת ההכרה ומטאפיזיקה	ד"ר י. סנדרוביץ	ג'	16-14	67
662265601	להיולד מחדש - טקסי מסתורין בעת העתיקה...	ד"ר מ. מזור	ג'	16-14	81
614243401	סמנטיקה	ד"ר ורד סידון	ג'	16-14	41
668640201	להסתכל למוות בעיניים	ד"ר ע. ראונר	ג'	18-14	73
680111601	יצירות מופת בשירת ימי הביניים	ד"ר א. בהר	ג'	16-14	64
687111601	מבוא הודו ב' - מהעת החדשה המוקדמת	ד"ר א. הלפרין	ג'	16-14	50

70	18-16	ג'	ד"ר ג'. פוגל	כהן ובוכר - קריאות בהגות יהודית מודרנית	616101801
68	18-16	ג'	ד"ר נ. נעמן	מבוא לפילוסופיה חדשה	618103201
96	18-16	ג'	פרופ' ש. קציר	היסטוריה של הפזיקה החדשה	659211901
82	18-16	ג'	ד"ר י. כהן-צמח	טכנולוגיה, ניהול ואתיקה יישומית	662265501
50	18-16	ג'	ד"ר א. הלפרין	"נצחון לאם" - אלות וזהות בהודו המודרנית...	687445101
82	20-18	ג'	ד"ר ג'. פוגל	אתיקה בעידן הדיגיטלי	662263201

יום ד'

מס' קורס	שם קורס	מרצה	יום	שעות	עמ'
662261501	מרוכין הוד עד הגנג הנדיב: מחאות, שינוי	ד"ר ח. לבנת	ד'	12-10	83
671247901	היסטוריה וארכיאולוגיה של הממלכות	פרופ' א. גילן	ד'	12-10	28
680325101	ספרות צרפתיות עכשוויות	פרופ' מ. קאהן	ד'	12-10	64
616201301	קריאה בספר מורה הנבוכים - חלק ב'	פרופ' מ. לורברבוים	ד'	14-12	71
618101802	מבוא לפילוסופיה של המוסר	ד"ר י. לוי	ד'	14-12	68
662118001	זהות בעולם המודרני	ד"ר נ. גדי	ד'	14-12	83
668213201	סימון דה בובואר: פילוסופית, מסאית...	ד"ר ד. חרובי	ד'	14-12	74
671233101	ארכיאובוטניקה: שרידי צמחים ברקורד	פרופ' ד. לנגוט	ד'	14-12	28
680216901	ייצוגי הבית והמשפחה בספרות	פרופ' א. מילנר	ד'	14-12	64
687218901	זהויות אווריות בסין המודרנית	פרופ' מ. גמזה	ד'	14-12	51
659262801	מדע, מיתולוגיה ופנטזיה ביהדות הקדומה	ד"ר א. רצון	ד'	18-14	96
662264801	ממיתוס לאוונגרד	ד"ר א. לבנת	ד'	16-14	84
680331201	אוטוביוגרפיה, ממורא ואוטופיקשן	גב' ו. שמשי	ד'	16-14	65
687248401	"מסורת" ל-"מודרנה": מדע, רפואה	ד"ר ר. הררי	ד'	16-14	51
662196501	פוסט פורנוגרפיה ברשת: מין, אהבה וזהות	ד"ר ע. נור	ד'	18-16	84
671112001	ארכיאולוגיה של תקופת הברזל בדרום	ד"ר ע. סרגי	ד'	18-16	29
680331801	מה מושך את הלב בסיפורי אימה?	ד"ר מ. ארבבל	ד'	18-16	65

יום ה'

מס' קורס	שם קורס	מרצה	יום	שעות	עמ'
662225301	תרבות הסייבר כתרבות נוער	ד"ר י. גוונסקי	ה'	10-8	85
622100401	מבוא לתולדות האימפריה העוסמאנית	פרופ' מ. שפר מוסנון	ה'	12-10	35
659257101	לקסיקון חיות - סוגיות בהיסטוריה רב מינית	ד"ר ש. שמואלי	ה'	14-10	96
677205401	העימות היהודי-ערבי בארץ ישראל	פרופ' מ. חזן	ה'	12-10	38
687257101	נהרות השמיים: שירת יפן	ד"ר א. בולוקן	ה'	12-10	51
618101601	מבוא לפילוסופיה של הדת	פרופ' נ. ורביץ	ה'	14-12	68

רשימת קורסים ■

33	14-12	ה'	ד"ר י. שטרנהל	המאבק שאינו נגמר: היסטורייה אפריקנית	621122701
85	14-12	ה'	ד"ר א. דויד	תולדות המדיניות חברתית ומדינת רווחה	662263401
74	14-12	ה'	ד"ר א. אמית	לשון ושנסון סוציו - בלשנות של השפה	668233001
65	14-12	ה'	ד"ר ר. הכהן	קלאסיקה גרמנית: קריאה בסיפורי היינריך	680302201
89	16-14	ה'	ד"ר א. דוידוביץ'-אשד	היה הייתה: מבוא להיסטוריה ומגדר	608116601
65	16-14	ה'	ד"ר נ. כהן	מבוא לספרות העממית: מאגדות בראשית	680120301
52	16-14	ה'	ד"ר א. פורת	מג'ומון עד פוקימון: אמונה, דת, ופולחן ביפן	687256601
89	18-16	ה'	פרופ' כ. להד	פרספקטיבות פמיניסטיות של תרבות וחברה	608101101

החוג לאנגלית וללימודים אמריקניים*

* כל קורסי החוג לאנגלית מתקיימים בשפה האנגלית

BRITISH LITERATURE IN THE NINETEENTH CENTURY

0626.5026.01

ד"ר אונלואון סזן

This course serves as an introduction to British literature in the nineteenth century. Together, we will read novels by Jane Austen and Elizabeth Gaskell, poetry by Robert Browning and Alfred Tennyson and a play by Oscar Wilde as well as watching a TV series. Along the way, we will also learn about the pressing social and economic issues of the nineteenth century such as gender roles, urbanization, industrialization, the empire and colonization. Ultimately, the course will help us explore how the nineteenth-century Britain has profoundly shaped our own world today.

INTRODUCTION TO BRITISH CULTURE 2

0626.1279.01

ד"ר גל מנור

This course is a survey of English literature from the beginning of the eighteenth century until early twentieth-century Modernism, along with the required historical and political contexts. Together, we will see how ingenious writers from across three hundred years responded to the major historical and cultural developments of their time. Students will read carefully chosen texts by Swift, Defoe, Pope, Dr. Johnson, Blake, Wordsworth, Coleridge, Byron, Shelley, Keats, Austen, the Brownings, Tennyson, Rossetti, Yeats, Conrad, Wilde, T.S. Eliot, Joyce and Woolf. Under my guidance, we will explore the underlying values and literary styles of the main literary periods of the 18th, 19th and 20th centuries, while referring to the evolution of concepts such as democracy, imperialism, industrialism, religion, nature, class conflict, Otherness, race and gender. By the end of this course, students will gain a better understanding of the literary and cultural production that defined these literary periods, the historical developments that accompanied them, and the fine and often blurred lines that distinguish between them.

סמסטר א'

סמסטר א'
יום א'+ד'
14-12
נוב 103

מחיר:
1200 ש"ח

סמסטר א'
יום א'+ד'
16-14
נוב 001

מחיר:
1200 ש"ח

THEORIES OF THE SIGNIFIER

0626.2925.01

פרופ' זיסר שיר-לי

The course is taught from a psychoanalytical Freudian-Lacanian position.

Words are the stuff of poetic language, what literature is made of. They are also the stuff of psychic life, the constituents of the unconscious. But what is the nature of words? How are words, components of the distinctly human phenomenon language is, related to the organism language affects? Philosophers and rhetoricians have grappled with this question since antiquity. So have, in modern times, linguists, literary theorists, and those whom Lacan teaches are the modern inheritors of the rhetors and the Sophists, ancient reflectors on the relation of the subject and the signifier, namely psychoanalysts.

מסטר א'

יום ב'

12-10

נוב 102

מחיר:

600 ש"ח

POETRY ANALYSIS

0626.1217.01

ד"ר טרטקובסקי רועי

Though some poems are very long, a poem is typically a fairly small piece of text that manages to achieve a great deal in spite of its brevity. There is thus an interesting disparity between poetry's material minimalism and conceptual and perceptual magnitude. Why is it, or how is it, that a poem grabs us or asks for our attention in the ways that it does, if it does? This course will provide basic terminology and techniques for discussing, understanding and misunderstanding poetry's modes of operation. Through readings of poems from classical and contemporary English and American poetry, we will study such subjects as imagery, meter, figurative language, speaker, and poetic sound. We will also be reading theoretical texts on poetry and complete a series of listening exercises.

מסטר א'

יום ב'ה'

12-10

נוב 001

מחיר:

1200 ש"ח

THE WESTERN: FROM THE VIRGINIAN TO WESTWORLD

0626.5027.01

ד"ר עברון ניר

The Western is one of the most iconic, influential and exportable American genres. It enjoyed immense popularity in twentieth-century US culture, where it played an outsized role in shaping popular views of justice, progress, race, masculinity, and the human-animal nexus. Though its heyday is now largely behind it, successful Westerns continue to be written and produced today, in a striking array of forms – gay Westerns, sci-fi Westerns, revisionist Westerns and so on – that are often subversive of the genre's original ideology.

מסטר א'

יום ב'ה'

14-12

נוב 102

מחיר:

1200 ש"ח

INTRODUCTION TO AMERICAN CULTURE

0626.1500.01

ד"ר מוריסון ספנסר

This course will introduce American culture through a variety of written and visual texts spanning the colonial era to the present. The course will emphasize how America is not just a juridical but an imaginative and narrative construct, asking how this construct arose from and transformed the pre-national and pre-colonial landscape. Among the broad issues we'll explore are the relationship of the individual to the community; the imaginative function of the frontier in structuring American identity; the persistence of racial division across U.S. history; America's fraught relationship to imperialism as both a post-colony and an imperial power; and the eventual globalization of American culture.

סמסטר א'
יום ב'יה'
16-14
רוזנברג 001

מחיר:
1200 ש"ח

HUMANIST SHAKESPEARE

0626.5000.01

פרופ' ריזר נועם

Was Shakespeare a renaissance humanist? This slightly misleading question will govern our thinking about Shakespearean drama in this course. While the cultural developments associated with the rise of humanism in education and learning throughout Europe in the fifteen and sixteenth centuries undoubtedly shaped Shakespeare's imagination, it is hard to account for the importance of humanist ideas in Shakespeare's overall understanding of the 'human'. Perhaps, however, the problem is different: are we too much beholden to later conceptualisations of Shakespeare as the great post-Enlightenment poet of the 'human' in the Romantic and Victorian traditions which in fact elide the cultural specificity of the Renaissance humanism which formed the basis of Shakespeare's formative education?

סמסטר א'
יום ב'יה'
16-14
102 ווב

מחיר:
1200 ש"ח

WHAT IS AMERICAN STUDIES?

0626.1511.01

ד"ר יואב פרומר

What is American Studies? What does America stand for? What does it mean to be an American? And subsequently, who is considered an American – and who is not? These are the core questions – as timely as ever – that we will seek to explore during the semester. This course will introduce students to American Studies, as both an academic discipline that we study as well as a contested idea to be debated. It surveys the increasingly broadening fields of study that fall under the rubric of American Studies – literature, history, social sciences, cinema, music and art – and teaches students how to conduct research by applying or combining them.

סמסטר א'
יום ג'
14-12
גילמן 317

מחיר:
600 ש"ח

סמסטר ב'

RENAISSANCE RHETORIC AND POETICS

0626.2934.01

פרופ' זיסר שיר-לי

It is commonplace in the humanities to refer to the linguistic turn of the early twentieth century, manifest in philosophy in the work of analytic philosophers and logical positivists such as Bertrand Shklovsky and structuralists such as Ferdinand de Saussure and Roman Jakobson. The latter in particular have an important place in the teaching of Jacques Lacan, in which the theory of the signifier has an important role throughout. In his return to Freud, however, Lacan points also to the ancient rhetoricians and the Sophists as the predecessors of the psychoanalyst in being the bearers, in their time, of the question of the relation of the subject and the signifier which is the perennial concern of psychoanalysis.

סמסטר ב'
יום ב'
14-12
רוזנברג 104
מחיר:
600 ש"ח

INTRODUCTION TO THEORY

0626.1250.01

ד"ר עברון ניר

The purpose of this survey course is to familiarize students with the dominant ideas, figures and intellectual movements that have shaped literary studies from antiquity to the late twentieth century. We will study and critically assess a broad host of issues, ranging from the moral value of literature and the nature of literary meaning to the uses of social criticism and the politics of interpretation. Students will be expected to understand the tensions between competing schools of thought on these and similar questions, as well as to understand the development of the latter over time. We shall read texts by Plato and Aristotle, Oscar Wilde, Marx and Freud, as well as other 20th-century critics and theorists.

סמסטר ב'
יום ב'ה'
12-10
וב 001
מחיר:
1200 ש"ח

CONFESSIONAL POETRY

0626.5005.01

ד"ר טרטקובסקי רועי

M. L. Rosenthal first applied the term confessional to the poetry of Robert Lowell, and the term has expanded to include a mode of highly personal and revealing poetry associated with Sylvia Plath, John Berryman, and others. In this class we will closely read American poets whose work is said to be confessional while also questioning the very idea of confessionalism in poetry. For example, we will ask what makes a poem confessional, whether poetry can ever be non-confessional, and more.

סמסטר ב'
יום ב'ה'
12-10
רוזנברג 205
מחיר:
1200 ש"ח

NARRATIVE ANALYSIS

0626.1208.01

ד"ר אונלואון סון

Narratives govern our lives. They shape the way in which we view our surroundings, others, and ourselves. Narratives can be captivating, powerful, deceptive and intricate. This course aims to teach students the basic terms of narrative analysis and to help them apply these terms to some of the most engaging short stories in the English language. Under my guidance, students will learn about the elements of fiction: plot, point of view, characterization, setting, style, and theme. We will read and explore texts from the eighteenth through the twenty-first centuries and consider some of the central issues in the history of narrative theory.

מסטר ב'
יום ב'יה'
14-12
001

מחיר:
1200 ש"ח

AMERICAN FICTION SINCE 2000

0626.5007.01

ד"ר מוריסון ספנסר

This course tracks the American novel's startlingly varied responses to upheavals in American life since 2000. To this end, we will read major works by writers old and new, including Don DeLillo, Jennifer Egan, Rachel Kushner, Chang-rae Lee, Marilynne Robinson, Philip Roth, Gary Shteyngart, and Colson Whitehead. Their works will prompt us to explore U.S. literature's engagement with crucial cultural developments of its time, such as widening economic inequality; intensifying political polarization; unabated ecological destruction; abiding racial conflict; a growing perception of American geopolitical decline; emergent cultures of weak belief; a resurgence of evangelical and fundamentalist forms of religion; and the entrenchment of the systems of thought and politics known as neoliberalism.

מסטר ב'
יום ב'יה'
14-12
רוזנברג 205

מחיר:
1200 ש"ח

INTRODUCTION TO BRITISH CULTURE I

0626.1278.01

פרופ' ריזנר נועם

What did the English language sound like over a thousand years ago? Why is it so different today? Has British culture always enjoyed the same global prestige? What are its sources? How did it come to assert itself? What was it like to be a woman in the fourteenth or sixteenth centuries? How can texts written in the remote past speak to present readers? These are some of the questions asked, and partly answered, by this survey of English literature from its earliest medieval records to the Renaissance and the Restoration. It aims to familiarize you with some of the best poetry and drama ever produced in Britain and to give you the tools to understand, enjoy, and take further courses on the works you will study.

מסטר ב'
יום ב'יה'
14-12
001

מחיר:
1200 ש"ח

החוג לארכיאולוגיה ותרבויות המזרח הקדום*

*הסיוורים הלימודיים במסגרת הקורסים של כלל החוגים אינם פתוחים למשתלמי לומדים בגילמן

סמסטר א'

מבוא לתרבות אנטוליה: היסטוריה וארכיאולוגיה של אנטוליה החיתית
ד"ר אמיר גילן 0671.1031.01

הקורס מציע מבוא עדכני ומקיף להיסטוריה, לתרבות, לדת(ות) ולארכיאולוגיה של אנטוליה באלף השני לפנה"ס. במרכז הקורס תעמוד הממלכה החיתית, שבסיסה בבירתה העתיקה חתושה, הממוקמת צפונית-מזרחית לאנקרה של היום. האימפריה החיתית נוסדה בתחילת המאה ה-6 לפני הספירה, הגיעה לשיאה כשלוש מאות שנה אחר כך ונשלטה לאורך כל קיומה על ידי שושלת אחת. בשיאה השתרעה האימפריה החיתית בין חופי הים האגאי, הים התיכון והים השחור, מצפון מזרח טורקיה ועד לכנון והיתה לאחת המעצמות הפוליטיות החזקות בתקופתה, שנייה רק למצריים.

סמסטר א'
יום א'
12-10
גילמן 220
מחיר:
600 ש"ח

ארכיאולוגיה מהי?
ד"ר עידו קוך 0671.1001.01

הקורס עוסק ביסודות הארכאולוגיה: מהחפירה הארכאולוגית באתר, דרך ניתוח הממצאים, ועד לשאלות חובקות עולם על סביבה, חברה, טכנולוגיה, אמונה ותנועה. נתחיל באופן המחקר באתר הארכאולוגי ובמרחב? מהו ממצא ארכאולוגי? כיצד מתנהלת חפירה ארכאולוגית? וכיצד נחקר האתר בויקה לסביבתו המידית והרחוקה? נמשיך בשיטות לתארוך הממצא הארכאולוגי ונלמד על כרונולוגיה ותקופות ארכאולוגיות. לאחר שנכיר את שיטות המחקר בשדה נעבור לשאלות רחבות יותר: כיצד נחקר מבנה חברתי ומהם האמצעים שבהם התגבשו חברות אנושיות מוקדמות? מה היו יחסי האדם וסביבתו משחר האנושות וכיצד הם עיצבו את התפתחות האנושות? מה היה תפקידו של האלכוהול? ומה עושה אמנות? כיצד שיטות מדעיות משנות את המחקר הארכאולוגי בהתחקות אחר טכנולוגיה, מסחר, ותנועה של אנשים?

סמסטר א'
יום ב'
12-10
גילמן 281
מחיר:
600 ש"ח

"בנימין" במקרא, בהיסטוריה ובארכיאולוגיה
פרופ' עודד ליפשיץ 0671.2576.01

במסגרת השיעור אעמוד על תהליכי עיצוב הזיכרון והיצירה ההיסטוריוגרפית של שבט בנימין, הרחק מהמציאות ההיסטורית של השבט בימי הבית הראשון. לאור בחינה יסודית של הממצאים הארכאולוגיים והמידע ההיסטורי, אטען ש"בנימין" ההיסטורי היה שבט קטן בדרום מזרח של ממלכת ישראל, בין בית-אל במערב ויריחו במזרח, ואתאר את תהליך צמיחתו של השבט, בעיקר בהיסטוריוגרפיה המקראית, לאחר חורבנה של ממלכת ישראל, בימי יאשיהו ובעיקר לאחר חורבן הבית הראשון ובימי שיבת ציון.

סמסטר א'
יום ב'
14-12
גילמן 282
מחיר:
600 ש"ח

0671.1010.01 **ראשית התרבות האנושית:**
מבוא לארכיאולוגיה פרהיסטורית
פרופ' רן ברקאי

הקורס עוסק בתולדות האדם הקדמון בארץ ישראל וסביבתה וסקירת עקרונות הארכיאולוגיה הפרהיסטורית החוקרת את התנהגות האדם הקדמון ותרבותו. הלימוד מתמקד באדם ותרבותו החל מראשית הופעת בני אדם יוצרי כלים, לפני כשניים וחצי מיליון שנים ועד למהפכה החקלאית והתקופה הנאוליתית, לפני כ-10,000 שנים. סקירת שלבים משמעותיים בקיום האנושי כגון ראשית יצור כלים מצור ואבן, חיי נוודות לקט וצייד, מאפייני קבוצות לקטים-ציידיים, התפתחות האדם הנאנדרתלי והאדם המודרני, אמנות מערות, מעבר לשיבת קבע, ביות בעלי חיים וצמחים, התפתחות מורכבות חברתית ועוד. המשתתפים יכירו את רצף התרבויות הפרהיסטוריות באזורנו בדגש על שחזור אורחות החיים ואופני ההסתגלות של בני האדם הקדומים. אחד הנושאים המשמעותיים שיודגשו במהלך השעורים הוא מערך היחסים המורכב מאדם בין האדם וסביבתו וסקירת תפיסות העולם האקולוגיות של האדם הפרהיסטורי, השונות מאד מהתפיסה המודרנית של עולם הטבע ו"משאביו".

סמסטר א'
יום ב'ד'
14-12
גילמן 220

מחיר:
1200 ש"ח

0671.1035.01 **הארכיאולוגיה של א"י משחר ההיסטוריה ועד**
חורבן ירושלים
פרופ' רפאל גרינברג

סילבוס יפורסם באתר התכנית.

סמסטר א'
יום ב'ד'
18-16
גילמן 220

מחיר:
1200 ש"ח

0671.1091.01 **שפה חזותית בדרום-מערב אסיה:**
500-3,500 לפני הספירה
ד"ר עידו קוך

קורס מבוא לשפה החזותית בדרום-מערב אסיה מראשית העיור באלף הרביעי לפני הספירה ועד אמצע האלף הראשון לפני הספירה. נתחיל בצמיחת הערים הראשונות במישורים הפוריים לגדות הפרת והחידקל (מסופוטמיה) ולאחריהן בהופעת האימפריות הראשונות, ונעסוק בשפה החזותית שנלוותה אליהן: על דמות השליט, האלים והאלות, והאופן שבו הועבר מסר פוליטי באמצעי צורני. סוגיות דומות יעסיקו אותנו כשנעבור למצרים בשני המפגשים הבאים, בה צמחה שפה חזותית שונה לאורך נהר אחד מוקף מדבריות. בחלקו השני של הקורס נעסוק בקישוריות בין שני אזורים אלה, מסופוטמיה ומצרים, לאזורים השכנים, ונתמקד במפגשים בין-תרבותיים וכיצד הם עיצבו את השפה החזותית של הצדדים המערובים, ואט-אט נרחיב את מבטנו ונעסוק בכל האגן המזרחי של הים התיכון. חלקו השלישי והאחרון של הקורס יעסוק בלכנת ובסביבתו הקרובה ובו נדון בשפה החזותית של ממלכות ישראל ויהודה בהקשרן האזורי, נבחן את ההשפעה של כיבוש וקולוניאליזם, כמו-גם את האופן שבו סחר חוצה גבולות מביא חפצים חדשים לפתחם של אנשים.

סמסטר א'
יום ג'
12-10
מכסיקו 206

מחיר:
600 ש"ח

מבוא לתרבות מצרים הפרעונית 0671.1045.01
ד"ר דבורה סויני

הקורס הזה יכסה את התקופה מ-4400 עד 1302 לפנה"ס בערך, מן התקופה שלפני עליית השושלת הראשונה במצרים ועד לסוף תקופת עמארנה, בסוף השושלת ה-18. הוא מספק מבוא להיבטים מרכזיים של התרבות והחברה במצרים העתיקה, כגון משאבי הטבע של מצרים, המלכות המצרית, המערכת החברתית, כתיבה, קבורה, מושגי העולם הבא, דת, מקדשים, ויחסי חוץ. מלבד המידע הבסיסי אודות מצרים העתיקה, הסטודנטים/יות גם יקראו וידונו במספר טקסטים מצריים בתרגום וינתחו סצנות אומנותיות מתקופות שונות. דרכם, המן ילמדו מה יש לחומר המצרי להציע, כיצד לגשת אליו ולהבין מה המגבלות שלו. מיומנויות אלה יתרמו להמן בהמשך לימודיהם הן בהקשר של מצרים העתיקה והן בהקשר של הלבנט הקדום. באופן כללי, היכולת לגשת ולהבין מערכות תרבותיות שונות היא מיומנות חשובה שיכולה לתרום גם בתחומים אחרים.

סמסטר א'
יום ג'
14-12
גילמן 220

מחיר:
600 ש"ח

האלפבית והכתובות מדרום הלבנט: 0671.2215.01
בין טקסט לממצא (כתובות עבריות)
ד"ר עומר סרגי

היה זה המפגש בין הכנענים, תושבי דרום הלבנט, והמצריים, תושבי עמק הנילוס, שהוליד את אחת ההמצאות החשובות של העולם העתיק: הכתב האלפביתי. בשלהי האלף השני ובראשית האלף הראשון לפני הספירה התפשט הכתב האלפביתי ברחבי הלבנט, ואף מעבר לו, ועד מהרה חוגי סופרים בממלכות האזור אימצו אותו כדי להעביר מסרים מנהליים, דתיים ופוליטיים. מסרים אלה נכתבו בדיו על שברי כלי חרס ועל קירות מטויחים, נחרטו או נחתמו בחומר, נחקקו בכתובות אבן מונומנטליות, או נכתבו על חומרים מתכלים. כל אלה מהווים גם את נקודת המגע בין התרבות הכתובה לתרבות החומרית: מהי החומריות של הטקסט, כיצד היא באה לידי ביטוי ומה זה אומר על קהילות הסופרים בדרום הלבנט? בשיעור זה נלמד על נקודת המגע בין הכתב לחומר? נסקור את תולדות האלפבית והשימוש בו, נעמוד על משמעות הממצא כדי להבין את רמת האוריינות בדרום הלבנט בתקופת הברזל ומשמעותה, ונדון במשמעות החומרית וההיסטורית של כתובות שונות. בתוך כך, נערוך הכרות עם כמה מהכתובות המרכזיות שנמצאו בארץ ישראל ונלמד על משמעותן.

סמסטר א'
יום ג'
16-14
גילמן 281

מחיר:
600 ש"ח

ראשית ישראל: ארכיאולוגיה, מקרא, היסטוריה 0671.2575.01
ד"ר עומר סרגי

בשלהי האלף השני ובראשית האלף הראשון לפני הספירה התחוללו תמורות פוליטיות וחברתיות עמוקות בכל רחבי הלבנט (סוריה וארץ ישראל), והעלו על במת ההיסטוריה מגוון חדש של זהויות חברתיות-תרבותיות וכן של יחידות פוליטיות. המפורסמת מביניהן, וזו שמרתקת את הדמיון של חוקרים, אמנים ופוליטיקאים לאורך דורות רבים היא "ישראל". אלא, שלא כל כך ברור מה זה בדיוק "ישראל" של העת העתיקה (האם מדובר בעמ? באוסף של שבטים? בקבוצה דתית? בשם של ממלכה או אולי אפילו של שתי ממלכות?) ולכן גם קשה לעמוד על תולדות התהוותה. במוקד העניין נמצא הפער שבין הסיפור המקראי, המתאר התפתחות אורגנית וקבועה של משפחה (משפחת האבות), ההופכת לעם (ביציאת מצריים) שמקים ממלכה (ממלכת ישראל); לבין המציאות ההיסטורית המלמדת שזהות חברתית-פוליטית היא תוצאה של מגע ומשא מורכב בין קבוצות שונות, שאין יחס ישיר בין זהות חברתית לבין ישות פוליטית, ושכלל מקרה המאפיינים המייחדים את ישראל הקדום (כגון האמונה המונותאיסטית), ושלאורם מסופר התיאור המקראי, התפתחו בשלב מאוחר מאוד ולאחר חורבן של ישראל ויהודה.

סמסטר א'
יום ג'
18-16
גילמן 282

מחיר:
600 ש"ח

סמסטר ב'

טקסט ותמונה 0671.1238.01
ד"ר אמיר גילן

במהלך שיעור המבוא נעקוב אחר התפתחותו של מוסד המלוכה במזרח הקדום למן האלף השלישי ועד האלף הראשון לפנה"ס. נלמד להכיר מלכים בולטים ושושלות חשובות, תפיסות שונות של מוסד המלוכה ואת ייצוגיה הטקסטואליים והאיקונוגרפיים הבולטים בתקופות השונות. נלמד להכיר את הדימויים, החפצים והכתובות האופייניות לכל תקופה. במקביל, נכיר כמה מעקרונות היסוד לפענוח טקסטים ודימויים מסוגים שונים הקשורים למוסד המלוכה (היסטוריים, ספרותיים, דתיים, אמנותיים ועוד), תוך בחינת תרומתם לשחזור העבר. דגש מיוחד יינתן לדיון ביצירות האמנות המאפיינות את מוסד המלוכה לאורך ההיסטוריה של המזרח הקדום.

סמסטר ב'
יום א'
12-10
גילמן 280

מחיר:
600 ש"ח

תקופת האימפריות במזרח הקדום: האימפריה הניאו-אשורית והניאו-בבלית (האלף 1 לפנה"ס) 0671.2383.01
פרופ' יורם כהן

קורס המציג את האימפריות הגדולות של האלף הראשון לפנה"ס: האימפריה הניאו-אשורית והאימפריה הניאו-בבלית.

סמסטר ב'
יום א'
18-16
גילמן 220

מחיר:
600 ש"ח

0671.1001.02 ארכיאולוגיה מהי?
פרופ' יובל גדות

הקורס עוסק במהותה של הארכיאולוגיה כדיסציפלינה מדעית, בטבעו של המידע הארכיאולוגי, בשיטות המחקר בשדה ובמגוון הגישות לפירוש הממצא הארכיאולוגי. הקורס יעסוק במגמותיה של הארכיאולוגיה בת-זמננו. במהלך הקורס נעמוד על הקשר שבין הארכיאולוגיה ומדעים אחרים: בשחזור ארגון החברתי, כלכלתן ועולמן הקוגניטיבי של חברות קדומות, בשחזור אירועים פוליטיים וחלקם של מנהיגים כריזמטים בעיצוב ההיסטוריה האנושית ולבסוף חקר החומרים המיקרוסקופים. נעסוק גם בתפקידה הפעיל של הארכיאולוגיה בעיצוב תודעת העבר בחברות בנות זמננו.

סמסטר ב'
יום ב'
18-16
גילמן 282
מחיר:
600 ש"ח

0671.1071.01 מבוא לארכיאולוגיה קלאסית
ד"ר גיא שטיבל

סילבוס יפורסם באתר התכנית.

סמסטר ב'
יום ב'+ד'
14-12
גילמן 220
מחיר:
1200 ש"ח

0671.2479.01 היסטוריה וארכיאולוגיה של הממלכות הנאו-חיתיות באלף הראשון
פרופ' אמיר גילן

לאחר קריסתה של האימפריה החיתית בסופו של האלף השני לפני הספירה השתמר התרבות האימפריאלית החיתית בשורה של ממלכות בדרום אנטוליה ובסוריה שהקיפו לייחס את עצמן לממלכה החיתית ומכאן שמן. הממלכות הניאו-חיתיות. חקר הממלכות הניאו-חיתיות בסוריה ובאנטוליה ששגשו במחציתו הראשונה של האלף הראשון לספירה הוא כיום אחד מתחומי המחקר המרתקים, החדשניים והדינמיים ביותר בהיסטוריה ובארכיאולוגיה של המזרח הקדום בכלל. הקורס מציע מבוא עדכני ומקיף להיסטוריה של הממלכות הניאו-חיתיות באנטוליה ובסוריה ולמצא הארכיאולוגי, הטקסטואלי והאיקונוגרפי העשיר שהשאירו אחריהן.

סמסטר ב'
יום ד'
12-10
גילמן 220
מחיר:
600 ש"ח

0671.2331.01 ארכיאובוטניקה: שרידי צמחים ברקורד הארכיאולוגי
פרופ' דפנה לנגוט

סילבוס יפורסם באתר התכנית.

סמסטר ב'
יום ד'
14-12
גילמן 280
מחיר:
600 ש"ח

תקופת הברזל בדרום הלבנט 0671.1120.01
ד"ר עומר סרגי

ראשיתה של תקופת הברזל (550?1150 לפסה"ג, לערך) בדרום הלבנט מתאפיינת בחורבנה של התרבות העירונית הכנענית: ערי המדינה ששלטו בדרום הלבנט באלף השני לפני הספירה, חרבו ונעלמו מהנוף החברתי והפוליטי. על חורבותיהן, התפתחה תרבות חברתית-פוליטית חדשה וייחודית: ממלכות טריטוריאליות בפנים הארץ וערי מסחר לאורך החופים. בתקופה זו הופיעו על במת ההיסטוריה ממלכות ועמים המוכרים גם מן המקרא העברי, ובהן ממלכת יהודה וממלכת ישראל וכן קבוצות אתניות כגון הפלשתים, הפיניקים, ועוד. תקופת זו באה לקיצה עם עלייתן המחודשת של האימפריות המסופוטמיות? אשור ובבל, שבתהליך הדרגתי ובמשך כמאתיים שנה, השתלטו על הלבנט, החריבו את הממלכות המקומיות וסיפחו את שטחן לשטחי האימפריה. העניין הרב בתקופת הברזל בדרום הלבנט נובע בעיקר מן העובדה שהספרים ההיסטוריוגרפים במקרא (יהושע, שופטים, שמאל ומלכים) מתייחסים לתקופה זו, ובחלקם הם אף מהווים את המורשת הכתובה שלה.

מסטר ב'

יום ד'

18-16

גילמן 280

מחיר:

600 ש"ח

החוג לבלשנות

סמסטר א'

מבוא לבלשנות 0627.1010.01
פרופ' איה מלצר-אשר

הקורס מציג את אפיקי המחקר המרכזיים בתחום הבלשנות המודרנית. בתחילת הקורס נגדיר את הנחות היסוד של הבלשנות המודרנית ואת מטרותיה.

במהלך הקורס נכיר את תחומי המחקר השונים שכוללת הבלשנות המודרנית: תחביר, העוסק במבנה המשפט; סמנטיקה, העוסקת במשמעות המשפט והיחידות המרכיבות אותו; פרגמטיקה, העוסקת במשמעות לא מילולית ותלוית-הקשר; מורפולוגיה, העוסקת במבנה המילה; פונטיקה ופונולוגיה, העוסקות במבנה מערכת צלילי השפה; פסיכולוגיה, העוסקת בתהליכי עיבוד שפה וייצור שפה; נוירולוגיה, העוסקת בייצוג הידע הלשוני במוח. הסטודנטים ירכשו ידע שיאפשר להם לנתח תופעות לשוניות שונות.

סמסטר א'

יום ב'

16-14

001

מחיר:

600 ש"ח

פונטיקה 0627.1120.01
ד"ר אוון גרי כהן

הקורס מהווה מבוא כללי לפונטיקה חיתוכית (ארטיקולטורית) ופונטיקה אקוסטית.

בתחום הפונטיקה החיתוכית, יילמדו עקרונות למיון ההגאים המופיעים בשפות העולם על פי תכונותיהם ויוצג אופן רישום ההגאים ע"פ התעתיק הפונטי של IPA. בתחום הפונטיקה האקוסטית, יוצגו התכונות האקוסטיות השונות של הגאים ויילמדו שיטות לניתוח אקוסטי של הגאים.

סמסטר א'

יום ב'+ד'

14-12

001

מחיר:

1200 ש"ח

החוג להיסטוריה כללית

סמסטר א'

דמוקרטיה ודיקטטורה בספרד של המאה ה-20 0621.1225.01
פרופ' רענן ריין

לאחר שאיבדה את שרידי האימפריה שלה באמריקה הלטינית ובאסיה ב-1898, נאלצה ספרד להפנות את המבט פנימה ולהתמודד עם אתגרי עיור, תיעוש ומודרניזציה, בצד ניסיונות לגיבוש זהות לאומית. פערים גדולים בין הערים הגדולות לבין אזורי הכפר, מתחים בין שלטון ריכוזי לבין לאומיות פריפריאלית בקטלוניה ובחבל הבאסקים, ומאבקים על מקומה ותפקידה של הכנסייה, כל אלה תרמו לשורה של טלטלות פוליטיות בספרד. הקורס יבחן את התהליכים שהובילו לקריסתה של המלוכה הליברלית ועלייתה של הדיקטטורה של פרימו דה ריברה, את מאפייני הרפובליקה השנייה והגלישה למרחץ הדמים של מלחמת האזרחים, את שנות הדיקטטורה של פרנסיסקו פרנקו ואת תהליכי המעבר לדמוקרטיה החל מאמצע שנות השבעים. הנושא האחרון בו נדון יתמקד בסוגיות של זיכרון היסטורי וההתמודדות של החברה הספרדית בת זמננו עם הטראומה הקולקטיבית של מלחמת האזרחים. הדיקטטורה שבאה בעקבותיה.

סמסטר א'
יום ב'
18-16
גילמן 223

מחיר:
600 ש"ח

התהוותה של אירופה: משלהי העולם העתיק אל ראשית העת החדשה 0621.1209.01
פרופ' גדי אלגוזי

'אירופה' לא היתה קיימת מאז ומעולם. היא אינה עובדה של גיאוגרפיה. היא נוצרה בתהליך ארוך של מגעים ועימותים בין חברות ותרבויות שונות. כאלו ערוצים עברה מורשת תרבויות הים התיכון העתיקות לחברות הנוודים והמתיישבים של הצפון? האם היו ימי הביניים תקופה של יציבות מעמדית, שבה כל אדם "ידע את מקומו"? האם היה זה "עידן האמונה", בשליטתה הגמורה של הכנסייה הקתולית? האם האיכרים היו שמרנים שעולמם מוגבל בניגוד לתושבי העיר הדינמית? האם נשים היו משוללות זכויות ונאלצו להמתין לעת החדשה כדי להרחיב את אפשרויות הפעולה שלהן? האם אנשים חיו במשפחות מורחבות? האם באמת למדו סטודנטים באוניברסיטאות בלי ספרים ורשמו את ההרצאות מפי המורים? בשאלות כגון אלה תעסוק ההרצאה.

סמסטר א'
יום ג'
12-10
גילמן 223

מחיר:
600 ש"ח

סמסטר ב'

סמסטר ב'

יום ב'

16-14

גילמן 144

מחיר:

600 ש"ח

מדמוקרטיה לדיקטטורה: רפובליקת ויימאר 0621.1228.01
ועליית הנאצים לשלטון
 ד"ר אמיר טייכר

רפובליקת ויימאר (1918-1933) נוסדה בגרמניה לאחר מלחמת העולם הראשונה. היה זה הנסיון הראשון של החברה הגרמנית לכוון משטר דמוקרטי; הוא הסתיים אחרי 15 שנה עם עלייתו של היטלר לשלטון. בעשורים האחרונים, היסטוריונים וחוקרי תרבות בחנו את ויימאר כ"גן העדן האבוד" של המודרניות - תקופה היסטורית יחודית שבה עוצבו קווי המתאר של החקיקה הסוציאלית, מדינת הרווחה, פלאי הטכנולוגיה ותרבות הצריכה המאפיינים את תרבות המערב במאה העשרים. בשיעור נדון בהיסטוריה המורכבת של הרפובליקה, על המתחים החברתיים, הזרמות הפוליטיות והקטסטרופות הכלכליות שליוו אותה מראשיתה ועד סופה. נעסוק בין היתר בנושאים הבאים: משבר מלחמת העולם הראשונה, התפתחויות טכנולוגיות, ה"אישה החדשה", באוהאוס, פשע ורוצחים סדרתיים, זרמים אומנותיים (דאדא, אקספרסיוניזם, האובייקטיביות החדשה), קולנוע, חלונות ראוה, מערכות בחירות, אינפלציה, התנועה הנאצית, ועלייתו של היטלר לשלטון. ננתח תמונות, קטעים מסרטים, קריקטורות, ציורים, דו"חות כלכליים, נאומים ומצעי מפלגות. מה חרץ את דינה של הרפובליקה? למה נמשכו מצביעים רבים אל המפלגה הנאצית? והאם מותר להשוות?

הים התיכון בעת העתיקה 0621.1226.01
 פרופ' סילכי הוניגמן

השיעור הוא מבוא להיסטוריה של הים התיכון והמזרח הקדום בעת העתיקה. הוא יעמוד על כך שהאזור הזה היה מאוחד, על אף המערכים המדיניים השונים ששלטו בכל אזור (אימפריות במזרח הקדום וערי-מדינה בים התיכון). השיעור יפתח בתקופת הברזל הקדומה, בה התהווה האימפריות הראשונות (בבל, אשור) מצד אחד, ותנועת ההתיישבות בים התיכון הביאה להתהוותה ולהתפשטותה בו זמנית של עיר המדינה, הודות ליוונים, לפניקים ולאטרוסקים באיטליה, ויתחקה אחר תולדות האזור בימי האימפריה הפרסית, העולם ההלניסטי טהאימפריה הרומית הקדומה, כשערי מדינה נכללו אל תוך האימפריות. כפי שנראה, יחסי גומלים מתמדים בין החברות השונות בכל האזור הם שעיצבו את ההיסטוריה ואת אופן ההתפתחות של כל חברה וחברה. כמו כן, האזור שימש כוירה לחילופי דעות, סיפורים, מיתוסים ואלים ואלות.

סמסטר ב'

יום ג'

12-10

גילמן 144

מחיר:

600 ש"ח

המאבק שאינו נגמר: הסטוריה אפריקנית אמריקנית 0621.1227.01
ד"ר יעל שטרנהל

הקורס יהווה הקדמה להיסטוריה אפריקנית-אמריקנית מודרנית, משחרור העבדים ועד התהוות תנועת ה-Black Lives Matter. נלמד כיצד שרד המיעוט השחור באמריקה את משטר הדיכוי לו היה נתון וכיצד נלחם בו לאורך השנים; נצלול לתוך הדינמיקות הפנימיות של הקהילה בין נשים וגברים, עשירים ועניים, בדלנים ותומכי אינטגרציה. נכיר טקסטים קלאסיים של מנהיגים פוליטיים וסופרים, ונאזין למוסיקת היפ-הופ. נחשוב על היסטוריה אפריקנית-אמריקנית הן כחלק מההיסטוריה של ארה"ב באופן רחב וכן כסיפור על קהילה שמתקיימת בתוך מציאות של מאבק.

סמסטר ב'
יום ה'
14-12
גילמן 223

מחיר:
600 ש"ח

החוג להיסטוריה של המזרח התיכון ואפריקה

סמסטר א'

מבוא ללימודי אפריקה 0622.9102.01
ד"ר בק אירית

בכוונת המבוא להקנות ידיעה בסיסית בהיסטוריה של יבשת אפריקה שמדרום לסהרה. נושאי הפגישות השונות אורגנו באופן כרונולוגי ויקיפו שתי חטיבות זמן עיקריות: אפריקה בתקופה הקדם קולוניאלית ואפריקה בתקופה הקולוניאלית (עד לשנות השישים של המאה העשרים). הקורס יתמקד בסקירה וניתוח של ההיסטוריה של ממלכות אפריקאיות וחברות סגמנטריות, דתות מסורתיות, אסלאם ונצרות, עבדות וסחר עבדים, הכיבוש הקולוניאלי ומאבקי הדה-קולוניזציה. הלימוד וההבנה של תקופות היסטוריות אלו, יעניקו לך בסיס איתן להבנת ההתרחשויות העכשוויות ביבשת אפריקה.

סמסטר א'

יום א'

12-10

גילמן 281

מחיר:

600 ש"ח

מבוא לדת ולתרבות האסלאם 0622.1003.01
ד"ר בן-עמי עידו

קורס המבוא דן בכמה מההיבטים המהותיים של דת ותרבות האסלאם, כפי שאלו התפתחו החל מהמאה השביעית עם הופעתו של הנביא מוחמד בחצי האי ערב. הקריירה המוצלחת של הנביא, הן כאיש דת והן כמי שעלה ביזיו להקים מדינה מוסלמית, הובילה להתפשטות האסלאם על פני אזורים גיאוגרפיים נרחבים, שבהם תרבויות ותפישות עולם ייחודיות להם. הנחת המוצא שלנו תהיה שבכל מקום שאליו הגיעו המוסלמים, האסלאם הפורמלי שהתפתח בחצי האי ערב פגש את התרבות והמנהגים המקומיים של אותו אזור והשתלב בהם לכדי יצירת משהו חדש וייחודי. במהלך הקורס ירכשו הסטודנטים הבנה מעמיקה על אודות תקופות ואירועים מעצבים בחיי הנביא כדוגמת התקופה הפרה-אסלאמית וראשית הנבואה. נעסוק בחשיבות הקוראן ופרשנותו, ספרות החדית' וההלכה המוסלמית (השריעה), בכתות וזרמים שונים באסלאם, מיסטיקה, תיאולוגיה מוסלמית, מצוות היסוד, הג'יהאד ועוד.

סמסטר א'

יום ד'

16-14

ווב 001

מחיר:

600 ש"ח

תולדות העמים המוסלמים, 600-1500 0622.1002.01
פרופ' שפר-מוסנזון מירי

כיצד הפכו שבטים ערבים נוודים בחצי האי ערב לאימפריה מוסלמית תוססת? הקורס מתחקה אחרי 1,000 השנים הראשונות שעיצבו את החברה, התרבות והפוליטיקה של המדינות המוסלמיות הראשונות, ויצרו זיכרון שמהדהד במזרח התיכון גם בשנת 2022. הקורס מתחיל בקריירה של הנביא מוחמד בחצי האי-ערב במאה השביעית ומסתיים עם הכיבוש העוסמאני של המזרח התיכון בראשית המאה ה-16. חלקו הראשון של הקורס משרטט את התהליכים הפוליטיים העיקריים בתקופה זו. חלקו השני של הקורס מתמקד בסוגיות חברתיות ותרבותיות נכחרות.

סמסטר א'

יום ה'

12-10

גילמן 223

מחיר:

600 ש"ח

מבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה 0622.1001.01
פרופ' ליטבק מאיר

הקורס סוקר ומנתח את התהליכים ההיסטוריים המרכזיים שהתחוללו במזרח התיכון מראשית העת החדשה בשלהי המאה ה-18 ועד העשורים האחרונים. זאת תוך מתן דגש על יחסי הגומלין בין המפגש הטראומטי של האזור עם ארצות המערב, אשר השפיע על כל תחומי החיים של תושבי האזור לבין דפוסי חיים מסורתיים ותהליכי שינוי פנימיים. בין היתר ידון הקורס במאפיינים השונים של כניסת ארצות המערב לאזור החל מכיבושים וכלה במעורבות ביחסים בין קהילות דתיות שונות, וכן בהשפעת שילובו של האזור בכלכלה העולמית על החברות המקומית. לצד אלה, ידון הקורס במאמצייהם של שליטים, אנשי דת ואינטלקטואליים להתמודד עם אתגר "המערב", החל מביצוע מרפורמות מנהליות וצבאיות דרך תנועות רפורמה ומאבק אסלאמיות וכלה באימוץ מונחים ורעיונות מתרבות המערב. ביטי בולט לסינתזה בין ההשפעות מבחוץ ותהליכים פנימיים הוא התפתחות הדפוסים השונים של הלאומיות באזור. סוגיה מרכזית נוספת היא האתגרים שניצבו בפני המדינות החדשות שקמו באזור לאחר קריסת האימפריה העת'מאנית ב-1918 וכינון משטרי המנדט הבריטי והצרפתי. הקורס יחתום בניתוח עלייתם של המשטרים הצבאיים לאחר מלחמת העולם השנייה וכישלונם להשיג מודרניזציה מלמעלה, כישלון שתרם לעליית האסלאם הפוליטי ככוח מרכזי.

סמסטר א'
יום ה'
14-12
גילמן 223

מחיר:
600 ש"ח

מבוא לתולדות האימפריה העות'מאנית 0622.1004.01
פרופ' שפר-מוסנזון מירי

שיעור זה מציג את תולדות המדינה העוסמאנית מראשית ימיה במאה ה-14, דרך הפיכתה לאימפריה ועד להתפרקותה ולהקמת הרפובליקה התורכית ב-1923. תוך כדי בחינת הסיפור הכרונולוגי של האימפריה, ננתח את השושלת של בית עוסמאן ומוסדות שלטון נוספים, פרקטיקות של מנהל אימפריאלי ומקומי, מרכיבים של הוהות העוסמאנית, צבא והתפשטות (והתכווצות) טריטוריאלית, אסלאם ודתות אחרות, ארכיטקטורה ואסתטיקה, רפורמות, אליטות ישנות וחדשות, מודרנה, ועוד. ההרצאות ישלבו חומר וויזואלי רב (מפות, תמונות ואיורים, חפצים, ועוד) וכלים תקשוביים.

סמסטר ב'

סמסטר ב'
יום ה'
12-10
גילמן 223

מחיר:
600 ש"ח

החוג להיסטוריה של עם ישראל

קורס שנתי (סמסטר א'+ב')

* הרישום מראש לשני הסמסטרים.

התפילה כתופעה היסטורית 0677.1450.01
פרופ' גולדין שמחה

מהי תפילה? מה היא תפילה יהודית ואיך זה קשור להיסטוריה? איך מתפללים? ולמה? השינויים לאורך ההיסטוריה והמשמעות ההיסטורית חברתית להתפתחות והשינוי. קורס חוצה תקופות שעיקרו בימי הביניים. מתחיל בתקופת המשנה ומסתיים בתקופת תלמידי האר"י והחסידות. תבחן גם התפתחות השוואתית לדתות אחרות.

יום ב'
12-10
סמסטר א'
גילמן 278
סמסטר ב'
גילמן 277
מחיר:
1200 ש"ח

יהודים ונוצרים כותבים: מבוא למקורות שלהי העת העתיקה 0677.1284.01
ד"ר מוניקנדס יפעת

במאות הראשונות לספירה, תחת השלטון הרומי ולצד התרבות ההלניסטית, התפתחו זו לצד זו היהדות הרבנית והנצרות, ואיתן התפתחו ספרות חז"ל והספרות הנוצרית. בקורס זה נסקור את המקורות הראשוניים המשמשים את חוקרי שלהי העת העתיקה, ממקורות חז"ל, החוק הרומי והספרות הרומית וההלניסטית, דרך הספרות הנוצרית המתפתחת וכתבי אבות הכנסייה. נדון בסוגיות של סוגה, עריכה, ותוכן, כמו גם בקשרים ובהבדלים ביניהם, ונעסוק באופן בו ניתן להשתמש במקורות אלה כמקורות הסטוריים.

סמסטר א'

סמסטר א'
יום ב'
14-12
רוזנברג 002
מחיר:
600 ש"ח

יהודים ונוצרים מימי הביניים לעת החדשה - א' 0677.1061.01
פרופ' גולדין שמחה

לימוד תולדות היהודים באירופה הנוצרית בין המאות 10-12, באזורים של צפון - צרפת, אנגליה וגרמניה של ימי הביניים. נעמוד בהרחבה על הרקע התיאולוגי של היהדות בגולה ושל הנצרות במאות הראשונות לספירה. נעמוד על תהליך הגירת היהודים לצפון - צרפת, גרמניה ואנגליה, על הקמת הקהילות היהודיות בארצות אלה ועל דרכי הפרנסה היהודית. נרחיב הדיבור על המאה ה-11, ההתפתחויות התרבותיות בעולם היהודי ובעולם הנוצרי, ועל שיאה של המאה: מסע הצלב הראשון לארץ ישראל (1095-1099) והפגיעה ביהודי גרמניה בשנת תתנ"ו.

סמסטר א'
יום ב'
16-14
גילמן 282
מחיר:
600 ש"ח

ארון הספרים היהודי: מקורות לחקר תולדות ישראל 0677.1058.01
פרופ' דוד אסף

מטרת התרגיל לתאר את 'מדפי' הספרים ואת הספריות השונות שמרכיבים את 'ארון הספרים' היהודי, למן הספרות הבתר-מקראית, עבור בספרות חז"ל ובספרות הרבנית, בספרות הפילוסופית, הליטורגית, ספרות הקבלה והסוד, וכלה בספרות ההשכלה, העיתונות היהודית והספרות המודרנית. תיאור הספריות יובא בהקשר של השימוש שעשוי חוקר תולדות ישראל לעשות במקורות הללו תוך הצגת הבעייתיות המיוחדת של כל 'ספריה'. במסגרת הקורס יכירו הלומדים גם את הכלים הביבליוגרפיים העיקריים ויתרגלו את השימוש בהם. בין הנושאים שיידונו: ארון הספרים היהודי? מהו?, הטקסט? השתמרות, אמינות, מורכבות, הספרות המקראית והבתר-מקראית (ספרות חיצונית וגנווה, מגילות ים המלח, ספרות יהודית-הלניסטית), הספרות התלמודית (חז"ל, הלכה ואגדה, ספרות הגאונים), מפלורליזם לקודיפיקציה? תרבות המחלוקת, הספרות הרבנית ('ראשונים' ואחרונים), ספרות הפסיקה והפרשנות, ספרות השו"ת), סידור התפילה והמחזור, שירת הקודש ושירת החול.

סמסטר א'
יום ג'
16-12
גילמן 306

מחיר:
1200 ש"ח

המאבק להקמת מדינת ישראל 1939-1947 0677.1148.01
פרופ' חזן מאיר

השיעור יעסוק בסוגיות פוליטיות וביטחוניות שנכרכו בתהליך ההיסטורי שהוביל להקמת מדינת ישראל. במסגרתו תיבחן השאלה כיצד הצליחו היישוב היהודי והתנועה הציונית להיחלץ ממדיניות הספר הלבן של מאי 1939, להתמודד בתקופת מלחמת העולם השנייה עם שימור תקפות היעד המדיני הציוני וליצור מציאות פוליטית שהובילה לקבלת החלטת החלוקה של האו"ם בנובמבר 1947. הנושאים שיידונו, בין היתר: הקמת הפלמ"ח, תכנית בילטמור, המצב הכלכלי בארץ ישראל, ה"מרד" של האצ"ל, הסוון, תנועת המרי העברי, הקונגרס הציוני ה-22.

סמסטר א'
יום ה'
12-10
גילמן 280

מחיר:
600 ש"ח

סמסטר ב'

יהודים ונוצרים מימי הביניים לעת החדשה - ב' 0677.1062.01
פרופ' גולדין שמחה

לימוד תולדות היהודים באירופה הנוצרית בין המאות 12-14, באזורים של צפון - צרפת, אנגליה וגרמניה של ימי הביניים. נכיר את אורחות החיים של היהודים באזורים אלה, את הדרך בה התמודדו עם סביבתם הנוצרית המתחרה בהם, נתעכב על המאמץ החינוכי תחרותי של היהדות בגולה עם הנצרות המנצחת. נעמוד על תהליך התפתחות הקהילות ופיתוח כלים כדי להתמודד עם המציאות התובענית, נחקור את החברה היהודית בנושאי פנים כמו יחס לילדים, מעמד הנשים ועוד. נבדוק סוגיות מרכזיות בחיי יהודים אלה כמו: עלילות דם, שרפת התלמוד בפריז וגירוש היהודים מאירופה. נרחיב בנושא חיי התרבות ויצירות התרבות היהודיות בתקופה זו: תפילות, פרשנות המקרא, הפיוט, הרחבת ההלכה והתאמתה למציאות הסובבת, כתיבת ההיסטוריה היהודית ועוד.

סמסטר ב'
יום ב'
16-14
רוזנברג 001
מחיר:
600 ש"ח

העימות היהודי-ערבי בארץ ישראל, 1939-1905 0677.2054.01
פרופ' חזן מאיר

מטרת השיעור היא לסקור ולנתח את ההשקפות האידיאולוגיות והעמדות הפוליטיות שרווחו בחברה היישובית בנוגע ליחסי יהודים-ערבים בארץ ישראל מימי העלייה השנייה ועד לפרוץ מלחמת העולם השנייה. בשיעור ייבחנו דפוסי ההתייחסות כלפי ערביי הארץ, הפולמוס באשר לקיומה של תנועה לאומית ערבית, המתוים האפשריים שהועלו לפתרון העימות וגורם הזמן כמרכיב מכריע בעיצוב השקפות בני התקופה.

סמסטר ב'
יום ה'
12-10
גילמן 277
מחיר:
600 ש"ח

החוג ללימודי הערבית והאיסלאם

סמסטר א'

תולדות הספרות הקלאסית א' 0631.3496.01 פרופ' אמיר לרנר

מבוא להכרת בניין הספרות הקלאסית בשפה הערבית: ממסדיה - דוגמת שירת ערב העתיקה ותמורות האסלאם, וכן השפעות הגות יוון, תרבות פרס והודו (וכו...). - ועד לעילית הטפחות הקשטות של השירה והפרווה זומן השושלת העבאסית ולאחריה. סקירת הכוחות הפועלים בהעמדתה של יצירה ספרותית עשירה ומגוונת (למשל, מדבר ויישוב, ערביות ותרבות העמים...), תוך התעכבות על ביאור קווים להתפתחות ולהשתנות של צורות ותכנים.

סמסטר א'
יום ב'
12-10
256 ווב
מחיר:
600 ש"ח

מושגי יסוד באסלאם 0631.1130.01 ד"ר עליזה שניצר

השיעור יעסוק בראשיתו בכתבים שעליהם נשענת דת האסלאם, הקוראן והמסורת המוסלמית הקדומה, כרקע כללי לקראת הדיון בתפישות האסלאם, אמונותיו ומצוותיו: התפישה האלילית הקדם-אסלאמית, מצוות היסוד, דמותו של הנביא מחמד מייסד האסלאם, יורשי הנביא והקרע הסוני-שיעי. אתר הקורס הוירטואלי ילווה את ההרצאות.

סמסטר א'
יום ב'+ד'
14-12
גילמן 281
מחיר:
1200 ש"ח

פקה אל-אקליאת: המאבק על ההגמוניה בענף משפטי מתפתח 0631.2463.01 פרופ' אוריה שביט

הקורס בוחן את התפתחותו של הענף ההלכתי שדן בהלכות הנוגעות למוסלמים החיים כמיעוט במערב - פקה אל-אקליאת אל-מסלמה, ומתמקד בהתפתחות הגישה הוסטית והגישה הסלפית לענף זה. בין השאר עוסק הקורס בתפיסות שונות על הלגיטימיות של משכנתאות, הלוואות סטודנט, ברכות לחג המולד, שירות בצבא מערבי, הצבעה בבחירות במערב ועבודה שמעורב בה חראם. זאת, לצד שאלת היסוד - באילו תנאים מותר למוסלמי לחיות במערב?

סמסטר א'
יום ג'
14-10
גילמן 278
מחיר:
1200 ש"ח

**ISLAMIC THOUGHT IN THE
CLASSICAL PERIOD**

0631.2234.01

פרופ' קמילה אדנג

This course provides a survey of currents and individuals that contributed, directly or indirectly, to the formation of Islam (Sunni and Shi'i) as we know it now, with an emphasis on the period between the 8th and 12th century CE. Among the topics to be discussed are: asceticism and Sufism, the development of the schools of law and theology, and institutions of religious learning.

Language of instruction: English.

Prerequisite course: Basic concepts in Islam.

סמסטר א'

יום ד'

12-10

גילתן 282

מחיר:

600 ש"ח

החוג ללשון העברית ולבלשנות שמית

קורס שנתי (סמסטר א'+ב')
*הרישום מראש לשני הסמסטרים.

השפות השמיות: מבט השוואתי 0624.1001.01
ד"ר לטיציה צרקויליני

נפתח בשאלות: מהי לשון; מה חשיבות הלשון ככלי בסיסי לקיום תקשורת אנושית; מהי בלשנות; מהם הכלים הנתונים לנו ללימוד הלשון. עיקר עיונו בשאלות של תיאור הלשון וניתוחה, מתוך נקודת המבט של השפות השמיות: ניתוח שפה נתונה בנקודת זמן מסוימת וניתוח שפה בהתפתחותה ההיסטורית. נדון, בין היתר, בנושאים האלה: מהי משפחת שפות; מהי שפה שמית; דמיון ושוני בין שפות; שפה קמאית וקירבה בין שפות; מבני לשון מיוחדים ומאפיינים לשפות השמיות. דגש יושם על מונחים ומושגים בסיסיים בבלשנות בכלל ובבלשנות השמית בפרט. נכיר את משפחת השפות השמיות ומאפייניהן בתחומי עיון לשוניים מגוונים, נשווה בין השפות ונדגיש את הדרכים הנתונות בידי הבלשן לאישוש קרבתן הלשונית ומוצאן המשותף.

סמסטר א'+ב'
יום ב'
10-8
מקוון
מחיר:
1200 ש"ח

העברית ממעוף הציפור 0614.1402.01
ד"ר עמנואל מאסטי

הקורס נועד להעניק מבט פנורמי על תולדותיה של השפה העברית מתקופת המקרא ועד העידן המודרני. בכל שיעור נבחן סוגיות העולות מלשונה של כל תקופה ותקופה בעברית, לפי סדר כרונולוגי, מהפרי-היסטוריה של השפה ועד לעברית החדשה - ככל שיאפשר לנו הזמן. נושאים לדוגמה:

- איך נשמעה השפה שממנה נולדו העברית, הערבית, הארמית והאיתופית?
- עד כמה אנו באמת מבינים את סיפורי המקרא, וכיצד נוכל להבינם טוב יותר?
- מדוע מקורות חז"ל "מצלצלים" כה שונה מן התנ"ך?
- מתי, איך ולמה הומצא הניקוד?
- איך הגיעו לשפתנו מילים משומרית, אכדית, ארמית, פרסית, יוונית, לטינית, ערבית וידיש?
- ולמה עגנון לא חיבב את אליעזר בן יהודה ומפעלו?

סמסטר א'

סמסטר א'
יום ד'
20-18
מקוון
מחיר:
600 ש"ח

סמנטיקה 0614.2434.01
ד"ר ורד סייזון

הקורס יפגיש את הסטודנט עם מושגי יסוד בתורת המשמעים ואוצר המילים. יידונו היבטים שונים של ההיערכות הסמנטית של השפה ושל דרכי ייצוגה במילון, ויבחנו התהליכים הסמנטיים המשפיעים על אוצר המילים של העברית בת ימינו למשלביה.

סמסטר ב'

סמסטר ב'
יום ג'
16-14
רוחברג 106
מחיר:
600 ש"ח

החוג ללימודי מזרח אסיה

סמסטר א'

מבוא סין א' – מהעת העתיקה ועד לעת החדשה המוקדמת 0687.1111.01
ד"ר אורי סלע

הציוויליזציה הסינית עיצבה את חייהם של מאות מיליוני בני אדם לאורך אלפי שנים בסין עצמה כמו גם במדינות מזרח-אסיה סביבה. סין הייתה במשך רוב ההיסטוריה מעצמת העל של מזרח אסיה, כמו גם המרכז התרבותי, הפילוסופי, הדתי, המדעי, ובדרך כלל גם הפוליטי של האזור. בימינו היא הולכת ותופסת מקום מרכזי יותר ויותר גם ביתר חלקי העולם לאחר כמאה שנים של מלחמות ומרידות. בסמסטר זה נסקור את התפתחות של הציוויליזציה הסינית החל ממקורותיה המוקדמים ועד לעת החדשה המוקדמת. נבחן מתוך ראייה היסטורית את המאפיינים התרבותיים, החברתיים והפוליטיים של הציוויליזציה הסינית, ונעמוד על גילויים של אחדות ושוני, כמו גם המשכיות ושינוי, בעולם הסיני ובינו לבין מה שמחוצה לו. נלמד את התשתית הרעיונית, החברתית והפוליטית של עולם החשיבה והמעשה הסיניים, תשתית בעלת השלכות ניכרות עד ימינו אנו.

סמסטר א'
יום א'
16-14
גילמן 223

מחיר:
600 ש"ח

מרחב הסייבר ומדינות אסיה: עימותים, לוחמת סייבר ומדיניות 0687.2549.01
ד"ר עמית שניאק

סילבוס יפורסם באתר התכנית.

סמסטר א'
יום א'
18-16
גילמן 277

מחיר:
600 ש"ח

הלב של הודו: היסטוריה תרבותית של הדרום 0687.2517.01
ד"ר אילנית לוי שחם

קורס זה יסקור סקירה היסטורית תרבותית-חברתית את דרום הודו (המרחב אשר כולל כיום את מדינות אנדהרה פרדש, טלנגאנה, קרנאטקה, טמיל נאדו וקרלה), אשר מהווה יחידה גיאוגרפית, היסטורית ותרבותית שונה ומובחנת מצפונה של המדינה. במהלך הקורס נבחן את עברו האימפריאלי העשיר של המרחב הדרומי, נכיר מקרוב את תרומתה ההיסטורית של דרום הודו בתחומי הספרות והדת ונתוודע לארבע השפות הדרומיות (טלוגו, קנדה, טמילית ומליילם) שעל בסיסן נקבעו גבולותיה המודרניים של מדינות הדרום. נראה כי להבנת מקומו של אזור זה במרחב הדרום אסייתי חשיבות עצומה עד היום.

סמסטר א'
יום ב'
14-12
גילמן 277

מחיר:
600 ש"ח

**מבוא יפן א' – מהעת העתיקה ועד
לעת החדשה המוקדמת** 0687.1113.01
ד"ר ליאורה רבקה צרפתי

מדוע יפן מכונה "ארץ השמש העולה"? מהי משמעות המילה "סמוראי"? מה עומד מאחורי הרומן הראשון בעולם "סיפורו של גנג'י", ומתי הסושי הגיח אל העולם? באלפיים השנים האחרונות, האנשים היושבים באיים של מה שהיום אנו מכנים יפן הפכו משבטים מפורדים לממלכה חזקה עם תרבות מפוארת ומרתקת. לאורך קורס זה אנחנו נבחן את התהליכים ההיסטוריים שעברו על יפן בתקופה הטרומ-מודרנית, המכונה לעתים "יפן המסורתית", דרך התבוננות בתרבות, החברה, הדת והפוליטיקה.

מסטר א'
יום ב'
16-14
גילמן 282

מחיר:
600 ש"ח

יחסי מזינה וחברה בסין הקומוניסטית 0687.2563.01
ד"ר ליאור רוזנברג

עלייתם של הקומוניסטים לשלטון לוותה בשינויים מרחיקי לכת ביחסי המדינה והחברה בסין. מטרתו של קורס זה לחשוף את הסטודנטים לדיונים מרכזיים בסוגיה זו ולהקנות כלים לבחינה ביקורתית של יחסי המדינה והחברה בסין והתפתחותם מהתקופה המאואיסטית ועד היום. בין השאלות המרכזיות בהן נעסוק בקורס זה: מה היו מקורות עצמתה של המדינה המאואיסטית? מה היו העקרונות המרכזיים שהנחו את המדינה ביחסיה עם החברה וכיצד באו אלו לידי ביטוי? מהם מקורות עצמתה של המדינה כיום, בעידן של פתיחות, גלובליזציה, ורפורמות כלכליות? מהם העקרונות המרכזיים המנחים את המדינה ביחסה לחברה כיום? עד כמה סין של היום שונה מזו בתקופת מאו? בהתמודדות עם סוגיות אלו ניגע בכמה מההתפתחויות והתופעות המרכזיות העומדות בבסיס המדינה והמדיניות הסינית כיום, ובהן המעבר מחברת מעמדות ל-?חברה הרמונית? ולחברת רווחה, המעבר מחברה אגרארית לחברה אורבנית, יחסי שלטון מרכז-מקומי, התפתחותה של חברה אורחית, שחיתות, מחאות ועוד.

מסטר א'
יום ב'
16-14
גילמן 455

מחיר:
600 ש"ח

יפן המודרנית: משלהי המאה ה-19 ועד ימינו 0687.2560.01
ד"ר הלנה גרינשפון

בקורס נספר את סיפורה של יפן המודרנית, החל מפתחתה למערב בסוף המאה ה-19 ועד ימינו. נציג את התהפוכות שעברה במהלך המאה ה-20 – מודרניזציה וקליטת תרבות המערב, התעוררות לאומנית ואימפריאליסטית, תבוסה במלחמה ושיקום, שגשג כלכלי וגלובליזציה. נביט על התפתחותם של מוסדות מודרניים מרכזיים של בית ומשפחה, מערכת החינוך ומערכת התעסוקה. נראה כיצד התהליכים ההיסטוריים עיצבו ערכים, טקסים, יחסי מגדר, תפיסות של גוף ומנהגי היומיום. נדון במגמות של שינוי והמשכיות בתרבות העבודה ותרבות הצריכה, סגנון המגורים והתרבות החומרית על דוגמת לבוש ומוון. נעמיק בשינויים הפוקדים את יפן העכשווית, תוך התייחסות לסוגיות של הזדקנות האוכלוסייה ועליית הרווקות, משבר תעסוקתי, צמיחת התרבות הפופולרית והדיגיטלית.

מסטר א'
יום ב'
18-16
רוזנברג 001

מחיר:
600 ש"ח

מבט פנורמי על הודו המודרנית: רקע, אתגרים 0687.2552.01
ד"ר רוני פרצ'ק

שיעור זה יעניק מבט פנורמי על הודו המודרנית, ויאפשר היכרות של חתכים מרכזיים בחברה ובהתנהלות הפוליטית של הדמוקרטיה הגדולה בעולם למן העצמאות ועד ימינו. בין הנושאים שיידונו בקורס: גיבוש הלאומיות ההודית, חלוקת הודו הבריטית והשלכותיה על דפוסים פוליטיים בחברה ההודית ההטרורגנית; מפלגת הקונגרס למן הריבונות; ג'והרלאל נהרו ושאלת בינוי האומה; שאלת החקיקה והמתח בין המדינה לסמכויות הדתיות ולכוחות הקוראים לחילון; שושלת נהרו-גנדהי, אינדירה גנדהי ומשטר החירום; התפתחותן של אופוזיציות - הפוליטיקה של הקאסטות הנמוכות ושל המיעוטים; עליית הימין.

סמסטר א'
יום ג'
12-10
גילמן 305
מחיר:
600 ש"ח

רב תרבויות והגירה ביפן הגלובלית 0687.2520.01
ד"ר זלית בלוך צמח

הגירה היא אחת התופעות הגלובליות רבות העוצמה והחשובות ביותר על סדר היום העולמי במאה ה-21. היא משפיעה וגם מושפעת מגורמים פוליטיים, כלכליים וחברתיים. יפן נתפסת כמדינה הומוגנית מבחינה תרבותית ואתנית למרות שלמעשה היו בה מאז ומתמיד זרים ומיעוטים. היא מדינה בעלת זהות לאומית חזקה שאיננה נחשבת כ"מדינת הגירה" אך משבר ההגירה העולמי הנוכחי לא פוסח גם עליה. בעשורים האחרונים במקביל לשינויים סוציו-אקונומיים דרמטיים המתרחשים ביפן וכוללים משבר דמוגרפי וסטגנציה כלכלית מתמודדת יפן גם עם זרם גובר והולך של קבוצות שונות של מהגרים ופליטים אשר משפיעות על יחסיה הבין לאומיים באסיה ומעבר, ועל דינמיקות חברתיות בחוכה. בקורס נכיר מושגי יסוד הקשורים להגירה, רב תרבותיות וטרנסלאומיות, ננתח תופעות הגירה שונות המתרחשות ביפן כולל קטגוריות מגוונות של מהגרי עבודה, סטודנטים זרים, רילוקיישן הגירת נישואין הגירה פנימית בעקבות אסונות טבע, ואף ישראלים ביפן.

סמסטר א'
יום ג'
16-14
גילמן 280
מחיר:
600 ש"ח

מבוא הודו א' - מהעת העתיקה ועד לעת החדשה המוקדמת 0687.1115.01
ד"ר אהוד הלפרין

שיעור המבוא (סמסטר א' וב') עוסק בהתפתחותה של הציביליזציה בתת היבשת ההודית, החל ממקורותיה הקדומים ועד לזמננו. תת היבשת ההודית היא עולם רחב ומורכב, שעד לביסוס השלטון הבריטי במאה ה-19 לא זכה לאחזות פוליטית. זהו עולם שהמגוון הלשוני בו הנו עצום, כמו גם השוני במנהגים ובפולחן. מה איפה, אם בכלל, מאחד את העולם הזה מבחינה תרבותית, דתית, שלטונית רעיונית? על שאלה זו נבקש לענות במהלך שיעור המבוא תוך דגש על בחינה ביקורתית של האופן שבו יוצגה ודומיינה התרבות ההודית בשיח הפנים והחוץ הודי במהלך הדורות.

סמסטר א'
יום ג'
16-14
גילמן 223
מחיר:
600 ש"ח

חיים בין תרבויות 0687.2439.01
 פרופ' מרק גמזו

מאז תחילת המגעים בין סין והמערב, בשני הצדדים למפגש טעון זה היו אנשים ש"חצו את הקווים" אל הצד השני, אם לזמן מה ואם לכל ימי חייהם. קורותיהם, וניתוח המסגרת התרבותית שבתוכה פעלו, יהיו במוקד הקורס. כך נעסוק, בין השאר, בסינים ששימשו מתווכים מסחריים עבור הזרים בערי הנמל של סין; במי שהמירו את דתם לנצרות, ובאנשי רוח סינים שהפכו עצמם לדוברי המערב בארצם. מנגד, נדון בנוסעים מערביים בסין, אוריינטליסטים בשלהי התקופה הקולוניאלית, והוגים אירופאיים שהציבו את סין במרכז כתיבתם. אין להשתמש בטלפונים או לגלוש במחשבים ניידים במהלך השיעורים.

סמסטר א'
 יום ד'
 12-10
 גילמן 278
 מחיר:
 600 ש"ח

זן בודהיזם הלכה ומעשה 0687.2504.01
 ד"ר ארז יוסקוביץ

זן (סינית: צ'אן) הוא אסכולה מזרם המהאיאנה שמקורה בסין. מזמן שגיבש את זהותו כתנועה עצמאית בתקופת הטאנג, ניכר בזן מתח בין הצורך להשתייך למסורת הבודהיסטית לבין רצון עז למרוד בה. כתביה של המסורת מציגים אינספור דוגמאות ליחס איקונוקלסטי לסוטרות, פסלים, וריטואל בודהיסטים. יחס שמטרתו המוצהרת היא שחרור מכל האחוזות, ובכללה גם בתורת הבודהה. קריאתו של מורה הזן לינג'י: "אם תפגוש בבודהה הרוג אותו? מהווה ייצוג טיפוסי, גם אם קיצוני, של גישה זו. מאידך, החיים במנזרי הזן מאופיינים בכללי התנהגות ומצוות ריטואליות נוקשים. למעשה, לא רק שנזירי זן, אינם שורפים צלמי בודהה, אלא שכמו חבריהם בני אסכולות בודהיסטיות אחרות, הם מקדישים חלק ניכר מזמנם לריטואלים ופולחן. קורס זה יסקור את התפתחותו ההיסטורית והפילוסופית של הזן, מתוך ניסיון להבין ולגשר על הפער שבין סוטריאולוגיה ופרקטיקה - הלכה ומעשה.

סמסטר א'
 יום ד'
 12-10
 מקון
 מחיר:
 600 ש"ח

אליס, רוחות ומגילות: טקסטים ומסורות שינטו 0687.2565.01
 בעבר ובהווה
 ד"ר אור פורת

קורס זה נועד לספק את המסגרת המחשבית להבנת דת השינטו על שלל רבדיה ההיסטוריים והאינטלקטואליים מהעת העתיקה ועד התקופה המודרנית. השינטו נחשבת לדת הילידית והאוטוכונית של יפן. כדת פוליתאיסטית אשר מקדשת את האלים המקומיים והלאומיים כאחד, היא הייתה קשורה בקשר הדוק להגדרה העצמית של יפן, ללאומנות היפנית, וכן כמקור לייצוגים אידיאליים של התרבות והערכים היפניים. אחת המוסכמות הנפוצות ביותר לגבי השינטו היא שאין לה משנה סדורה או קאנון של כתבי קודש, ושהיא נטולת דוקטרינות ואמונות סיסטמטיות מפורשות. עם זאת, בחינה מדוקדקת מגלה כי מספר רב של מחברים במשך מאות שנים העלו על הכתב מגוון רחב של טקסטים העוסקים בעקרונותיה המרכזיים של דת השינטו, אלוהיותיה, מערך האמונות שלה, טקסטים שדנים בקוסמולוגיה, היסטוריה, ריטואלים ופולחן, ויחסה של השינטו לתרבות היפנית ולמדינה ביפן.

סמסטר א'
 יום ד'
 16-14
 גילמן 277
 מחיר:
 600 ש"ח

סוגיות באמנות יפן 0687.2481.01
ד"ר שלמית בו'רנו

תכני הקורס: הצגה והסבר של יצירות חשובות מהציור והפיסול היפני באופן כרונולוגי, מהמאה ה-6 ועד לאמנות עכשווית. לדוגמה: אמנות בודהיסטית, איורים בחצר הקיסר, ציורי דיו, הדפסי עץ, ומיצבים עכשוויים. מעשית, ההרצאות יציגו את היצירות באמצעות שיקופיות/וידאו, וינתחו אותן מבחינת הקשרים היסטוריים וחזותיים. לקורס שתי מטרות עיקריות. האחת, לקרב אותך, בתור צופה מבחוץ, אל יצירות אמנות יפניות, וללמדך לקרוא את השפה הוויזואלית שלהן. המטרה השנייה היא הכרת מושגים בסיסיים מההיסטוריה ומהאסתטיקה של האמנות היפנית הקנונית.

סמסטר א'
יום ה'
12-10
מקוון
מחיר:
600 ש"ח

סמסטר ב'

דת חברה ומדיה ביפן העכשווית 0687.2425.01
ד"ר ארו יוסקוביץ

קורס זה סוקר את תפקידה של הדת בחוויה היפנית העכשווית. הקורס ידון בנקודות ציון ביחסים שבין המודרניזציה היפנית לבין דתיות, מתוך ניסיון להבין את מקומה של הדת הן במרחב הציבורי והן במרחב הפרטי ביפן בת ימינו. נבחן את התהליכים שעברו מסורות שונות כדי להתאים עצמן לעידן המודרני, כמו גם את הופעתן של תנועות דתיות חדשות. בין היתר ידונו בו קשרי הגומלין בין דת ולאומיות, שינוי חברתי, צרכנות, פציפיזם ורוחניות. באמצעות מגוון רחב של מקורות הכוללים ספרות, קולנוע, מנגה, ואנימה אדגים כי אלמנטים דתיים היו ועודם משמעותיים בעיצוב החיים בחברה היפנית. מטרתו העיקרית של קורס היא להדגיש את המורכבות והמגוון של הדת היפנית. הקורס ידגים כיצד מנהגים עתיקים ממשיכים להיות מותאמים ומנוסחים מחדש על רקע עכשווי.

סמסטר ב'
יום א'
12-10
מקוון
מחיר:
600 ש"ח

מנגה ואנימה: בין המקומי לגלובלי בקומיקס 0687.2464.01
ד"ר רו גרינברג

אחת מהתופעות המרשימות ביותר ביצוא התרבותי של סוף המאה ה-20 ותחילת המאה ה-21 היא ההצלחה הגדולה של יפן לייצא את כותרי הקומיקס (מנגה) והאנימציה (אנימה) שלה לקהל העולמי. למרות שקיימות דוגמאות נוספות של יצוא תרבותי-פופולארי, קנה-המידה שבו יפן הצליחה לייצא את התרבות הפופולארית שלה לרחבי העולם דרך שני ענפים אלה מעורר השתאות ומעלה שאלות רבות ובראשן מהו סוד ההצלחה של המנגה והאנימה ביפן ובעולם? הקורס מבקש להציע תשובות לשאלות אלה ולטעון כי ההצלחה העולמית של המנגה והאנימה נעוצה בשילוב בין מרכיבים מקומיים וגלובליים; ביכולת של אנשי תעשיות הקומיקס והאנימציה של יפן להתבונן גם "פנימה" אל התרבות היפנית וגם "החוצה" אל התרבות העולמית ולשאוב השראה משתי המקורות. שילוב תרבותי מסוג זה אינו יוצא דופן ביפן, שמשחר ההיסטוריה בחנה תרבויות זרות ואימצה מהן מרכיבים שונים, תוך שילובם עם מרכיבים מקומיים.

סמסטר ב'
יום א'
14-12
גילמן 278
מחיר:
600 ש"ח

0687.2429.01 **גיאוגרפיה קדושה, עליות לרגל ותיירות בהודו**
העכשווית
 ד"ר אהוד הלפרין

עליה לרגל ומסעות אל יעדים מקודשים היו מאז ומעולם מרכיב חשוב במרחב הדתי בהודו. היום, יותר מאי פעם, יחידים, קבוצות, ולעיתים אף האלים בעצמם הנישאים במרכבות על כתפי מאמיניהם, מטיילים לאורכה ולרוחבה של תת היבשת במסעות האורכים בין שעות ספורות לימים, שבועות ואף חודשים ושנים. הסיבות ליציאה למסע רבות ומגוונות, כמו גם זהות הצליינים, פרקטיקות הדרך ואופיו של היעד הנכסף. בקורס זה נדון במאפייני של הגיאוגרפיה הקדושה של הודו ובאופנים השונים שבהם נארגים יעדי הדרך זה לזה; נציג את הדפוסים השונים של מסעות העליה לרגל ואת מגוון האתרים ומאפייניהם; ונבחן את המוטיבציות של הצליינים, הפרקטיקות המלוות את המסע, ואת חוויות ההגעה והשהות ביעד עצמו. במהלך דיונו נאיר את האספקטים הכלכליים, החברתיים והפוליטיים של תופעה רבת פנים זו ונבדוק האם וכיצד היא משתנה בשנים האחרונות עם עלייתו של מעמד הביניים בהודו וצמיחתו המהירה של ענף התיירות.

סמסטר ב'
 יום א'
 14-12
 גילמן 277

מחיר:
 600 ש"ח

0687.1112.01 **מבוא סין ב' – מהעת החדשה המוקדמת**
ועד ימינו
 ד"ר אורי סלע

בסמסטר זה נסקור את השינויים מרחיקי הלכת שחלו בסין מהכיבוש המונגולי ועד ימינו. נבחן את האופנים בהם שושלות קיסריות זרות שלטו בסין, נראה כיצד גדלה באופן עצום הטריטוריה של האימפריות הסיניות, נעמוד על הגורמים לחולשתה של סין במהלך המאה ה-19 ועל הגורמים שהביאו לקריסתה של הקיסרות הסינית ארוכת הימים בתחילת המאה ה-20. מתוך הבנת תהליכים ארוכי טווח אלה, נסביר את המלחמות והמרידות העקובות מדם, כמו גם את מלחמות האזרחים של המאה ה-20, עד לשנת 1949, בה יוסדה סין העממית ונפרדה מטאיוון. מכאן, נבחן את העשורים האחרונים, את יחסי הפנים והחוץ של סין במהלכם, ואת הדרך שעשתה סין משק החבטות של העולם בתחילת המאה ה-20, למעצמה עולמית מובילה ומתקדמת.

סמסטר ב'
 יום א'
 16-14
 גילמן 223

מחיר:
 600 ש"ח

ההיסטוריה של המדעים והטכנולוגיה בסין 0687.2541.01
ד"ר נועה הגש

בקורס זה נעסוק בהיסטוריה הארוכה של המדעים והטכנולוגיה בסין, מתקופת האביבים והסתווים ועד ימינו. נכיר מושגי בסיס כגון יין-יאנג, צ'י, חמש הפאוזות, ונתעמק את ההקשרים התרבותיים בהם התפתחו מושגי אלה, מטרותיהם ושימושם בחקר עולם הטבע. נעסוק בהמצאות הטכנולוגיות של סין לאורך ההיסטוריה, ביניהן פעמוני ענק, המצפן והדפוס. נעבור במהפכה החקלאית בתקופת הסונג, שאת חותמה עוד ניתן לראות היום בטראסות האורז המפורסמות. נשאל, מה הייתה נקודת המבט הסינית לגבי המהפכה המדעית שהתרחשה באירופה במאות ה-16 וה-17 והשלכותיה? כמו כן, נתעמק במעמדה הטכנולוגי והמדעי של סין בעולם מהקמתה של הרפובליקה העממית של סין והיום. אל המסע הזה ילווה אותנו הסינולוג והביכוימאי האנגלי בעל המשקפיים הגדולים, גוֹרְף נִידֵהם (1900-1995), ופרויקט חייו: מדע ותרבות בסין.

סמסטר ב'
יום ב'
12-10
גילמן 279
מחיר:
600 ש"ח

הסיפור עם סקס במסורת היהודית: 0687.2564.01
התרבות ההתנזרות ומה שביניהם
ד"ר אילנית לוי שחם

בקורס זה נעסוק בסיפורים ובטקסטים מתוך המסורת היהודית אשר העוסקים במקומם של מין ותשוקה בחיי האדם. נראה מגוון גישות רחב, החל מהכרה במין כפעילות הכרחית למען העמדת דור המשך ושמירה על סדר קוסמי, דרך עידוד הידע המיני וההנאה ממנו כסימן ללמדנות, עידון ותחכום, ועד לראיה במין וההשתוקקות אליו גורם סבל אשר כובל את האדם למעגל בלתי רצוי של לידה ומוות ועל כן יש להתנור ממנו. נבחן את הקשר בין הטקסטים והסיפורים אודות מין ותשוקה לבין האופן בו הם שימשו ומשמשים בשיח התרבותי אודות מין ומיניות, בכלל זה שאלות על חריגות מינית ומשמעויותיה.

סמסטר ב'
יום ב'
12-10
גילמן 280
מחיר:
600 ש"ח

מבוא יפן ב' – מהעת החדשה המוקדמת 0687.1114.01
ועד ימינו
ד"ר רעות הררי

במאות ה-19 וה-20 יפן עברה אינספור תהפוכות קיצוניות: מממלכה קטנה עם יחסי חוץ מוגבלים למדינת לאום מתועשת, מעצמה צבאית ואימפריה רחבת ידיים למדינה מובסת, כבושה, מרוששת ולבסוף למעצמה דמוקרטית, כלכלית, טכנולוגית ותרבותית. איך זה קרה? ומה היו ההשלכות של התהפוכות הללו עבור האנשים שחיו ביפן לאורך התקופה הזאת? בחלק השני של המבוא אנחנו נתחקה אחר התהליכים ההיסטוריים שהפכו את יפן למקום המרתק שהיא היום.

סמסטר ב'
יום ב'
16-14
גילמן 223
מחיר:
600 ש"ח

מאה שנים למפלגה הקומוניסטית בסין: 0687.2530.01
הצלחות, מפלות, התאמות והסתגלות
 ד"ר יואל קורנרייך

במשך מאה שנות קיומה, נחלה המפלגה הקומוניסטית בסין הצלחה חסרת תקדים. תחת שלטונה של המפלגה הפכה סין ממדינה ענייה ושסועה בתחילת המאה ה-20 למעצמה כלכלית, מדינית וטכנולוגית בתחילת המאה ה-21. אולם, היו גם כמה וכמה כישלונות מחפירים שהמפלגה נחלצה מהם ואף השתקמה הודות ליכולתם של מנהיגיה להתאים את המפלגה, את רעיונותיה ואת דרכי פעולתה לתנאי המציאות המשתנים. במהלך הקורס נסקור באופן כרונולוגי את הכישלונות והאתגרים שעמם התמודדו המפלגה ומנהיגיה ונסה להבין מה למדו מכישלונותיהם וכיצד יישמו את הלקחים על מדיניותה של המפלגה: ייסודה של המפלגה והמהפכה, הלאמתה של הכלכלה וקמפיניים פוליטיים בתקופת שלטונו של מאו, הרפורמה הכלכלית תחת דנג שיאופינג וג'יאנג דזהמינג, כינונה מחדש של מדינת הרווחה תחת הו ג'ינטאו והחלום הסיני, המלחמה בשחיתות ושוכם של האידיאולוגיה ושלטון היחיד בתקופת שי ג'ינפינג.

סמסטר ב'
 יום ב'
 16-14
 גילמן 278

מחיר:
 600 ש"ח

דתות סין 0687.2486.01
 פרופ' מאיר שחר

בשיעור זה נעסוק בעולם העשיר והמגוון של דתות סין. נסקור את הדתות הסיניות השונות: בודהיזם, דאואיזם, והדת העממית הסינית, ונדון בשאלת הזהות הדתית הסינית (אשר אינה נוקשה כמקובל בדתות המונותאיסטיות המערביות). נבחן את התפקיד אותו ממלאים בחברה הסינית אנשי דת שונים: נזירים בודהיסטיים, כוהנים דאואיסטיים, ומדיומים של הדת העממית. נסקור אמונות דתיות ומנהגים דתיים נפוצים, ונלמד אודות הקרבת הקורבנות והפולחן הסיני. תשומת לב מיוחדת תינתן לעולם העשיר של יצורים על-טבעיים בדת הסינית: אליים, שדים ורוחות מסוגים שונים. נעסוק ברומנים המיתולוגיים הסיניים המתארים יצורים על טבעיים אלה, ונדון בקשר ההדוק שבין פולחן לתיאטרון בסין.

סמסטר ב'
 יום ג'
 12-10
 גילמן 281

מחיר:
 600 ש"ח

מבוא לקוריאה המודרנית 0687.2512.01
 ד"ר ליאורה רבקה צרפתי

סילבוס יפורסם באתר התכנית.

סמסטר ב'
 יום ג'
 12-10
 רוזנברג 001

מחיר:
 600 ש"ח

מבוא הודו ב' – מהעת החדשה המוקדמת ועד ימינו
ד"ר אהוד הלפרין

0687.1116.01

בסמסטר ב' ניסקור את התקופה מהגעתו של האיסלאם הפוליטי להודו, דרך המודרניות המוקדמת, העידן הקולניאלי, ויסיים בתת היבשת ההודית במבט עכשווי.

סמסטר ב'
יום ג'
16-14
גילמן 223
מחיר:
600 ש"ח

"נצחון לאם" – אלות וזהות בהודו המודרנית:
דת, חברה, פוליטיקה
ד"ר אהוד הלפרין

0687.4451.01

מהוודות ועד ימינו עשו אלות ההינדואיזם כברת דרך ארוכה. בעוד איזכור בוודות העתיקות מועט ומשני, נוכחותן בהודו הלכה והתעצמה במהלך ההיסטוריה. בעידן המודרני ובימינו אנו שלובות האלות ההינדואיות ככל מרחבי החיים ומשתתפות בעיצובן של זהויות דתיות, פוליטיות וחברתיות של קהילות ויחידים בהודו ואף מעבר לה. בקורס זה נספר את סיפור גילגולן המודרני של האלות בהודו ונבחנו את האופנים השונים בהן הן ארוגות לתוך חייהם של מליונים. לאחר הקדמה היסטורית קצרה נבחנו את עלייתה לגדולה של האלה בהארט מטה ("אמא הודו") והשפעתה האדירה על תנועת הלאומיות ההודית. נמשיך בבחינת האופנים השונים בהן הושפעו האלות ההודיות מתהליכי העיור ומעלייתו של מעמד הביניים, ונבדוק כיצד הן עצמן משתתפות בעיצוב דמותם של קבוצות ויחידים בהודו ואף בארצות המערב.

סמסטר ב'
יום ג'
18-16
גילמן 278
מחיר:
600 ש"ח

עבודה וארגונים ביפן בת זמננו בראי הקולנוע
ד"ר אביטל בייקוביץ

0687.2543.01

מטרת הקורס לבחון את האופן בו המבט הקולנועי מתעד ומבקר תמורות בעולם העבודה ביפן העכשווית, ביחסי העבודה בין ארגונים, מנהלים ועובדים, וכן ביחס למשמעות העבודה בכינון הזהות הלאומית והתרבות היפנית. בחירת הסרטים והדיון יתמקדו בייצוג הקולנועי של תמורות סוציו-כלכליים אשר חלו ביפן מסוף שנות ה-80 הביאו לתהליכים ותמורות משמעותיות במישור החברתי, התרבותי והארגוני בחברה היפנית. הקולנוע מהווה מדיום שאמצעותו ניתן להציג תופעות חברתיות ותרבותיות באופנים שונים מטקסטים אקדמיים, כאשר נגישותו לקהל הרחב מבחינה חברתית הינה בעלת כוח השפעה על עיצובם של תהליכים סוציולוגיים רחבים. לאור זאת, הסרטים בקורס יהוו אמצעי לימוד אודות הדפוסים והשינויים בניהול היפני ובעולם העבודה ביפן העכשווית מחד, ומושא ללימוד וחקירה בפני עצמם מאידך.

סמסטר ב'
יום ג'
20-18
מקוון
מחיר:
600 ש"ח

0687.2189.01 זהויות אזוריות בסין המודרנית
פרופ' מרק גמזה

בתוך המארג האנושי העצום המהווה את סין, כיצד תושבי פרובינציות שונות, הדוברים דיאלקטים שונים, מגדירים את תרבותם המקומית ואת יחסם למדינה בה הם חיים? מאילו מרכיבים נבנית הזהות האזורית או המקומית ה"קטנה"? מה טיב היחסים בינה לבין הזהות ה"גדולה" של להיות סיני? מתי מתעוררות סתירות בין תפיסות ונאמנויות אלה? מעבר לחלוקה המוכרת של סין בין צפון לדרום, בקורס זה נלמד על הזהויות של פרובינציות, ערים ואזורים נכחרים של סין המודרנית.

מסטר ב'
יום ד'
14-12
גילמן 277

מחיר:
600 ש"ח

0687.2484.01 מ-"מסורת" ל-"מודרנה": מדע, רפואה, טכנולוגיה וחברה ביפן
ד"ר רעות הררי

החיים ביפן מאמצע המאה ה-19 ועד אמצע המאה ה-20 היו מלאים בשינויים מרחיקי לכת שהשתרעו על פרק זמן יחסית מוגבל. כיצד נראו חייהם של מי שנולדו לקראת סיום תקופת שלטון טוקוגאווה (1868-1600), חוו את המעבר למייג'י (1868-1912) והרפורמות המרובות שליוו אותו, ולבסוף את היישום של עקרונות ה"מלחמה הכוללת" בתקופת שווה (1912-1989)? לאורך הקורס נשאל האם ובאיזו מידה הרפורמות הגדולות "מלמעלה" השפיעו על חיי האדם הקטן. האם אכן החיים השתנו באופן משמעותי שטלטל את האדמה עליה נבנו, או שבמובנים מסוימים לא היה הרבה חדש תחת השמש? והאם מידת השפעת השינויים על חיי הפרט השתנתה לפי רקע, מגדר ומקום לידה? כדי לענות על שאלות אלה, נתמקד ספציפית באספקטים שונים של היסטוריה של המדע, הרפואה והטכנולוגיה ביפן מתקופת טוקוגאווה ואילך.

מסטר ב'
יום ד'
16-14
גילמן 279

מחיר:
600 ש"ח

0687.2571.01 נהרות השמיים: שירת יפן
ד"ר איתן בולוקן

בקורס זה נכיר את היצירות המכוננות של שירת יפן, נקרא בהן במקור ובתרגום ונעמוד על האופן בו נוצרה "דרך השירה" (קדו) לאורך הדורות. בעוד שסוגות השירה היפנית מגוונות, אנו נתמקד בעיקר בסוגות הקצרות טנקה והייקו כפי שכונסו באוספים הקדומים, כמו גם בחיבורים מכוננים שכתבו המשוררים כדי להסביר את הרוח החיה ואת העיקרים האומנותיים של תורת שירתם (קרן). ככל שיאפשר זאת הזמן, נקדיש זמן לקריאה קרובה בכתיב המקור, אך אין צורך בידע קודם ביפנית. הקריאה תהיה מונחית ונועדה להרחיב את הבנתנו ואת הערכתנו למורכבותה ויופייה של השירה היפנית העתיקה כמו גם לסוגיות שונות בתרגומה לעברית.

מסטר ב'
יום ה'
12-10
גילמן 220

מחיר:
600 ש"ח

0687.2566.01 **מג'ומון עד פוקימון: אמונה, דת, ופולחן ביפן**
במבט היסטורי
 ד"ר אור פורת

הקורס עורך היכרות עם יפן כמעצמה מזרח אסייתית שתרמה משמעותית לייצור והפצה של תרבות ומסורות ברחבי העולם. במוקד הקורס תעמוד ההיסטוריה של מסורות דתיות מגוונות ברחבי יפן, עקרונותיהן הבסיסיים, תרגול ואימון דתי, הערכים והקשרים האינטימיים בין דת ופוליטיקה, בין חברה ותרבות. הקורס יסקור את ההתפתחות ההיסטורית של מוסדות הדת והגותן מהתקופה הפרה-היסטורית ועד המודרנית, עם דגש על תמורות דתיות ותנועות התחדשות. לצד התפתחויות אמוניות, נחקור גם את פריחת התרבות היפנית במישור הספרות ותופעות עכשוויות כגון אנימה ומשחקי וידאו, וכיצד הם קיבלו השראה מרעיונות דתיים. המטרה תהיה להגיע להבנה מהותית של הדת היפנית בכל התקופות ההיסטוריות. נתמקד במיוחד בסמלי תרבות, כולל גיבורי תרבות היסטוריים או מיתולוגיים, שעיצבו את עיקרי האמונה ותפיסות העולם הדתיות ביפן.

סמסטר ב'
יום ה'
16-14
גילמן 278

מחיר:
600 ש"ח

החוג ללימודים קלאסיים – יוון ורומא

קורסים שנתיים (מסטר א'+ב')

*הרישום מראש לשני הסמסטרים.

רומית למתחילים 0672.1201.01

ד"ר מעין מזור

לימודי השפה הרומית (לטינית) הקלאסית בקורס שנתי המיועד למתחילים. השתתפות בקורס אינה מותנית ביצע קודם בלטינית. בקורס זה נלמד את יסודות השפה הלטינית מבחינה מורפולוגית ותחבירית: נטיות השם, התואר והפועל ומבני משפטים שונים. יושם דגש רב על פיתוח מיומנויות הקריאה וההגייה של הלטינית הקלאסית בד בבד עם הקניית אוצר מילים בסיסי ורלוונטי לטקסטים הקלאסיים. עיקרו של הלימוד מהווה הכנה לקריאה במקור של יצירות מן הספרות הרומית. הקורס משמש בסיס לקורס "רומית למתקדמים".

לקורס יש אתר מלווה: <https://arma-virumque-cano.com/lectures> הכולל הסברים מצולמים לכל נושאי הקורס ותרגול. הסברים נוספים על העבודה עם האתר יינתנו בתחילת השנה.

יש לרכוש את שני הספרים הבאים:

Wheelock's Latin 7th edition; Workbook for Wheelock's Latin 3rd edition

סמסטר א'+ב'

יום א'+ד'

12-10

גילמן 361

מחיר:

2400 ש"ח

יוונית למתחילים 0672.1101.01

פרופ' פיה האוסקר

במהלך הקורס נכיר את יסודות הדקדוק והתחביר של השפה היוונית העתיקה, ונתחיל בקריאה ובניתוח של טקסטים נבחרים, מעובדים ומקוריים, מתוך הפרווה האטית.

סמסטר א'

יום ג'

16-14

יום ה'

18-20

דן דוד 211

סמסטר ב'

יום ב'+ה'

20-18

דן דוד 211

מחיר:

2400 ש"ח

סמסטר א'

0672.1557.01 אמנות הנאום והשכנוע ביוון וברומא
פרופ' אורי יפתח

אמנות השכנוע נוצרה בעיר המדינה היוונית והרומית. מטרתה היו בעיקר פוליטיות: החלטות נתקבלו על ידי האזרחים במשותף, על סמך הצעות שהוגשו לאסיפות העם. במקורה, נועדה אמנות השכנוע לאפשר לאיש המדינה להביא לקבלתו של מצעו הפוליטי במסגרות האמורות. עם זאת, במהרה הפכה הרטוריקה לאבן יסוד בלימודי הליבה של כל אדם משכיל. היא הפכה לאמצעי שבו מצעים, רעיונות וזהויות התגבשו במהלך העת העתיקה ומעבר לה. למעשה, קשה למצוא טקסט ספרותי, יווני או רומי, אשר איננו זורה אור על אמנות השכנוע ומצביע על השפעתה. במהלך הסמסטר הקרוב נקרא מבחר טקסטים שיעזרו לנו להבין את יסודותיה של אמנות השכנוע, ואת תפקיד הרטוריקה כדיסציפלינה תיאורטית וכמדע ישומי.

סמסטר א'
יום א'
16-14
גילמן 282

מחיר:
600 ש"ח

0672.1109.01 מבוא למיתולוגיה יוונית
ד"ר מעין מזור

השפע הרב של סיפורים על אלים, גיבורים ועל שלל דמויות סגוניות שהתפתחו ביוון הקדומה עורר את דמיונם של בני האדם מאז ומעולם. החל מהעת העתיקה ועד ימינו נעשו ניסיונות להבין את פשרם ולהסביר את מקורם ותפקידם של סיפורים אלה, שאותם נהוג לכנות מיתוסים. במהלך הקורס נבחן כמה מן האלים, הגיבורים והמיתוסים הקשורים בהם, ונברר כיצד הם נוצרו, מה תפקידם בעולם ועל אילו צרכים דתיים ותרבותיים הם ניסו לענות. נבחן את המיתוסים בהקשרם ההיסטורי והתרבותי ונדון בנושאים המגוונים העולים מהם: מקומו של האדם ביקום, היחסים בין האלים לבני האדם, תפישת החיים והמוות, גורל מול בחירה חופשית, נפש האדם. נראה כיצד מיתוסים בדרכי ההבעה השונות שלהם עיבדו ועיצבו באופן אמנותי אמונות, מנהגים ותפישות בחברה היוונית הקדומה. השימוש החוזר בסיפורים המיתולוגיים מאז ועד ימינו גרם למקור המיתולוגי לשמש בסיס לפרשנויות ייחודיות המשתנות על פי צרכי הזמן והמקום.

סמסטר א'
יום ג'
14-12
גילמן 223

מחיר:
600 ש"ח

0672.1562.01 שפה ותרגום: תיאוריה ומעש
מר אברהם ארואטי

רבים נחשפים ליצירות המופת מן הספרות היוונית העתיקה והרומית באמצעות מגוון רחב של תרגומים, בלשונות רבות. התרגום אפוא הוא מתווך חשוב בין התרבות הקלסית לתרבותנו אנו. בשיעור זה נסקור תחילה את מורשתם של הרומים כחלוצי התרגום; לאחר מכן נבחן ונשווה בין מבחר תרגומים לעברית ולאנגלית - חדשים וותיקים - מן הספרות הקלסית, נעמוד על מאפייניהם הייחודיים, יתרונותיהם וחסרונותיהם, טכניקות ואסכולות שונות בתרגום וכיצד עשוי התרגום להיות מופת בזכות עצמו. בין הסופרים והמשוררים שנדגום מיצירותיהם: הומרוס, אפולוניוס איש רודוס, אניוס, קיקרו, ורגיליוס, קטולוס, אובידיוס, הוראטיוס, סנקה.

סמסטר א'
יום ה'
12-10
גילמן 456

מחיר:
600 ש"ח

סמסטר ב'

חוק וסדר בעולם הרומי 0672.1542.01
 ד"ר עידו זרעלוביץ'

במהלך הקורס נעמוד על נקודות מרכזיות בהתפתחות המשפט הרומי, מאז שניים עשר הלוחות ועד יוסטיניאנוס.

סמסטר ב'
 יום ב'
 12-10
 גילמן 281

מחיר:
 600 ש"ח

המצאת הספרות: מבוא לספרות הקלאסית של יוון ורומא 0672.1122.01
 ד"ר טדי פסברג

האיליאדה באה לעולם בלא מחבר והתקבלה בחברה שלא היה בה קהל קוראים, חברה שלא היו לה מושגים של שירה או של פרוזה, גם לא של בדיון (פיקשן) או ביקורת ספרותית. למעשה, לא היה לה מושג של ספרות כלל. ואף על פי כן, המסורת הספרותית היוונית-רומית עתידה היתה לשמש כמודל לספרויות במערב ומעבר להן. קורס זה יתחקה אחר התפתחותה של מסורת זו והתגבשותם של מושגים אלו, ויבחן את הקשר בינם לבין מושג הספרות המודרני. נקרא יצירות מופת מאת הומרוס והרודוטוס, סאפפו וסופוקלס, ורגיליוס והורטיוס ואובידיוס, וגם טקסטים קאנוניים פחות: מלחמות צפרדעים ועכברים, דלעת שעולה השמימה, והמקור של "היפה והחיה". דגש יושם על פיתוח כלים להתמודדות עם זרותן - ומוזרותן - של היצירות העתיקות בהקשריהן התרבותיים: פוליטיקה, דת, מגדר, מיניות ועוד.

סמסטר ב'
 יום ב'א'
 14-12
 גילמן 277

מחיר:
 600 ש"ח

רפואה בעולם העתיק 0672.1124.01
 ד"ר עידו זרעלוביץ'

במהלך הסמסטר נסקור סוגיות מרכזיות בהיסטוריה של הרפואה, מאז עליית הרפואה ההיפוקרטית ועד ימי הביניים המוקדמים. נשאל מה היו יחסי הגומלין בין מדע, דת וחברה, ומה היה המעמד החברתי והחוקי של העוסקים ברפואה.

סמסטר ב'
 יום ג'
 12-10
 גילמן 278

מחיר:
 600 ש"ח

החוג למקרא

סמסטר א'

חוש, תפיסה ורגש במקרא 0612.6032.01
ד"ר טליה סוצקובר

האם קיימות בתנ"ך הקטגוריות "חושים" ו"רגש"? האם היתה בחודעתם של כותבי התנ"ך תפיסת חמשת החושים המקובלת כיום (בעקבות אריסטו) או שהם חשבו אחרת על המושג "חוש"? אילו רגשות הם הרשו לעצמם להביע וכלפי מי? מה הם חשבו לגבי פעולות של חשיבה והבנה? בקורס זה ננסה לענות על שאלות אלה ואחרות, תוך עיון ובחינה של טקסטים מקראיים מגוונים.

סמסטר א'
יום א'
12-10
רוזנברג 106

מחיר:
600 ש"ח

מבוא למקרא א': ראשית היצירה 0612.1007.01
ד"ר גיא דרשן

המקרא ניצב בתשתית התרבות העברית והמערבית. בהתאם לכינויו, "ספר הספרים", אין הוא בגדר יצירה אחת כי אם אסופה המאגדת כתבים מסוגים שונים שנכתבו לאורך דורות רבים ובהקשרים היסטוריים משתנים. במסגרת הקורס נעמוד על מגוון היצירות והסוגות המרכיבות את המקרא? חוק וסיפורת בתורה, היסטוריוגרפיה (קדומה ומאוחרת), הנבואה, השירה המזמורית וספרות החכמה? ונבחן אותן על רקע ההקשרים החברתיים והתמורות ההיסטוריות של זמן יצירתן. חלקו הראשון של המבוא (סמסטר א) יוקדש בעיקר לשאלת חיבורה של התורה; מהי ספרות התורה? כיצד, מתי ומדוע התחברו ספרי התורה (בראשית, שמות, ויקרא, במדבר ודברים)? וכיצד הפכה התורה לספר מכוון? החלק השני של הקורס (סמסטר ב) יוקדש לשאלת התהוותם של ספרי נביאים (ראשונים ואחרונים) וספרי כתובים; כיצד נתהוו ספרי נביאים וכתובים ומיהם היוצרים שהעמידו אוצרות רוח אלו?

סמסטר א'
יום א'
14-12
גילמן 281

מחיר:
600 ש"ח

מיתוס וספרות במזרח הקדום ובתנ"ך 0612.2144.01
ד"ר שירה ג'יין גולני

הקורס בעל אופי מבואי ומטרתו לסקור "במבט-על" את הקשר בין הטקסטים המקראיים לסביבה התרבותית והספרותית שלהם, קרי, התרבויות המסופוטמית, המצרית, החיתית, והכנענית. הקורס נותן פרספקטיבה תרבותית-היסטורית רחבה על המקרא ועל ההשוואות בין ספרות המקרא לספרות המזרח הקדום. הקורס מציג מגוון של זיקות והשפעות תרבותיות, המשתקפות במיתוסי ראשית עולם והאנושות ובז'אנרים ספרותיים שונים: נבואה, חוק, ספרות חוכמה, ספרות מזמורית ועוד. חלק מהטקסטים המקראיים שיידונו: סיפורי הבריאה וגן העדן (בראשית א'-ג'); סיפור המבול (בראשית ו'-ט'); חוקי השור הנוגח (שמות כ"א 28-32, 35-36); ברכות וקללות הברית (ויקרא כ"ו ודברים כ"ח); העצות להתנהלות בחיים (קהלת ט' 7-10).

סמסטר א'
יום א'
16-14
רוזנברג 106

מחיר:
600 ש"ח

תנ"ך ומחקרו: שיטות וכלים לחקר המקרא 0612.1006.01
ד"ר גיא דרשן

הקורס נועד להפגיש את התלמידים עם יסודות מדע המקרא, ולהקנות היכרות עם שיטות המחקר, וכלי העזר הבסיסיים לקריאה וניתוח של הטקסט המקראי. נלמד את עקרונות השימוש בספרי יעץ ומאגרי מידע מרכזיים במדע המקרא כגון קונקורדנציות למקרא, מילונים ללשון המקרא, מהדורות מדעיות לעיון בעדי הנוסח למקרא, ספרי פירוש, אנציקלופדיות למקרא, מפתחות לתרבויות העולם העתיק וספרות בית שני. כמו כן, יילמדו שיטות חדשניות לאיסוף ביבליוגרפי בתחום.

סמסטר א'
יום א'
18-16
רוזנברג 106

מחיר:
600 ש"ח

ספרות המקרא ממעוף הציפור 0612.1704.01
מר מתן אורן

בקורס זה, המלווה את חלקו הראשון של המבוא למקרא, נכיר את החטיבות השונות שבמקרא. נלמד על תולדות החיבור של כל חטיבה וחטיבה בספר, על האמונות והרעיונות המרכזיים בכל ספר וספר, על זמן גיבושם של הספרים ושל החטיבות השונות, ונתמקד בו'אנרים המרכיבים את ספרות המקרא: היסטוריוגרפיה, חוק, נבואה, חוכמה, מזמורים, ספרות חצרנית ואפוקליפטיקה. כמו כן נחשף לטקסטים שונים מן המקרא המהווים נקודות מפתח בחקר המקרא המודרני.

סמסטר א'
יום א'
20-18
רוזנברג 106

מחיר:
600 ש"ח

אהבה במקרא 0612.6038.01
ד"ר אהובה אשמן

סילבוס יפורסם באתר התכנית.

סמסטר א'
יום ב'
16-14
רוזנברג 106

מחיר:
600 ש"ח

תמונות טבע במזמורי תהלים 0612.6028.01
פרופ' רום שילוני דלית מרים

ספר תהלים מציע אנתולוגיה של 150 מזמורים של שירה דתית שנכתבה לאורך זמן ובמקומות שונים בידי משוררים רבים. קורס זה יאיר פן אחד מן הפנים הרבות של תהלים? דימוי הטבע המתוארים במזמורים מסוגות שונות. נבחן את המקום שתופסים דימויים מן הטבע בתיאורי המשורר בהתרגשותו הדתית, בסבלו, בתקוותיו; בתיאורי האויב, ובתיאור האלהים בדמיונותיו השונות, בפעולותיו כבורא כמושל וכלוחם. נפענח את הדימויים ונשקול את תפקידם בשירה מיוחדת זו.

סמסטר א'
יום ג'
10-8
רוזנברג 206

מחיר:
600 ש"ח

0612.1311.01 ותשקט הארץ? קריאה בספר שופטים
 מר שניר לפיד

ספר שופטים כולל סיפורים מגוונים המתארים את התקופה שבין ימי ההתנחלות לבין ראשית ימי המלוכה. בקורס זה נעיין בפרקים נבחרים מספר שופטים בדרך הקריאה הצמודה ונדון בסוגיות ובעיות פרשניות העולות בקריאת המקורות הספרותיים. במהלך הקורס נתרגל את השימוש בכלי המחקר הפילולוגיים-היסטוריים המשמשים בחקר המקרא (קונקורדנציה, מילונים, ספרי פירוש, מקורות חוץ מקראיים ועוד).

סמסטר א'
יום ג'
18-16
רוזנברג 106
מחיר:
600 ש"ח

0612.2004.01 לשון המקרא וסגנון
 ד"ר טליה סוצקובר

הקורס עוסק בתחביר לשון המקרא, בתורת השיח ובסגנונות המיוחדים לסיפורת ולשירה המקראית. הגישה בקורס היא מעשית: מרבית הזמן מוקדש לניתוח לשוני ותחבירי של קטעי טקסט, תוך הדגשת הזיקה שבין הפסוק הנתון להקשרו הרחב יותר. מטרת הקורס היא להנחות את תלמיד המקרא להתמודד עם סוגיות לשוניות רלוונטיות לפרשנות המקרא מתחום תורת התחביר ותורת השיח, כגון: ניתוח הפסוקית לחלקיה התחביריים (נושא, נושא, מושא, לוואי, תמורה וכיו"ב), זיהוי סוגי השעבוד (זמן, אופן, תנאי, מטרה וכו'), מערכת הזמנים והפעול. מתחום תורת השיח יידונו הנושאים קישוריות וסדר המילים. כל זאת תוך חידוד ההבחנה בין טקסטים מתקופות שונות (לשון ימי הבית הראשון לעומת לשון בית שני) ומז'אנרים שונים (שירה ופרוזה).

סמסטר ב'
סמסטר ב'
יום א'
12-10
רוזנברג 106
מחיר:
600 ש"ח

0612.1008.01 מבוא למקרא ב': הספרות המקראית*
לתולדותיה
 ד"ר גיא דרשן

קורס זה ממשיך את הקורס "מבוא למקרא א" ומוקדש להיכרות עם מגוון היצירה המקראית. חלקו הראשון של המבוא הוקדש בעיקר לשאלת חיבורה של התורה; כיצד, מתי ומדוע התחברו ספרי התורה (בראשית, שמות, ויקרא, במדבר ודברים)? וכיצד הפכה התורה לספר מכונן? בסמסטר ב נדון בשאלת התהוותם של ספרי נביאים (ראשונים ואחרונים) וספרי כתובים. כיצד נוצרה ההיסטוריוגרפיה המקראית ושאר ספרי נביאים וכתובים, ומיהם היוצרים שהעמידו אוצרות רוח אלו? במסגרת הקורס נעמד על מגוון היצירות והסוגות המרכיבות את המקרא? חוק וסיפורת בתורה, היסטוריוגרפיה (קדומה ומאוחרת), הנבואה, השירה המזמורית וספרות החכמה? ונבחן אותן על רקע הקשרים החברתיים והתמורות ההיסטוריות של זמן יצירתן.
 * דרישה מקדימה: מבוא למקרא א'.

סמסטר ב'
יום א'
14-12
גילמן 281
מחיר:
600 ש"ח

מבוא לפרשנות ימי הביניים: זרמים והתפתחויות 0612.1707.01
 פרופ' מאירה פוליאק

סילבוס יפורסם באתר התכנית.

סמסטר ב'
 יום א'
 16-14
 רוזנברג 206

מחיר:
 600 ש"ח

נוסחים ותרגומים של המקרא 0612.1706.01
 ד"ר גיא דרשן

נוסח המקרא, כלומר, מכלול האותיות, המילים והסימנים המיוחדים הכתובים בתנ"ך, עבר גלגולים שונים לאורך ההיסטוריה, במיוחד בימי בית שני ובעת העתיקה. במסגרת הקורס נתחקה אחר תולדותיו וגלגוליו השונים של נוסח המקרא, והתהליכים השונים שבהם נוצרו גרסאות שונות של הטקסט המקראי, מתקופת בית שני דרך ימי הביניים ועד הופעת הדפוס. מלבד נוסח המסורה, שהוא הטקסט העברי המשמש אותנו עד היום, נתוודע אל מסורות נוסח עבריות אחרות (החומש השומרוני, מגילות מדבר יהודה) וכן אל מסורות הנוסח המונחות ביסוד תרגומי המקרא שנעשו בעת העתיקה (כגון תרגום השבעים ליוונית, התרגומים ללטינית והתרגומים הארמיים למיניהם). נעמוד על חשיבות עדים אלו לחקר נוסח המקרא, תולדות הספרות המקראית ותולדות אמונת ישראל.

סמסטר ב'
 יום א'
 18-16
 רוזנברג 106

מחיר:
 600 ש"ח

ספרות המקרא ממעוף הציפור 0612.1705.01
 מר מתן אורן

בקורס זה, המלווה את חלקו הראשון של המבוא למקרא, נכיר את החטיבות השונות שבמקרא. נלמד על תולדות החיבור של כל חטיבה וחטיבה בספר, על האמונות והרעיונות המרכזיים בכל ספר וספר, על זמן גיבושם של הספרים ושל החטיבות השונות, ונתמקד בו'אנרים המרכיבים את ספרות המקרא: היסטוריוגרפיה, חוק, נבואה, חוכמה, מזמורים, ספרות חצרנית ואפוקליפטיקה. כמו כן נחשף לטקסטים שונים מן המקרא המהווים נקודות מפתח בחקר המקרא המודרני.

סמסטר ב'
 יום א'
 20-18
 רוזנברג 106

מחיר:
 600 ש"ח

הגיבורות בכתובים: ייצוג האישה במגילות ובספרות החוכמה 0612.6034.01
 ד"ר אהובה אשמן

סילבוס יפורסם באתר התכנית.

סמסטר ב'
 יום ב'
 18-16
 מקוון

מחיר:
 660 ש"ח

החוג לספרות

סמסטר א'

תאוות בצע: הפואטיקה והפילוסופיה 0680.2168.01
ד"ר צבן יחיל

כיצד הפכה החמדנות החומרית מחטא למידה טובה? מדוע כל-כך קשה לתרבות הישראלית להתמודד עם התשוקה לצבירה ולהפגנת עושר? האם אנו לא חיים בעידן של תאוות בצע ספרותית? הקורס יבקש לבחון את תולדות "תאוות הבצע" על מופעיה והקשריה התרבותיים והספרותיים תוך שימת דגש על תיאוריות פסיכואנליטיות וניאו-מרכסיסטיות. החלק הראשון יעסוק בתאוות בצע כפי שהיא מנוסחת במקרא ותתמקד בנבואות התוכחה נבחרות ובמעשיהם של חופני ופנחס ובפרשת כרם נבות. החלק השני יוקדש לתאוות הבצע במחשבה הנוצרית תוך התבוננות ביצירות אומנות וקריאת סיפורים נבחרים. החלק השלישי יבחן כיצד מיוצגים העושקים, הנהנתנים והחמדנים בספרות העברית לדורותיה. החלק הרביעי יציג תצורות פואטיות של ההסתפקות במועט בשירה ופרוזה.

סמסטר א'

יום א'

12-10

גילמן 307

מחיר:

600 ש"ח

ספרות ערבית לקוראי עברית: משברים וזהויות 0680.3308.01
ד"ר בהר אלמוג

בקורס זה נבקש להעניק הכרות ראשונית עם יצירות ומגמות של הספרות הערבית המודרנית מסוף המאה ה-19 ועד ראשית המאה ה-21 המנכיחות מגוון רחב של משברים וזהויות, דרך קריאה בסיפורים, נובלות, רומנים, אוטוביוגרפיות, מחזות ושירים נבחרים של יוצרים מרכזיים מכל רחבי העולם הערבי: טאהא חוסיין, ג'ובראן ח'ליל ג'ובראן, אמיל חביבי, אנטון שמאס ועוד. עיקר היצירות שבהן נדון נכתבו במקור בערבית, אך נתייחס גם ליצירה הערבית בצרפתית, אנגלית ועברית. נקדיש תשומת לב מיוחדת לעיבודים של יצירות ספרות לקולנוע, לטלוויזיה, ולהלחנת שירי משוררים. הקורס מיועד גם לסטודנטים שאינם יודעים ערבית, וכל היצירות שבהן נדון יועמדו לקריאה גם בשפת המקור (לרוב ערבית) וגם בעברית.

סמסטר א'

יום ב'

14-12

גילמן 456

מחיר:

600 ש"ח

שירת העצים: "כי יש לעץ תקווה" 0680.3310.01
פרופ' בורשטיין דרור

עניינו של הקורס - עצים וספרות. כותרת הקורס לקוחה מספר איוב (יז), ז) ועניינה היכולת לחזור לחיים. העצים מנשימים אותנו ומצלים לנו; מזינים אותנו בפירות ומגנים עלינו בפני רוחות חזקות; אנו בונים מהם בתים, ספינות וכלי נגינה (אך גם קתות לגרונים) ואנו עושים מהם נייר לפנקסים ולספרים, ובעבר גם דיו. בעבר היו בני אדם שראו בעצים ידידים יקרים בעלי אופי מובחן. ננסה ללמוד להסתכל מחדש על עצים ועל חייהם המסתוריים, בטבע ובספרות, וננסה "בליבם לנגוע", כלשונו של אלתרמן. במידת האפשר נצא לפגוש עצים בגן הבוטני.

סמסטר א'

יום ב'

16-14

גילמן 305

מחיר:

600 ש"ח

זוגיות במבחן: מה הסיפור של מקיאן? 0680.2119.01
ד"ר דותן אייל

איאן מקיאן הוא מהסופרים הבריטים החשובים והפופולריים של ימינו. במיוחד בישראל. ספריו זכו בכמעט כל פרס אפשרי. יצירתו עניפה. עד כה הוא פירסם 19 רומאנים ונובלות שרובם הגדול תורגם לעברית וחלקם זכו לעיבוד קולנועי. למקיאן יש קול ייחודי וחוש לדילמות המוסריות והחברתיות של ימינו שאותן הוא מציג בצורה נוקבת שלא נעדר ממנה ההומור והאירוניה. הוא אמון על מלאכת הסיפור הקלאסית ועלילותיו מרתקות, חלקן אף עוצרות נשימה. במהלך הקורס נקרא רומנים נבחרים מיצירתו, נשתהה ונבחן את מהלכיו וננסה לגשת אל הליבה הפואטית של סופר משפיע ורב-גוני זה ולהאיר את קסמו.

ממסטר א'
יום ב'
18-16
גילמן 305

מחיר:
600 ש"ח

המצאת האדם: תחנות יסוד בספרות המערב 0680.1305.01
פרופ' כהן אורי

הקורס יעקוב אחר עיצוב התפישה של האדם בספרות המערב דרך יצירות מופת שנוכחות עד היום בספרות העולמית. חלק א' של הקורס יעסוק ברובד הבסיסי ביותר של התרבות המערבית, מיוון העתיקה והמסורת היהודית נוצרית עד דנטה והקומדיה האלהית. מטרת הקורס לערוך היכרות עם היצירות עצמן, תוך עמידה על משמעותן העכשוית בויקה להקשר ההיסטורי, החברתי והתרבותי שלהם.

ממסטר א'
יום ג'
16-14
גילמן 282

מחיר:
600 ש"ח

שירת מחאה: מגדר, לאום, זהות 0680.2156.01
ד"ר אולמרט דנה

הקורס יציע סקירה היסטורית של תולדות השירה העברית החדשה, מאז תקופת ההשכלה ועד לשנות התשעים של המאה העשרים, דרך ההתחקות אחר מסורת שירת המחאה שהתפתחה בה. במהלכו נערוך היכרות עם פואטיקות מרכזיות בשירה העברית ועם נקודות מפנה בתולדותיה ונקרא שירי מחאה מאת יל"ג, ביאליק, אצ"ג, אסתר ראב, אבות ישורון, דליה רביקוביץ, יהודה עמיחי, דליה פלח ונוספים - מתוך כוונה לשרטט את הקונפליקטים המכוננים שמתוכם נכתבה ונקראה שירת המחאה בעברית.

ממסטר א'
יום ד'
10-8
גילמן 280

מחיר:
600 ש"ח

מרומנטיזם לנטורליזם: סטנדל, בלזק, פלובר 0680.3189.01
פרופ' קאהן מישל

בקורס נבחן את עיקרי הורמים הספרותיים שהשפיעו על הרומן הצרפתי במהלך המאה ה-19 ועיצבו את הרומן במאה ה-20. נעמוד על הקשר בין הטקסט (יצירות ספרותיות) לקונטקסט הפוליטי, הכלכלי והתרבותי. נקרא וננתח מבחר יצירות מופת של גדולי סופרי התקופה, סטנדל, בלזק, פלובר וזולה. נלמד על היווצרותו של שדה ספרותי על פי פייר בורדייה, על משמעות צמיחת העיתונות והתחזקות הקפיטליזם המודרני.

ממסטר א'
יום ד'
12-10
גילמן 307

מחיר:
600 ש"ח

הסיפורת הלטינו-אמריקנית במאה העשרים 0680.2083.01
 ד"ר בלאושטיין דניאל

הקורס מעניק מבט כולל על הסיפורת הלטינו-אמריקנית מפרספקטיבה היסטורית-תרבותית. דגש מיוחד יושם על המחצית השנייה של המאה העשרים. במהלך הקורס נלמד יוצרים בולטים כגון הורסיו קירוגה, אלחו קרפנטייר, ח.ל. בורחס, חוליו קורטסאר, מנואל פואיג ורוברטו בולניו. כמו כן, נעמד על חשיבות היצירות של סופרים אלה הן כיחידות אסתטיות עצמאיות והן כאבני דרך בהתפתחות של הספרות ביבשת הלטינו-אמריקנית.

מסטר א'
 יום ד'
 16-14
 גילמן 305
 מחיר:
 600 ש"ח

גם נשים כותבות גברים: ייצוגי גברים בספרות 0680.3313.01
 ד"ר עבו טליה

בקורס נחקר את האופן בו נשים ייצגו גברים בספרות לאורך המאה ה-20. נקרא מיצירותיהן של יוצרות מרכזיות, ביניהן וירג'יניה וולף, קתרין מנספילד, זורה ניל הרסטון, סילביה פלאט' וטוני מוריסון. נבחן איך הן מייצגות גבריות ואת היחס בין גברים לנשים תוך התייחסות לנורמות התרבותיות שרווחו בזמן של כל סופרת. כמו כן, נשווה את הייצוגים הספרותיים הללו לייצוגים עכשוויים, ונבחן האם ובאיזה אופן השתנה אופן הייצוג של גבריות בטקסטים נשיים.

מסטר א'
 יום ד'
 18-16
 גילמן 305
 מחיר:
 600 ש"ח

פשיזם ואנטי-פשיזם: במובן איטלקי וכללי 0680.3307.01
 פרופ' כהן אורי

הפשיזם האיטלקי שעלה לשלטון בשנות העשרים של המאה הקודמת נתן לעולם צורת משטר שמלווה את הדמוקרטיה הליברלית כצל אפל. מראשיתו עורר הפשיזם תקוות לאומיות עזות לצד התנגדויות עזות לא פחות. במהלך הקורס נבחן באמצעות הספרות את המשטר ואת מערך ההתנגדויות שהוא עורר ואף זיכא בכח עד להוצאה להורג של מוסוליני וחבריו לשלטון. המקרה האיטלקי הוא הליכה אבל העדשה הממקדת נוגעת במונח הכללי אפשרויותיו והמקום שלו במאבק בין צורות של דיקטטורה לדמוקרטיה בין השאר בתרבות העברית מראשיתה.

מסטר א'
 יום ה'
 14-12
 גילמן 306
 מחיר:
 600 ש"ח

להרוג זמן: זיכרון, נוסטלגיה וקיטש בתרבות 0680.3309.01
 ד"ר פרחי גיא

דווקא בתרבות הנרתעת מהתיישנות, הזדקנות ושימוש חוזר, ומתעדפת על פניהם את החדש והנוצץ, העבר שב וצף כל העת. סחורות מתקופות אחרות, כמו גם פנטזיות קולקטיביות מן העבר, שבות מתהום הנשייה כנוסטלגיה, כלומר במחיר הפיכתן לקיטש. האם איבדנו את היכולת להידרש לעבר מבלי לרדד אותו? מה היחס בין זיכרון לנוסטלגיה? וכיצד אפשר לזכור את השואה בעידן שבו כמעט ולא נותרו לה עדות בלתי מתווכת? בקורס נעסוק בשאלות הללו על רקע מקרי בוחן מן התרבות החומרית והחזותית, מסוכני זיכרון חומריים כמו המזכרת והאוסף ועד נוסטלגיה לעבר הקרוב ולהווה.

מסטר א'
 יום ה'
 18-16
 גילמן 280
 מחיר:
 600 ש"ח

סמסטר ב'

0680.3018.01 מערבים לפלסטינים: מאבק בין סטרייטיפים בספרות

פרופ' אופנהיימר יוחאי

השאלות המרכזיות שידונו במהלך הקורס הן:

1. מהו סטרייטיפ? מתי נוצר הסטרייטיפ ביחס לערבים בסיפורת העברית? האם בתקופת הישוב היו סטרייטיפים שונים ומתחרים?
2. מה השינוי שעברו סטרייטיפים אלה עם המעבר מישוב למדינה? האם הסיפורת של מלחמת העצמאות היא המשך של סיפורת תקופת הישוב?
3. באיזו מידה הכשירו סופרי דור המדינה את שינוי ייצוג הערבי והכרה בזהותו הפלסטינית? מה הקשר בין עמדות אידיאולוגיות לבין נורמות ספרותיות?
4. מה התמורה שעברה הזהות הפלסטינית בשנות השמונים והתשעים) מלחמת לבנון והאינתיפאדה (כפי שהיא באה לידי ביטוי בסיפורת)?
5. האם ייצוגם של ערבים בסיפורת שכתבה על ידי נשים או ספרים וספרות מזרחים מבשר סטרייטיפ שונה?

סמסטר ב'

יום ג'

12-10

גילמן 280

מחיר:

600 ש"ח

0680.1001.01 צמיחתה של סיפורת עברית מודרנית

פרופ' הולצמן אבנר

קורס-מבוא זה סוקר וממפה את הסיפורת העברית שכתבה מראשית תקופת ההשכלה ועד ימינו אלה על יוצריה הבולטים והמגמות הפואטיות המרכזיות שהסתמנו בה. פרקיו העיקריים: ראשית הסיפורת - הסאטירה והאוטוביוגרפיה המשכילית; הרומן המשכילי בשיאו; 'דור המעבר' בשלהי המאה התשע-עשרה; הנוסח של מנדלי מוכר ספרים והשפעתו; לידת הסיפורת העברית המודרנית; הסיפורת בין שתי מלחמות העולם; יצירתו של ש"י עגנון; 'דור בארץ' ודור המדינה בסיפורת הישראלית; מניאו-ריאליזם לפוסט-מודרניזם.

סמסטר ב'

יום ג'

14-12

גילמן 326

מחיר:

600 ש"ח

0680.3129.01 החוויה הנארטיבית

ד"ר צדקה רונן

החוויה הנארטיבית המתפתחת אצל הקורא בעת הקריאה נובעת מפעולתם המשותפת של מנגנונים תפיסתיים, מחשבתיים ורגשיים. הקורס יעסוק באופן שבו מתפתחת חוויה זו, באמצעות חשיפתם של המנגנונים הגלויים והסמויים המעורבים ביצירתה. נעסוק באופנים השונים שבהם המבנה הנארטיבי מייצר משמעות, משפיע על הזיכרון, בונה חלל וזמן, וגורם להשתתפות פעילה, רגשית וקוגניטיבית, של הקורא בעלילה. הקורס ילווה בדוגמאות ממיטב היצירה הספרותית והקולנועית.

סמסטר ב'

יום ג'

14-12

גילמן 280

מחיר:

600 ש"ח

יצירות מופת בשירת ימי הביניים 0680.1116.01
ד"ר בהר אלמוג

קורס זה נועד לפתוח צוהר למלאכת המחשבת הספרותית שנכתבה על ידי משוררים עבריים בימי הביניים בכל רחבי אגן הים התיכון, נכיר את הסביבה התרבותית ואת יצירות המופת של בעלי מדרש ופיוט, וכן את יצירתם של משוררי תור הזהב בספרד המוסלמית. בתוך העיון בשירים נכיר את סגולותיה של היצירה הספרותית בימי הביניים, ואת האתגרים שהיא מספקת לאופן בו אנחנו תופסים את העולם, את המעשה האמנותי ואת הדיאלוג עם האל ועם הזולת. נדון בקשרים של שירה ואת לשירה הערבית, ונכיר את המשכיות מסורות שירת החול, המקאמה והפיוט בתקופה המודרנית, והשפעתן על הספרות העברית החדשה.

סמסטר ב'
יום ג'
16-14
גילמן 282
מחיר:
600 ש"ח

סופרות צרפתיות עכשוויות 0680.3251.01
פרופ' קאהן מישל

נלמד בקורס על סופרות עכשוויות מרכזיות (אנני ארנו, מארי נידאי, קמיל לורנס, אמלי נוטומב, מארי דריאסק). דרך קריאת טקסטים נחלץ את המאפיינים הספרותיים של יצירותיהן, נבחן את המרכיבים החדשניים והחלוציים שהן מציעות לקורא/ת של היום, נכיר את השדה הספרותי הפורה והמרתק המתפתח בצרפת היום. כיצד הן מאתגרות את פרדיגמת הכתיבה הבדייונית המקובלת? באיזו מידה סופרות כותבות שונה מעמיתיהן ממין זכר? מהו מקומן של סופרות מרכזיות באקטואליה הספרותית והתרבותית בצרפת? הספרות העכשווית המידית יונקת מתוך המציאות היומיומית של האדם, מצד אחד, ומתוך התופעות החברתיות, הכלכליות והתרבותיות המאפיינות אותה, מצד שני. היא מציבה סימני שאלה מקיפים תוך כדי התמקדות בסוגיות מינימליסטיות, אינדיווידואליות ואף אינטימיות של היחיד/ה.

סמסטר ב'
יום ד'
12-10
גילמן 280
מחיר:
600 ש"ח

ייצוגי הבית והמשפחה בספרות 0680.2169.01
פרופ' מילנר איריס

סילבוס יפורסם באתר התכנית.

סמסטר ב'
יום ד'
14-12
גילמן 307
מחיר:
600 ש"ח

0680.3312.01 אוטוביוגרפיה, ממואר ואוטופיקשן
גב' שמשי ורד

בשנים האחרונות יש פריחה לז'אנר הממואר בספרות העברית: ריקי כהן, דורי מנור, חיים וייס, בני מר, סיון בסקין, הם רק כמה דוגמאות לסופרים שהוציאו לאור ממוארים בשנה החולפת. הפופלריות לה זוכה לאחרונה הממואר אינה כמוכרן ייחודית רק למרחב הספרות העברית. ששת הכרכים הכלולים ב"המאבק שלי" מאת קרל אובה קנאוסגורד הם כנראה העדות המוחצת להצלחתו הנרחבת של הממואר. אפשר לראות את הממואר כגילום של רוח התקופה, תרבות שבה לכל אחד ואחת יש גישה קלה למקלדת, והסיפורים האישיים מציפים את הרשתות החברתיות ואת תוכניות הריאליטי.

סמסטר ב'
יום ד'
16-14
גילמן 280
מחיר:
600 ש"ח

0680.3318.01 מה מושך את הלב בסיפורי אימה?
ד"ר ארבל תור מיכל

הקורס יעסוק בז'אנר החריג של סיפורי אימה, החל ממקורותיהם הקדומים במיתוס היווני ובפולקלור האירופי, עבור בסיפורים הגוטים של המאה ה-18 וכלה ביצירות ידועות מן המאה ה-19 וה-20, כמו למשל אלו של את"א הפומן, מרי שלי, אדגר אלן פו, רוברט לווי סטיבנסון, אוסקר ווילד, ברם סטוקר - ושמואל יוסף עגנון. ננסה לעמוד על מובני ההתענגות במגע עם המבצית והאלבית שסיפורת זו מספקת לנו ועל הקשריה הרומנטיים.

סמסטר ב'
יום ד'
18-16
גילמן 305
מחיר:
600 ש"ח

0680.3022.01 קלאסיקה גרמנית: קריאה בסיפורי היינריך פון קלייסט
ד"ר הכהן רן

הקורס יוקדש לנובלות של היינריך פון קלייסט (1777-1811) - מיכאל קולהאס, המרקוזה פון או ועוד, קלאסיקה גרמנית שמסעירה גם קוראים בני זמננו. במבוא נתוודע לרקע ההיסטורי ולעלייתה של הספרות הגרמנית בשלהי המאה ה-18, ונציג קריאות שונות ומגוונות למבחר מן הסיפורים.

סמסטר ב'
יום ה'
14-12
גילמן 307
מחיר:
600 ש"ח

0680.1203.01 מבוא לספרות העממית
ד"ר כהן נגה

מה המשמעות של "סינדרלה" ו"עמי ותמי"? מה הקשר בין אליהו הנביא לסנטה קלאוס? אילו שדים מאיימים על תינוקות שרק נולדו? התשובות לשאלות אלו ועוד נמצאות בחקר הפוקלור - חקר הספרות והתרבות העממית. בקורס נבדוק מהי הספרות והתרבות העממית (הגדרות ותיחום) ונבחן דוגמאות שונות של יצירות מתחום הספרות העממית; נכיר אסכולות מרכזיות בחקר הספרות העממית ונרכוש כלים לניתוח, פרשנות והבנת המשמעויות של יצירות אלה. כמו כן ידון הקורס, בהיבטים היסטוריוגרפיים ובמהלכים העיקריים של סיפור העם העברי מראשיתו בתקופת המקרא ועד לסיפורי העם בישראל המודרנית.

סמסטר ב'
יום ה'
16-14
גילמן 306
מחיר:
600 ש"ח

החוג לפילוסופיה

סמסטר א'

מבוא לאסתטיקה ופילוסופיה של האמנות 0618.1059.01
פרופ' כנען חגי

השיעור עוסק בשאלות מרכזיות שמעלה המחשבה הפילוסופית אודות מקומה של האמנות ומעמדו של היפה בחיינו, תוך התמקדות בפרקים נכחים מהעת העתיקה ועד ימינו. כך, דרך דיון בהוגים כגון אפלטון, פלוטינוס, קאנט, שילר, קירקגור, ניטשה, פרויד, בנימין, היידגר ובודריאר, נבחן את האופן בו מאירה המחשבה האסתטית לא רק את התופעה האמנותית, אלא גם את מבנה הניסיון האנושי, את מבנה הסובייקט ואת שאלת האמת. הדיון יערך תוך תשומת לב ליחסי הגומלין שבין המחשבה הפילוסופית והאמנות המערבית, ובפרט, תוך ניסיון להבין את מקורו וגלגוליו של "הריב העתיק" בין הפילוסופיה והאמנות, או לחילופין את טבעה של האינטימיות המסובכת שביניהן.

סמסטר א'
יום א'
18-16
גילמן 223
מחיר:
600 ש"ח

מבוא לפילוסופיה פוליטית 0618.1019.01
פרופ' שרון אסף

מטרת הקורס היא להציג את הסוגיות, המושגים והתיאוריות המרכזיות בפילוסופיה הפוליטית המערבית. נעסוק בסוגיית המשטר הראוי, יסודות הלגיטימציה הפוליטית, גבולות הסמכות הפוליטית והשאלה של צדק חלוקתי.

סמסטר א'
יום ב'
20-18
גילמן 223
מחיר:
600 ש"ח

מבוא לפילוסופיה של המוסר 0618.1018.01
ד"ר פרומר נוה

בקורס נערוך היכרות עם גישות יסוד בפילוסופיה של המוסר: מוסר של מידות טובות, כבוד האדם וחובות אוניברסליות, תועלתנות, ועוד. כמו כן נטעם גישות ספקניות כלפי עצם החקירה המוסרית. נעמוד על ההבדלים בין גישות שונות לשאלות כגון מהו מוסר, פעולה מוסרית, אדם מוסרי, מחויבות מוסרית - ומדוע בכלל עלינו להיות מוטרדים משאלות כאלה. נשאל גם מה מקור ההבדלים האלה: האם מדובר בתשובות שונות לאותן שאלות, או בטרדות שונות מן היסוד. בין התורות שתיסקרנה: אריסטו, קאנט, מיל, ניטשה, וסימון וייל.

סמסטר א'
יום ד'
16-14
גילמן 223
מחיר:
600 ש"ח

מבוא לפילוסופיה יוונית 0618.1030.01
פרופ' הררי אורנה

סקירה של התפתחות הפילוסופיה היוונית מהפילוסופים הקדם סוקרטיים דרך אפלטון ועד אריסטו. הסקירה תתמקד בשלושת עקרונות ההסבר העומדים ביסוד כל אחת מהגישות הפילוסופיות הללו: היחסים בין חלק ושלם, דגם והעתק, וכללי ופרטי. נחשוף את השאלות שעליהם עקרונות הסבר אלה משיבים ונעמוד על הקשיים שכל אחד מהם מעורר.

סמסטר א'
יום ה'
16-14
גילמן 223
מחיר:
600 ש"ח

מבוא לפילוסופיה הודית 0618.1042.01
פרופ' רוה דניאל

הקורס מספק מעין "תפריט טעימות" מהספקטרום הרחב של הפילוסופיה ההודית. התכנית היא "לטייל" יחד בין הוגים וטקסטים, החל בוודות, באופנישדות ובאפוסים הגדולים, דרך ספרות הסותרות (ובכלל זה בודהיזם מוקדם) והיוגה וכלה בפילוסופיה הודית בת-זמננו. במסענו המשותף ניציג את "השאלות הגדולות" של הפילוסופיה ההודית, ובפרט שאלת הזהות העצמית והקשר אדם-עולם. נדבר על אתיקה ואסתטיקה, על לוגיקה ופילוסופיה של השפה, וגם על פילוסופיה חברתית-פוליטית, כל זאת לנוכח (או לעומת) אופק מטאפיזי של שחרור. נתוודע ל- ונחשוב על ועם מושגי יסוד זוגמת אטמן ואקאטמן, דְהָרְמָה ומוקְשָה (עצמיות, עצמי-לא-מהותני, יומיומיות וחופש בהתאמה). ולבסוף, ננסה לחשוב איך כל זה מתכתב, לפחות באופן כללי או בראשי-פרקים, עם פילוסופיה מערבית. כלומר לקורס גם ממד השוואתי ברור.

סמסטר ב'

סמסטר ב'
יום ב'
14-12
גילמן 144
מחיר:
600 ש"ח

מבוא לתורת ההכרה ומטאפיסיקה 0618.1037.01
ד"ר סנדרוביץ מרדכי ירון

שאלת הקשר שבין מושג הידיעה ומושג ההווייה עמדה במרכז עיסוקה של הפילוסופיה בעת החדשה, והיא הייתה מקור פורה לחידוש וצמיחה אינטלקטואלים. מטרת המבוא הזה היא להציג בפני התלמידים את תמונת הידע העכשווית של תחומי דיון אלה בזמננו מתוך רגישות למקורותיה ההיסטוריים. בחלקו הראשון של השיעור נטפל במושג הידיעה ובתנאיו. דגש מיוחד יינתן לדיון במושג ההצדקה ובמגוון העמדות השונות המבקשות להבהירו. חלקו השני של השיעור יתמקד במבחר בעיות מטאפיזיות: שאלת הגוף והנפש, הווייה והתהוות (ומן), רצון חופשי ודטרמיניזם, זהות פרסונאלית ואחרות.

סמסטר ב'
יום ג'
16-14
גילמן 144
מחיר:
600 ש"ח

מבוא לפילוסופיה חדשה 0618.1032.01
ד"ר נעמן נועה

בשיעור זה נכיר תפיסות מרכזיות ומושגי יסוד בפילוסופיה של העת החדשה (העת המודרנית המוקדמת - מאות שבע עשרה ושמונה עשרה) באמצעות עיון בהגותם של נציגיה הבולטים: רנה דקארט, ברוך שפינוזה, ג'והן לוק, גוטפריד וילהלם לייבניץ, דויד יום, ועמנואל קאנט. הקורס יתמקד במושגים וסוגיות מתחומי המטאפיסיקה ותורת ההכרה כגון: טבע האמת; טבעה של התבונה; התנאים לידיעה; תפיסות שונות של עצמי; זהות עצמית; היחס בין אובייקט לסובייקט; ההבחנה בין גוף לנפש, ושאלות מרכזיות נוספות. נעקוב אחר דרך ההתפתחות של הרעיונות וגלגוליהם החל מן הפילוסופיה של רנה דקארט, אבי הפילוסופיה המודרנית, ועד למחשבה הביקורתית של עמנואל קאנט.

סמסטר ב'
יום ג'
18-16
גילמן 144
מחיר:
600 ש"ח

INTRODUCTION TO MORAL PHILOSOPHY 0618.1018.02

ד"ר לוי יאיר

The course will present the fundamental questions of moral philosophy and survey the central systematic approaches developed to address them. We shall explore themes from the three main subdisciplines of ethics: metaethics (Is morality objective or is it a matter of personal taste or social convention? Does a moral judgment express one's belief, preference, emotional response or what? And so on); normative ethics (Is some action morally right because its consequences are good, or because it discharges a moral duty, or again because a virtuous person tends to perform it?); and applied ethics (for instance, is it wrong to eat animals? What, if anything, justifies punishing criminals? Do we have a moral duty to give to the poor?)

סמסטר ב'
יום ד'
14-12
גילמן 144
מחיר:
600 ש"ח

מבוא לפילוסופיה של הדת 0618.1016.01
פרופ' ורבין נחמה

האם אלוהים קיים? האם ניתן להוכיח באמצעים פילוסופיים שהוא קיים או שאינו קיים? בקורס זה נעסוק בתשובות שונות לשאלות אלה החל מימי הביניים ועד המאה ה-21. נתבונן בטיעונים שונים לקיום האל, כגון בטיעוניהם של אנסלמוס, של תומס אקווינס ושל פיילי. נתבונן בשלל טיעונים לאי-קיום האל, כגון טיעונים לחוסר הקוהרנטיות של השיח הדתי, וטיעוני צדיק ורע לו. כמו כן, נתבונן בפילוסופים ובתיאולוגים הדוחים מכל וכל את הניסיון להציג טיעונים פילוסופיים התומכים באמיתותה של האמונה הדתית, כגון קירקגור, בארט וישעיהו ליבוביץ. הללו רואים באמונה הדתית מחויבות ראשונית לאל או לצורת חיים מסוימת, אשר אינה נשענת על היגדים עובדתיים הניתנים לבחינה רציונלית.

סמסטר ב'
יום ה'
14-12
גילמן 144
מחיר:
600 ש"ח

החוג לפילוסופיה יהודית ותלמוד

סמסטר א'

מבוא לפילוסופיה יהודית של ימה"ב 0616.1005.01
ד"ר עומר מיכאליס

השיעור יעסוק בשאלות המרכזיות שמעלה המחשבה הפילוסופית היהודית בימי הביניים אודות האל, זיקתו לאדם, השלמות האנושית והחיים הדתיים. ויערך תוך התמקדות בפרקים נבחרים מהגות זו. דרך דיון בהוגים כגון ר' סעדיה גאון, ר' שלמה אבן גבירול, ר' יהודה הלוי והרמב"ם, נבחן את האופן בו עוצבה המחשבה היהודית בימי הביניים נוכח שאלות היסוד של המקורות היהודיים הקדומים כמו גם זרמי מחשבה מן הסביבה התרבותית האסלאמית. הדיון יערך תוך שימת לב ליחסי הגומלין שבין התהוות ההגות היהודית בימי הביניים לבין תהליכי התקבלותה של הפילוסופיה היוונית בהגות הערבית ולאור היצירה הפילוסופית הערבית המקורית שהותירה חותם עמוק על ההגות היהודית בימי הביניים.

סמסטר א'
יום ב'
14-12
גילמן 279

מחיר:
600 ש"ח

מבוא להגות יהודית בעת החדשה – א' 0616.1022.01
פרופ' רון מרגולין

סילבוס יפורסם באתר התכנית.

סמסטר א'
יום ב'
16-14
גילמן 281

מחיר:
600 ש"ח

שפינוזה ומנדלסון קריאת בהגות יהודית מודרנית 0616.1017.01
ד"ר ג'רמי פוגל

הערכים של הנאורות, ופיתוחם בהגות של פילוסופים אירופיים מרכזיים, יחד עם אפשרויות חסרות תקדים של אמנציפציה ותחילתו של עידן חילוני, הובילו לצורך עז לניסוח של סינתזה של היהדות והפילוסופיות והערכים של המודרנה. ברור אם כן שהפילוסופיה היהודית המודרנית לא יכלה שלא לעסוק ביצירת מסגרות אינטלקטואליות שיתגברו על המתח הנתפס בין היהדות למודרנה, ובפרט בין האופי האוניברסלי לכאורה של הערכים הנאורים של עידן התבונה לבין היבטים פרטיקולריים לכאורה במסורת היהודית. בסמסטר זה, נתחיל בקריאה של חלקים מהמאמר התאולוגי-מדיני של ברוך שפינוזה, אשר התנגדותו האוניברסליסטית ליהדות היא אולי החריפה ביותר בעידן המודרני, ונקרא בעיון רב את ירושלים של משה מנדלסון. ננסה להבין את הדרכים השונות מאוד בהם ההוגים הללו שאפו להתגבר על המתחים בין האוניברסליזם הנאור ובין היהדות, ונחשוב על משמעות מאמציהם לזהויות יהודיות בנות ימינו.

סמסטר א'
יום ג'
18-16
גילמן 279

מחיר:
600 ש"ח

קריאה בספר מורה הנבוכים – א' 0616.1025.01
פרופ' מנחם לורברבוים

מטרת הקורס להעניק לתלמידים תובנות ומיומנויות ניתוח בסוגיית הליכה התיאולוגית של יצירתו הקלאסית של הרמב"ם מורה הנבוכים. השיעור עצמו יתבסס על התרגום הימי-ביניימי של שמואל אבן תיבון (אך התלמידים מומנים להביא איוה תרגום שמתאים להם ובאיוו שפה שנוחה להם). מבחינת התכנים, השיעור יתמקד בקריאת פרקי מפתח של החיבור העוסקים בעצם האפשרות לשפה דתית ובתיאולוגיה השלילית של המורה.

סמסטר א'
יום ד'
14-12
רוזנברג 106
מחיר:
600 ש"ח

קריאה בטקסטים פילוסופיים מן ההגות היהודית 0616.1264.01
ד"ר עומר מיכאליס

המוקד בקורס הקריאה בטקסטים פילוסופיים מן ההגות היהודית בימי הביניים יהיה ברכישת מיומנויות קריאה ראשוניות בהם. דגשים מיוחדים יושמו על הנחות המוצא של הטקסטים הימי-ביניימיים, שאלת לשונם של הטקסטים, ניתוח הטיעונים, ברור הזיקות בין יחידות מיקרו לבין מבנה המאקרו של החיבורים השונים, ודפוסי העיבוד של רעיונות מבט בין-תרבותי יהודי-אסלאמי.

סמסטר ב'
יום ב'
14-12
גילמן 281
מחיר:
600 ש"ח

מבוא להגות יהודית בעת החדשה – ב' 0616.1023.01
פרופ' רון מרגולין
סילבוס יפורסם באתר התכנית.

סמסטר ב'
יום ב'
16-14
גילמן 281
מחיר:
600 ש"ח

כהן ובובר קריאת בהגות יהודית מודרנית 0616.1018.01
ד"ר ג'רמי פוגל

הערכים של הנאורות, ופיתוחם בהגות של פילוסופים אירופיים מרכזיים, יחד עם אפשרויות חסרות תקדים של אמנציפציה ותחילתו של עידן חילוני, הובילו לצורך עז לניסוח של סינתזה של היהדות והפילוסופיות והערכים של המודרנה. ברור אם כן שהפילוסופיה היהודית המודרנית לא יכלה שלא לעסוק ביצירת מסגרות אינטלקטואליות שיתגברו על המתח הנתפס בין היהדות למודרנה, ובפרט בין האופי האוניברסלי לכאורה של הערכים הנאורים של עידן התבונה לבין היבטים פרטיקולריים לכאורה במסורת היהודית. בסמסטר זה, נקרא פרקים מתוך דת התבונה ממקורות היהדות של הרמן כהן, ומספר כתבים של מרטין בובר. נחשוב יחד על הדרכים השונות בהם ההוגים הללו שאפו להתגבר על המתחים בין האוניברסליות הנאור ובין היהדות, ונחשוב על משמעות מאמציהם לזהויות יהודיות בנות ימינו.

סמסטר ב'
יום ג'
18-16
רוזנברג 205
מחיר:
600 ש"ח

קריאה בספר מורה הנבוכים – ב' 0616.2013.01
פרופ' מנחם לורברבוים

מטרת הקורס להעניק לתלמידים תובנות ומיומנויות ניתוח בסוגיית הליכה התיאולוגית של יצירתו הקלאסית של הרמב"ם מורה הנבוכים. השיעור עצמו יתבסס על התרגום הימי-ביניימי של שמואל אבן תיבון (אך התלמידים מוזמנים להביא איזה תרגום שמתאים להם ובאיזו שפה שנוחה להם). מבחינת התכנים, השיעור יתמקד בקריאת פרקי מפתח של החיבור העוסקים בעצם האפשרות לשפה דתית ובתיאולוגיה השלילית של המורה.

מסטר ב'
יום ד'

14-12
רוזנברג 205

מחיר:
600 ש"ח

התכנית לתרבות צרפת* *קורסים בשפה העברית, אלא אם צויין אחרת

סמסטר א'

יצירות מופת של צרפת הקלאסית 0668.2594.01
ד"ר דינה חרובי

קורס זה יעסוק במושגים וביצירות שעצבו את התרבות הצרפתית מימי הביניים ועד למאה ה-18. נעמוד על יחסי הגומלין בין אירועים היסטוריים, שינויים חברתיים ובחירות אסתטיות תוך כדי דיון במושג ה"קאנון". השיעור יידון במבחר מייצג של יצירות המופת על ציר הזמן ויבחן את ההתפתחויות התרבותיות והחברתיות המסבירות את צמיחתן של תנועות רעיוניות וסוגות ספרותיות חדשות (שירה, רומן, סיפורים קצרים, משלים, תיאטרון, הגות ועוד). נעמוד על השינויים שחלו במעמדם של אנשי הרוח, במיקומה של השפה ושל הידע ביחס לשלטון ובמוסדות שקמו כדי לעודד את התפתחות השפה והספרות אך גם כאמצעי פיקוח עליהן ועל יוצריהן.

סמסטר א'
יום ב'
16-14
רוזנברג 104
מחיר:
600 ש"ח

למה לי סגנון עכשיו? 0668.6403.01
ד"ר עילי ראונר

מה זה סגנון? למי יש סגנון? סגנון לבוש, סגנון בטעם, וכו'. על מי אנחנו אומרים: "יש לו סגנון, יש לה סטייל"? האם הסגנון הוא תדמית, מראית עין, חזות בלבד או שיש לו משמעות עמוקה יותר? הוא מעצב בפועל את תוכן המחשבה, הוא מוליך את התשוקה לחשוב, הוא מעורב במהות עצמה של הדברים; אי אפשר להפריד את התוכן מהצורה. בקורס זה נבקש להעמיד תיאוריה של "סגנון" באמצעות קריאה בתולדות הפואטיקה וחקר תורת הספרות. נבקש לחשוב על הגדרת המושג עצמו (Stil, style, סגנון), לא רק כהופעה יפה ומקורית, מראה ייחודי של יצירה, אלא בעיקר ככוח פנימי ליצירה, ולכן בעל חשיבות אחת ופוליטית. הסגנון הוא מעשה פוליטי מוצפן, לא מוצהר. נתמקד בעיקר בחשיבותו של הסגנון בתוך יצירת הספרות. ונבקש להבין את הדחף ההכרחי של הסגנון להתהוות הספרות כמעשה פוליטי.

סמסטר א'
יום ג'
14-12
ובב 101
מחיר:
600 ש"ח

"הנשיקה מבעד למטפחת": סוגיות בתרגום ספרותי - בין תיאוריה לפרקטיקה 0668.2102.01
ד"ר דורית שילה

אחת ממטרות הקורס היא היכרות בסיסית עם התיאוריה וההיסטוריה של חקר התרגום, אך נתוודע אליה בדרך לא שגרתית ובוה ייחודי: נתחיל בפרקטיקה ומתוכה נסלול את דרכנו אל הרעיונות התיאורטיים. לשם כך נערוך בכיתה סדנאות ומעבדות של תרגום ספרותי, נוהה את הסוגיות התרגומיות שעולות מתוך הטקסטים, ורק לאחר מכן נציג את רעיונותיהם של התיאורטיקנים השונים. בין הסוגיות שבהן נדון: למי חב המתרגם את נאמנותו: לסופר או לקורא? לשפת המקור או לשפת היעד? האם יש יצירות שאינן ניתנות לתרגום?

סמסטר א'
יום ד'
18-16
ובב 301
מחיר:
600 ש"ח

0668.6404.01 התפתחות השפה הצרפתית
ד"ר אביב אמית

מטרת הסמינר היא לבחון את הקשר הקיים בין התפתחותו ההיסטורית של העם הצרפתי לבין התפתחותה של שפתו וללמוד כיצד אירועים היסטוריים ופוליטיים בצרפת השפיעו על השפה הצרפתית בהיבטים שונים: פונטיים, סמנטיים, תחביריים וסוציו-בלשניים. בסמינר נסקור באמצעות טקסטים קנוניים מתקופות שונות את התפתחות השפה ממוצאה הגאלי והלטיני, דרך מיסודה במאה ה-17, הפיכתה לשפה אוניברסאלית במאה ה-18, התפשטותה בעולם במאות ה-18 וה-19 ולבסוף הפיכתה לשפה לאומית החל מהמהפכה הצרפתית ועד היום.

ממסטר א'
יום ה'
14-10
ובב 103
מחיר:
1200 ש"ח

0668.2269.01 צרפתים בדיוק כמו כולם? היסטוריה של יהודי צרפת
מר סיטבון יונתן

"מאושר כמו אלוהים בצרפת", אומר הפתגם האידישאי המפורסם מהמאה ה-19 בבואו לתאר עונג עילאי. לא בכדי מתקשר האושר ליהודי צרפת. מאז האמנציפציה ב-1791, הוטב לאין שיעור מצבם החומרי והתרבותי של יהודי צרפת וחלה פריחה אדירה במעמדם. כיום מתגוררים כחצי מיליון יהודים בצרפת, עם ייצוג לא פרופורציונלי בשכבות העילית של הממשל, התעשייה, המדעים, הספרות והאמנות. אך למרות ההישגים המרשימים הללו, האינטגרציה של היהודים לאומה הצרפתית מעולם לא חדלה להעלות שאלות גם עבור הלא יהודים, וגם עבור היהודים והביאה לעימותי זהות מכאיבים לא פעם.

סמסטר ב'
ממסטר ב'
יום ב'
18-16
גילמן 279
מחיר:
600 ש"ח

0668.6402.01 להתסכל למוות בעיניים
ד"ר עילי ראונר

"ההשראה האמיתית היא המוות", אומר הסופר לואי-פרדינן סלין, "צריר לשלם בשביל לכתוב, היצירה היא שום דבר, כל עוד הסופר לא מקריב את עצמו ממש." המוות הוא כורח חיוני לחיים, הוא ניצב באופק, לרגעים מחלחל אל תוך החיים עצמם, מעמיד את החיים למבחן. המוות הוא האירוע המוחלט של האינדיבידואל, אירוע נוכח תמיד אך בלתי נתפס, אירוע שמתחולל בלי שאפשר לחוות אותו, ומכאן נחיצותו לכתיבה כתעלומה וכפצע, הוא מניע ומפעיל את תשוקת הכתיבה. בסמינר זה נבקש לחשוב על היחס שבין הכתיבה למוות בשני מישורים עיקריים: הראשון, המישור התיאורטי, נבקש לקרוא הגות המתייחסת לשאלת היצירה אל מול המוות, בתור הכנה למוות, נצירה של זמן החיים, הכתיבה כחתיירה חילונית לנצחיותה של רוח האדם, פרידה מאדם קרוב, או עם החוויה הבלתי אפשרית של המיתה.

ממסטר ב'
יום ג'
18-14
ובב 105
מחיר:
1200 ש"ח

סימון דה בובאר: פילוסופית, מסאית, סופרת 0668.1320.01
ד"ר דינה חרובי

כתביה של סימון דה בובאר הינם טקסטים מכוננים בהתפתחות המחשבה הפמיניסטית של המאה העשרים, ויצירתה – המין השני? היוותה אבן פינה לפמיניזמים השונים. מלבד השפעתה האינטלקטואלית, האופן בו בחרה לחיות את חייה, האידיאלים והרעיונות אותם ייצגה, כמו גם הזוגיות המרתקת אותה קיימה עם ז'אן פול סרטור הפכו אותה למודל ואייקון עבור נשים רבות. בקורס זה תיבחן יצירתה של סימון דה בובאר על מגוון הד'אנרים והסגנונות שלה, תוך בחינת הקשרים בין תיאוריה לספרות ומעמק אחר הביקורת והמחקר הענפים שנכתבו על יצירתה לאורך השנים.

מסטר ב'
יום ד'
14-12
ווב 301
מחיר:
600 ש"ח

לשון ושנסון סוציו – בלשנות של השפה הצרפתית 0668.2330.01
ד"ר אביב אמית

השנסון הצרפתי הוא אחד המאפיינים החשובים של התרבות הפופולארית בצרפת במאה ה-20, בעיקר בזכות יכולתו לשקף את החברה הצרפתית ואת אופני השפה המדוברת שלה. ייחודו של קורס זה הינו בכך ששירים ישמשו ככר פורה לניתוח סוגיות סוציו-בלשניות שונות הקשורות לשפה הצרפתית: ביסוס הצרפתית כשפה לאומית, השפעות שפות המהגרים על הצרפתית, יחסי הגומלין שבין דיאלקטים ושפות איזוריות לצרפתית, יצירת מילים חדשות וסלנג, גלובליזציה וחדירת האנגלית. הקורס ילווה במגוון עשיר של שירים, קטעי סרטים, צילומי הופעות ווידאו-קליפים ובמהלכו נכיר את גדולי השנסון הצרפתי: אדית פיאף, ז'אק ברל, איב מונטאן, ז'ורז' בראסנס, סרז' גינזבורג, ז'ולייט גרקו, שארל טרנה, ברברה, ג'וני הולידיי ועוד רבים אחרים.

מסטר ב'
יום ה'
14-12
ווב 101
מחיר:
600 ש"ח

התכנית הרב-תחומית במדעי הרוח

סמסטר א'

לאוהים לחץ כאן: דת בעידן הדיגיטלי 0662.2227.01
והטכנולוגיה כדת מודרנית
 ד"ר וויסמן כרמל

סמסטר א'
 יום א'
 20-18
 מקוון

מחיר:
 600 ש"ח

קורס זה שזור שני נרטיבים של יחסי דת וטכנולוגיה:
 1. דת בעידן הדיגיטלי - סימון האתגרים שהמדיה החדשים מעמידים בפני ריטואלים דתיים, סמכות דתית, קהילה וזהות דתית במגוון דתות המערב והמזרח. נתמקד באופנים בהם מוסדות הדת והמאמינים מתאימים את הטכנולוגיה לצרכיהם מחד, ובצמיחתן של פרקטיקות ותנועות דתיות חדשות המותאמות ללוגיקה הרשתית מאידך.
 2. טכנולוגיה כתיאולוגיה - בחינת ההיסטוריה של המדיה בכלל והאינטרנט בפרט כמימוש של חזון תיאולוגי, לצד בחינת השיח הרואה בטכנולוגיה תחליף לסמכות הדתית ו/או לנשגבות האלוהית, לרבות תנועות דתיות חדשות בהן הפרקטיקה הטכנולוגית היא נשאת הפונקציה התיאולוגית.

כוח ומידע בעידן האינטרנט: מבוא לתרבות 0662.1035.01
דיגיטלית
 ד"ר ששונקין עפרון תומר

סמסטר א'
 יום ב'
 12-10
 גילמן 326

מחיר:
 600 ש"ח

תוך קצת יותר משלושה עשורים, האינטרנט חולל לא פחות ממהפכה שעיצבה מחדש תחומים רבים של עשייה והתנסות אנושית: התפישה העצמית והחברתית שלנו, האופנים שבהם אנחנו חוברים לאחרים, ההירתמות הפוליטית שלנו לאג'נדה כזו או אחרת, ואופני ההשתתפות שלנו במשחק הכלכלי - כולם השתנו בעקבות האינטרנט. בהתבסס על דיונים ממגוון של דיסציפלינות מחקר כדוגמת היסטוריה, פסיכולוגיה, פילוסופיה, וסוציולוגיה, הקורס יציע כלים ראשוניים לחשיבה ביקורתית על הדיגיטציה והרישות המסיביים של החיים שלנו. נדון במשמעויות, בהשלכות, ובפוטנציאלים של הרישות האינטרנטי הנרחב סביב שני צירי דיון כלליים: מידע וכוח.

תרבות וקוגניציה 0662.1962.01
ד"ר צדקה רון

תרבות נוצרת, נצרכת ומופצת על ידי בני אדם. המחקר הקוגניטיבי של התרבות והאמנות מבקש לבחון את האופנים בהם מנגנוניו התפיסתיים, המחשבתיים והרגשיים משפיעים על החוויה התרבותית, ועל האופן בו אנו מגיבים ליצירה התרבותית והאמנותית. כדי להיטיב להבין את התרבות ואת האמנות שאנו יוצרים ואוהבים, עלינו להבין את הכלים הקוגניטיביים שבאמצעותם היא נוצרת ומתווכת. בין אם המדובר ביצירת אמנות, בדת, ברעיון, במשנה סדורה, בטכנולוגיה, באומנות או במשחק – יצירה אנושית רוכשת את משמעותה התרבותית מאינטראקציה בין אנשים. כדי שתהיה ליצירה משמעות תרבותית, כדי שהיא תהיה בעלת השפעה ולאורך זמן, הרי שהיא חייבת להתאים לא רק לכלים הקוגניטיביים של יוצריה אלא גם לאלו של קהלה. המחקר הקוגניטיבי של התרבות מבקש לשפוך אור על האופן שבו היצירה התרבותית והאמנותית מתקשרת עם הקהל שלה, ועל האופן בו מתפתחת תרבותה.

סמסטר א'
יום ב'
14-12
גילמן 326
מחיר:
600 ש"ח

שפת הפחד – אימה בספרות בתרבות 0662.2649.01
ובמיתולוגי
ד"ר חרש אמיר

"הרגש החזק והוותיק ביותר של המין האנושי הוא פחד" (ה. פ. לאבקרפט) הפחד מטלטל את התודעה ונחקק בגוף. הוא קשה, הוא בלתי נסבל, ובכל זאת, הוא מהלך קסם. כבר במיתוסים הקדומים ביותר אפשר למצוא מפלצות, שדים, מסעות לשאול ואפוקליפסות. מה פשר המשיכה האנושית ארוכת השנים אל המאיים, אל המחרד, אל הנורא? בקורס נעקוב אחר כמה מהסיוטים המכוננים של התרבות, ואחר המנגנונים השכליים והרגשיים העומדים מאחוריהם. ננסה להבין את התענוג שבאימה, את הפונקציה התרבותית שלה, את התחבולות הלשוניות-סגנוניות המחוללות אותה, וכן את הביטויים הגופניים והקוגניטיביים של מרכיביה השונים של האימה: גועל, בהלה, פחד, מתח ותחושת כאב. נדבר בשיעור על מפלצות ויצורי בלהה, על מתים חיים, על עינויי נצח, על רוחות רפאים, על כפילים, על אלים צמאי-דם, ועל שאר ישויות מורטות עצבים. תהייה שתי הרצאות אורח: האחת של פרופ' ישעיהו שן, שידבר על על האימה שבהבריזים ועל המועקה האל-ביתית. השנייה של עודד וולקשטיין, מחבר המסה "אני אומר לכם שאני מתו" על אדגר אלן פו.

סמסטר א'
יום ב'
16-14
גילמן 326
מחיר:
600 ש"ח

מבוא לתיאוריות של מיתוסים 0662.2237.01
ד"ר מזור מעין

מיתוסים התפתחו בכל תרבויות האנוש והם מעוררים את דמיונם של בני האדם כבר אלפי שנים. במהלך השנים נעשו ניסיונות להבין את פשרם ולהסביר את מקורם ותפקידם של סיפורים אלה. במהלך הקורס נתוודע אל מבחר מיתוסים מרכזיים בתרבויות שונות, אל המקורות שמהם אנו שואבים את המידע אודותם, ואל הקשריהם ההיסטוריים והתרבותיים. נראה כיצד מיתוסים עיבדו ועיצבו אמונות, מנהגים ותפישות בתרבויות קדומות, וכיצד הם באו לידי ביטוי באמנויות שונות. נדון במגוון הגישות המחקריות שניסו, כל אחת על פי שיטתה, להציג מודל מתודולוגי ייחודי שיסביר את מורכבותם של מיתוסים ואת תפקידם החברתי והתרבותי. אף שהמיתוסים נוצרו לפני אלפי שנים, נראה שחלקים נרחבים מהמסורת שהם מייצגים ממשיכים להיות אקטואליים גם בהווה: אנחנו משלבים מוטיבים מיתיים בתרבות העכשווית, והם נכללים במגוון מבעים אמנותיים כגון בספרות, בשירה, בקולנוע ובסדרות טלוויזיה.

ממסטר א'
יום ג'
12-10
גילמן 280

מחיר:
600 ש"ח

מניפולציה או שכנוע? אסטרטגיות של ערפול 0662.2640.01
בשיח הפוליטי
ד"ר אליס נדיה

שיח פוליטי מאז ומתמיד חלק משמעותי ביותר של התרבות הישראלית. הקהל הישראלי אוהב לדבר על פוליטיקה, להתווכח על נושאים פוליטיים ובעיקר, לבקר את הפוליטיקאים והפוליטיקאיות שבכל רגע נתון מעוררים תגובות רבות דרך הנאומים, הפוסטים, הציוצים והאמירות השונות שלהם. בתור קהל, אנו רגילים להעביר ביקורת על מי שלטעמנו "רק עושה מניפולציה" או "משכנע/ת את המשוכנעים"; "קשקשנים", "שקרנים" ו"דמגוגים" הם רק חלק מהכינויים להם וזכה מי שעושה פוליטיקה, מי שמדבר/ת על פוליטיקה ומי שמנסה להכנס אליה. אך מה היא באמת מניפולציה, ובמה היא שונה מתהליך שכנוע לגיטימי? האם שקר הוא תנאי לפסילה הכרחית של תהליך שכנוע? האם "לשכנע את המשוכנעים" באמת קל כמו שזה נשמע, ואיך בכלל ניתן לשכנע קהל שנמצא בקצה השני של הקשת הפוליטית?

ממסטר א'
יום ג'
12-10
גילמן 326

מחיר:
600 ש"ח

ניהול אנשים בארגון – יסודות בהתנהגות 0662.2638.01
ארגונית
ד"ר תובל עתליה

קורס זה מתמקד ביחסים שבין האדם, העבודה, והארגון, ונועד לפתח מסגרת התייחסות שיטתית ומעמיקה להבנת מורכבות ההתנהגות האנושית בארגונים, והשפעתה על תהליכים ניהוליים, ועל האפקטיביות האישית והארגונית. באמצעות ממצאי מחקרים, אירועים, ודוגמאות ארגוניות ממשיות, נסקור כיצד אישיותו של הפרט, תפיסתו, מניעיו, עמדותיו, ויחסיו עם הזולת מעצבים את התנהגותו ותפקודו בארגון. במסגרת הקורס נבחן כיצד ניתן לשפר את הקשר שבין העובד לארגון, בשלושה היבטים: תיאורטי, אמפירי, ויישומי, ונכיר לאורם דרכים וכלים לניהול אפקטיבי של יחידים וקבוצות בארגונים.

ממסטר א'
יום ג'
14-12
גילמן 280

מחיר:
600 ש"ח

0662.2637.01 ארגונים ממוגדרים: מגדר, עבודה וניהול
ד"ר פפרמן טליה

הארגון, טוענת חוקרת הארגונים ג'ואן אקר (Acker, 1990). הוא אתר ממוגדר, כלומר: זהו מוסד חברתי שהמבנה והפרקטיקות שלו מתייחסים באופנים שונים לגברים ולנשים. הקורס יבחן את עולם העבודה והארגונים במבט ביקורתי מתוך פרספקטיבה מגדרית. במהלך הקורס נבחן כיצד תפיסות חברתיות של גבריות ונשיות משועתקות לתוך מבנים ארגוניים ופועלות לשימור תפקידם מובחנים לעובדים ולעובדות, לשם כך נבדוק כיצד דימויי מגדר משפיעים על האופן בו ממשיגים מהי עבודה ומיהו עובד וכיצד אלו משפיעים על האופן בו מעריכים עובדים. נבחן כיצד סטריאוטיפים והנחות גלויות וסמויות ביחס לכישורי הניהול של גברים ונשים מעצבים תהליכי קידום ונסקור סגנונות ניהול ואת זיקתם למגדר.

סמסטר א'
יום ג'
16-14
גילמן 326
מחיר:
600 ש"ח

0662.2246.01 הגות כלכלית בת זמננו - מליברליזם של המאה ה-19 לניאו-ליברליזם של המאה ה-21
ד"ר כהן-צמח ירון

בקורס נתמקד בהוגים המרכזיים של המחשבה הכלכלית שפעלו במאה הקודמת ופועלים במאה הנוכחית, אשר השפיעו ומשפיעים על המחשבה הכלכלית ועיצבו ועדיין מעצבים היחסים הכלכליים והגלובליים. לקורס יהיו כמה נקודת עוגן: נקודת ההתחלה תהיה בהגות של המהפכה השולית בכלכלה שהתרחשה בשלהי המאה ה-19 ובורמי המחשבה שנולדו מתוכה במאה ה-20. נבחן את מקומה של המדיניות הכלכלית המרחיבה של מיינרד קיינס ואת השפעותיה על האופן שבו המדינה מתייחסת לשוק ולאזרחים, כחלק מהמגמה הפרוגרסיבית של תחילה המאה, וכניסיון נוסף להשתחרר ממורשת אדם סמית'. ולאחר מכן נראה את הזרמים המתנגדים למדיניות זו, כגון ה"ניאו-ליברליזם" לסוגיו, "אסכולת שיקגו" על גווניה, "קונצנזוס ושינגטון" בכלכלה ותוצאות הגלובליזציה. בסופו של הקורס נעמוד על זרמים חדשים של המחשבה הכלכלית במאה ה-21.

סמסטר א'
יום ג'
20-18
גילמן 326
מחיר:
600 ש"ח

0662.1135.01 טכנוסופיה - היסטוריה של תרבות הסייבר
ד"ר נור עופר

מטרת השיעור לבחון את "המצב הדיגיטלי" מנקודת מבט היסטורית ותרבותית. השיעור יתמקד בשורשי התרבות הדיגיטלית קרי, במקורות ובתכני השיח שהזינו את המאמץ המכונן של תרבות הסייבר. לעניין זה יוצג ההקשר ההיסטורי הרחב ובראש ובראשונה, היחס המיוחד והאמביוולנטי של התרבות האמריקאית לטכנולוגיה, למושג הקהילה ולמושג הקְפְּרֵאָרְט (frontier) הפיזי והתרבותי. בהקשר זה יוצג שיח הסייבר מנקודת המבט של יחסי התרבות והטכנולוגיה בעיקר מצד היסוד האופטימי, ואולי אף האוטופי, שאפיין את שיח 'ההצדקה' של מי שראו עצמם כסוכניה של התרבות הזו לאורך כל שנות ה-90. לצורך זה, נעמוד על ההיסטוריה התרבותית של האינטרנט כחלק בלתי נפרד מהופעתו של עידן האינפורמציה בד בבד עם חרדת המלחמה הקרה וכתוצר לאופטימיזם.

סמסטר א'
יום ד'
18-16
גילמן 326
מחיר:
600 ש"ח

לצדק פנים רבות 0662.2642.01
ד"ר גדי נועה

"צדק" הוא אחת המלים השגורות והשימושיות בשפה, בין המושגים החשובים ביותר בהגות מערבית, ובאופן כללי מעסיק כל חברה אנושית או והיום. אבל האם לכולנו אותה תפיסה בראש כשאנו מדברים על צדק או טובעים שייעשה צדק? האם יכול להיות צדק אחד לכול? דומה שלצדק פנים רבות, לא רק במשמעותו המושגית (תפיסות שונות של מהו צדק) אלא גם באופני התממשותו בחברות או תרבויות שונות, או תחת משטרים פוליטיים שונים. גם תחת מסגרת מדינית או חברתית משותפת, אנו כפרטים מתקשים להגיע להסכמה אודות משמעות הצדק. הקורס יעסוק בקשר שבין אתיקה לפוליטיקה, או בין מוסר לצדק חברתי, באמצעות עימות השוואתי בין רעיונות מרכזיים בפילוסופיה של המוסר ובתיאוריה מדינית בשילוב עם בחינה פעילה של הרעיונות הללו, הן בהקשר של דילמות מוסריות כגון רצח, שקר או בגידה, והן בהקשר של סוגיות חברתיות מטרידות ביומים שלנו כגון שמירה על איכות הסביבה, עוני, זנות, המתת חסד, או זכויות של קבוצות ומיעוטים (נשים, להט"בים, מהגרים ופליטים, ואחרים תרבותיים).

סמסטר א'
יום ה'
14-12
גילמן 326

מחיר:
600 ש"ח

סמסטר ב'

שיח דיגיטלי 0662.3103.01
ד"ר ווייסמן כרמל

זהו קורס מבוא לתרבות הדיגיטלית באמצעות כלים של חקר השיח והשיחה. הקורס מתבונן בהווה הדיגיטלית כפועל יוצא של יחסי שפה וטכנולוגיה, כאשר המונח שפה כולל טקסטים, דימויים, מולטימדיה וגם קוד. הקורס יקנה לסטודנטים/ות מיומנות ראשונית בניתוח שיח מקוון, באמצעות כלים מעולמות הסוציו-בלשנות והבלשנות התרבותית, חקר השיחה, סמיוטיקה, רטוריקה, ושיח ביקורתי. עמודי התווך של חקר התרבות הדיגיטלית כדיסציפלינה הם סוגיות הזהות והקהילה, ובקורס נלמד כיצד להיות וקהילות מכוונות, נשמרות, משתנות, ומתפרקות באמצעות השפה, במגוון סוגות, תופעות, וסביבות דיגיטליות, כגון: אמוג'י, סלפי, ממים וגיפים, טרולינג, טוקבקים, ויקיפדיה, טוויטר, פורומים ובלוגים, גיימינג ועוד.

סמסטר ב'
יום א'
20-18
מקוון

מחיר:
600 ש"ח

יצורים פנטסטיים ונפשות אחרות 0662.1340.01
ד"ר צדקה רוזן

האם לדמויות ספרותיות וקולנועיות יש נפש? היכולת הקוגניטיבית שלנו לייחס נפשות לאחרים, כלומר לייחס להם מחשבות, רצונות ורגשות דומים או שונים מאלו שלנו – באה לידי ביטוי גם כאשר מדובר בנפשות בדיוניות. אבל יכולת זו מתפתחת במהלך שנותינו הראשונות. מה קורה בזמן ההתפתחות? האם גם תינוקות וילדים רכים מייחסים נפשות לדמויות? האם ייחוס זה שונה מהאופן שבו אנו כמבוגרים מבינים נפשות אחרות? האם הדבר משפיע על היצירות הספרותיות לגיל הרך? איך? האם חשיפה ליצירות אלו משפיעה על האופן שבו מתפתחת גישתנו לנפשות אחרות? האם היא משפיעה על יכולותינו החברתיות? ומה קורה כאשר אנחנו מתבגרים יותר? כיצד אנו מבינים נפשות אחרות ביצירות אמנות? על סמך מה אנו מייחסים נפשות לאלים, למפלצות, לרוחות רפאים, לחיירים ולאנדרואידים? מה המנגנון הקוגניטיבי שמאפשר זאת? מהן מגבלותיו? האם חריגה ממגבלות אלו משרתת את הקיום המיתי של יצורים אלו?

סמסטר ב'
יום ב'
12-10
גילמן 278
מחיר:
600 ש"ח

כלבים בספרות 0662.2650.01
פרופ' בורשטיין דרור

המפגש בין האדם לכלב הוא אחד מן הפלאים המפתיעים של העולם. במערת עינן שבעמק החולה נמצא קבר בן כ-15,000 שנה ובו נקברה אישה לצד כלב קטן. לפנינו מפגש שבו חיה (ואב) השתנתה לגמרי כדי להפוך לחלק מהמשפחה האנושית, והאדם הסכים להכניס את החיה אל חצרו ואף אל ביתו ואל לבו. לא תמיד היו יחסי האדם והכלב אידיליים, ומוכרת גם תרבות של שנאה לכלבים ופחד מהם. בקורס נקרא יצירות ספרות (בעיקר מן הספרות העברית החדשה) שהכלב הוא גיבור מרכזי בהן, לא תמיד גיבור אהוד. נראה איך סופרים שונים עיצבו את הקשר הייחודי עם הכלב בדרכים שונות ואיך היחס לכלבים משתנה בתרבות העברית מעוונות לאהדה. נתחקה אחר כלבי המקרא, המדרש והספרות החיצונית, ואז נקרא מיצירותיהם של יעקב שבתאי, יורם קניוק, יואל הופמן, אסף שור, ארנה קזין ואחרים. נצפה גם בציורי כלבים נבחרים ונקרא שירי הייקו עליהם.

סמסטר ב'
יום ב'
16-14
גילמן 279
מחיר:
600 ש"ח

ניהול במאה ה-21 – מושגים ואתגרים 0662.1305.01
ד"ר שמעוני עידן אלי

המאה ה-21 שינתה את פני עולם הניהול לבלי היכר. לדוגמה, הטכנולוגיה המתפתחת הביאה לכך שמנהלים וותיקים ובעלי ניסיון התקשו לעמוד בקצב השינויים. ניסיון מקצועי הפך בעמקות כך לנטל שיש בו כדי לקבע את המחשבה ולאיים על היצירתיות. התנאים הכלכליים בשוק התעסוקה יצרו עובדים שאינם מחפשים יציבות אלא חוויות חדשות ועל כן הם נודדים מחברה לחברה מתוך סקרנות ועניין. ערכים כמו עבודה וחריצות הוחלפו בערכים של אקזיט מהיר ומוצלח. הספקטרום המתרחב של יחסים מגדירים שינה את האקלים הארגוני והציב אתגרים לעולם הניהול באשר לעיצובה של התרבות הארגונית. הקורס "ניהול במאה ה-21 – מושגים ואתגרים" מבקש למפות את השינויים שעובר עולם הניהול בפתחה של מאה שצפויה להיות דינמית ומסקרנת בצורה יוצאת דופן. נציע כלים מושגיים שיאפשרו להבין את היסודות הרעיוניים של השינויים, וכן נבחן דרכים לרתום את האתגרים שמזמנים שינויים אלה לטובתם של כלל בעלי העניין של התאגיד העסקי.

מסטר ב'
יום ג'
14-12
גילמן 305

מחיר:
600 ש"ח

להיולד מחדש – טקסי מסתורין בעת העתיקה 0662.2656.01
ד"ר מזור מעין

קורס זה עוסק בעולם המרתק של טקסי מסתורין עתיקים. נבחן כמה מהתנועות הדתיות והפילוסופיות שעיצבו את חייהם של אנשים בעולם הים תיכוני העתיק. נחקור את טקסי החניכה, האמונות והמנהגים הסודיים והחוויות הדתיות הקשורות לטקסים איגימטיים אלו. במוקד הקורס יעמדו הטקסים והפולחנים לאלות איסיס, קיבלה ודמטר (ובתה פרספונה) ולאלים דיוניסוס/בכחוס ומיתראס והמיתוסים הקשורים בהם. באמצעות עיון במקורות ראשוניים, עדויות ארכיאולוגיות ומחקר פילולוגי ותרבותי, הסטודנטים ירכשו הבנה של ההקשרים ההיסטוריים והתרבותיים שבהם שגשו טקסי המסתורין.

מסטר ב'
יום ג'
16-14
גילמן 326

מחיר:
600 ש"ח

טכנולוגיה, ניהול ואתיקה יישומית 0662.2655.01
ד"ר כהן-צמח ירון

תפיסת האדם בימינו מלמדת שהאדם, כיצור של הטבע החייתי, אינו אלא אגואיסט מטבעו ומחפש תמיד למקסם את תועלתו. אנו רואים זאת בעולם החברתי, שם אנו תופסים את הכלל כמורכב מאוסף של פרטים שזואגים לעצמם, ובעולם הכלכלי והעסקי כזירה של מימוש אינטרסים עצמיים בלבד. בד בבד, התקדמות הטכנולוגיה והמחקר המדעי מובילים את תפיסת האדם כמכונה – אמנם מכונה משוכללת מאוד ומורכבת לאין ערוך מכל מכונה שאנו בונים, אך עדיין מכונה שאפשר לאפיין את (כל) פעולותיה באלגוריתם, ולא רק זאת, אלא גם להטמיע אלגוריתם זה במכונה בכדי להפוך אותה למכונה חושבת. במבט על, אנו מקבלים תהליך דו כיווני – מחד האדם מוכן יותר ויותר כרובוט אשר מופעל על ידי סט של כללים, מאידך, המכונות החושבות הופכות להיות בעלי יכולת למידה ובחירה, כלומר רצון חופשי. מה מקומה של תורת המוסר בעולם שבו בני האדם הם מכונות והמכונות הן בני אדם? מה מקומה של המחשבה המוסרית בעולם שמנוהל על ידי עסקים בעלי אינטרס כלכלי מובהק המכוון את הרצונות כולם לכיוון אחד, אך שאותם עסקים בעצמם מורכבים מאנשים בעלי רצון חופשי? האם אפשר להטיל אחריות מוסרית על מכונה או עסק? האם רובוט שמתוכנת להיות מוסרי יכול להיחשב כסוכן מוסרי? האם עסק המייצר תרופות מצילות חיים צריך להתעלם משיקולי הרווח שלו?

סמסטר ב'
יום ג'
18-16
גילמן 326
מחיר:
600 ש"ח

אתיקה בעידן הדיגיטלי 0662.2632.01
ד"ר פוגל ג'רמי

אומרים על סוקרטס שהוא אבי הפילוסופיה המערבית בגלל שהוא מיקד את אהבת החכמה באתיקה. סוקרטס הבין כבר אז שללא קשר להתפתחות מדעית או טכנולוגית, ישנן שאלות בסיסיות שבני אדם תמיד ימשיכו לשאול. ואכן, שאלות אלו לא רק המשיכו להיות במוקד העיסוק הפילוסופי, הן בעיקר מלוות אתנו יום יום בחיינו. השקפות אתיות באות לידי ביטוי במה שאנחנו בוחרים לאכול, במה שאנחנו מחליטים לרכוש, במה שאנחנו מפגינים למענו, במה שאנחנו מתפללים עבורו, במה שאנחנו מוצאים לנכון לשאוף אליו וכו'. החיים בעידן הדיגיטלי, בו אנו רק מתחילים ללמוד לחיות, מציבים בפנינו סדרה רחבה של שאלות אתיות חדשות ומרתקות על ההתנהלות שלנו ברשת, על האפשרות של תודעה מלאכותית, על פרטיות, חופש בחירה ועוד.

סמסטר ב'
יום ג'
20-18
גילמן 281
מחיר:
600 ש"ח

0662.2615.01 **מרבין הוד עד הגנב הנדיב: מחאות, שינוי
וצדק חברתי בספרות ילדים**
ד"ר לבנת חנה

ספרות הילדים מתפקדת בין השאר ככלי חיברות מהותי. כל חברה באשר היא מבקשת להנחיל ביצירותיה הספרותיות לילדים ולנוער מסרים, אידיאולוגיות, תפיסות עולם ונורמות תרבותיות לדור העתיד. יש יצירות שהזיקות והאידיאולוגיה גוברות בהן על הערך הספרותי-אמנותי. ואולם, קיימות יצירות ספרותיות לילדים ולנוער הזנות בהיבטים חברתיים תוך כדי התמודדות עם מורכבותם, וכד בכד גם עומדות בקריטריונים של איכות אמנותית. בקורס נתמקד ביצירות שבהן באים לידי ביטוי היבטים של ערכים הומאניים כגון עזרה לזולת, צדק חברתי, שיוויון זכויות, אחריות פרטית וחברתית, צמצום פערים, הכלה של האחר; יצירות העוסקות בתמות חברתיות מגוונות; יצירות הנוגעות לחברה הספציפית שבה נוצרו (עבריות ומתורגמות). יצירות כאלה, שיש בהן ביטוי לערכים הומאניים, דמוקרטיים וליברליים והן גם איכותיות מבחינה ספרותית.

סמסטר ב'
יום ד'
12-10
גילמן 326

מחיר:
600 ש"ח

0662.1180.01 **זהות בעולם המודרני**
ד"ר גדי נועה

אחת מן התמות הבולטות של העידן המודרני היא שאלת הזהות. שאלה זו עולה בהקשרים מגוונים ברמה האישית של היחיד וברמה הקולקטיבית של קהילה או קבוצה חברתית כלשהי, בפילוסופיה, בפסיכולוגיה, בהיסטוריה, בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה, בלימודי מגדר, בספרות ואמנות. יש לה, בהתאם לזאת, מובנים ופירושים שונים. למעשה, שאלת הזהות היא שאלה פתוחה שמשקפת שינויים באורחות החיים ובהלך-הרוח התרבותי; שינויים, שאחראים למעשה לעיצובה. הקורס נועד להתחקות אחר לידתה של הזהות המודרנית ומאפייניה בהשוואה לעידן הפרה-מודרני, מקורותיה הרעיוניים וההיסטוריים-חברתיים, וכמה מן האופציות להתממשותה? מן המפנה ההומניסטי של הרנסנס ועד למפנה הדיגיטלי של המאה העשרים.

סמסטר ב'
יום ד'
14-12
גילמן 326

מחיר:
600 ש"ח

ממיתוס לאוונגרד 0662.2648.01
ד"ר לבנת אביב

מיתוס ואוונגרד הם שני מדוסים של חשיבה ופעולה יוצרת הנראים על פניהם כמושכים בכיוונים מנוגדים. הראשון נטוע מעבר למהפכה המדעית, במרחבים מיתולוגיים קדומים של ימי העבר והאחר מושך תדיר קדימה, במרוץ בלתי פוסק של התחדשות. ובכל זאת, הם מקיימים בעידן המודרני מגעים מרתקים שמקרינים גם על השדה היהודי המתחדש. באיזו מידה ואופן ניתן לחשוב אותם כמנגנונים משלימים בפעולה היוצרת האנושית העכשווית? כאלה אשר תופרים את השדה של הזהות המתחדשת כפרגמנטים רב תרבותיים המאפשרים עמדה יוצרת משוחררת יותר למרכיבי הזהות הלאומיים? הקורס יתמקד במיתוס הרב תרבותי של טווס הזהב וישרטט מעוף מיתולוגי בין תרבויות המזרח הקרוב והרחוק, הגנוסטיקה, הנצרות והאיסלם בואכה העת החדשה, עת טווס הזהב הפך לסמל יהודי מתחדש בפואטיקה של היידיש. גדולי משוררי וסופרי היידיש המודרניים, כמו גם אמנים יהודיים בראשית המאה ה-20 ביטאו את המוטיב ביצירותיהם. נתבונן בטווסים ונשאל מהו סוד הנצחיות אותו הם נושאים על נוצותיהם?

סמסטר ב'
יום ד'
16-14
גילמן 326

מחיר:
600 ש"ח

פוסט פורנוגרפיה ברשת: מין, אהבה וזהות דיגיטליים 0662.1965.01
ד"ר נור עופר

מאז שהאינטרנט הפך לנחלת הכלל בסוף שנות השמונים הוא חיסל תעשיות רבות או עיצב אותן מחדש. תהליך זה נקרא "חדשנות משבשת". הקורס מבוסס על הטענה כי חלל הסייבר מחסל או מעצב מחדש באופן רדיקלי גם את תעשיית הפורנו המסחרי כפי שהתפתחה במערב הקפיטליסטי במאתיים השנים האחרונות. את תעשיית הפורנו הגוועת מחליפה פעילות רשתית של חובבים היוצרים תוכן באופן עצמאי. נעמוד על הדומה והשונה בין שני אופני ייצור אלה של תכנים עם אופי מיני ונשאל האם וכיצד אופן הייצור משפיע על התוכן בייצוגים אלה. שאלות הקורס: מהי תועבה, או "תועבה"? מהי פורנוגרפיה ומה הקשר שלה לטכנולוגיה? מה אנחנו בעצם רואים כשאנחנו צופים ב"תועבה" מקוונת?

סמסטר ב'
יום ד'
18-16
גילמן 326

מחיר:
600 ש"ח

0662.2253.01 תרבות הסייבר כתרבות נוער
ד"ר גו'נסקי יובל

בשיעור נדון באמצעות כלים מגוונים ממדעי הרוח והחברה בתרבות הסייבר כתרבות של צעירים. הנוער והצעירים נמנים על "המאמצים הראשונים" של תרבות חדשה, וכזו תרבות הסייבר שימשה זירה וכלי ביטוי של ילדים וילדות כאנשים צעירים. הרשת התחילה והתפתחה בעזרת הנוער, לדוגמה האקרים הראשונים עשו זאת כמחאה על תרבות המבוגרים, בדרישה לקבל קול והכרה. ילדים ונוער פועלים וחיים ברשת: בתקשורת ביניהם, בתרבות המחאה, בלמידה, במוסיקה, במשחק ובעשייה יצירתית. נחשוב על היבטים שונים של תופעה תרבותית זו. נתבונן בתרבות הנוער שהתפתחה ברשת דרך נקודות שונות: החל ממשחקים ומוסיקה; דרך היותה מקום ליצירתיות כמו גם ללמידה (פורמלית ולא-פורמלית); אבל ננסה לחשוב עליה גם כמקום לחיפוש זהות, ובמקביל כתרבות אלטרנטיבית של מרד נעורים, פאנק וחופש מכבלים של התרבות הדומיננטית של המבוגרים.

**מסטר ב'
 יום ה'
 10-8
 גילמן 326**

**מחיר:
 ש"ח 600**

0662.2634.01 תולדות המדיניות החברתית ומדינת רווחה בישראל
ד"ר דויד אפרים

מטרת הקורס היא להקנות ידע בדרכים לקביעת מדיניות חברתית בישראל ולהסביר איך התפתחה מדינת הרווחה הישראלית. בקורס ילמדו גם מבנה ודרכי הפעולה של שירותי הרווחה בישראל. במהלך הקורס נעסוק במדיניות הרווחה והתפתחותה ההיסטורית, הבסיס החוקי לקיומה, התמורות שחלו בתפיסת מדיניות הרווחה בארץ ובאף בעולם. בין היתר נעסוק בתהליכים חברתיים שהשפיעו על קביעת מדיניות הרווחה, כגון גידול בעושר המרוכז בידיים מעטות שמקורו במדיניות ממלכתית הגורסת הפרטתם של שירותים ציבוריים וחברתיים והפצת הנרטיב לפיו השוק עומד במרכז הפיתוח האנושי.

**מסטר ב'
 יום ה'
 14-12
 גילמן 280**

**מחיר:
 ש"ח 600**

תכנית לימודי נשים ומגדר בסיוע NCJW

סמסטר א'

0607.3401.01 **כשפטיכואנליזה פוגשת מגדר**
ד"ר אפרת (אפי) זיו

השיח הפסיכואנליטי מתאפיין בניסיונות מגוונים ודינאמיים להבין, להבנות ולפרק את המשמעויות של מגדר בעבור סובייקטים אנושיים. בקורס נתעכב על נושאים כמו נשיות, ההקשרים בין מיניות ומגדר, ההקשרים בין מין ומגדר, והתפתחות מגדרית.

נעקוב אחר השתנות השיח הפסיכואנליטי ביחס לנושאים אילו מראשיתו, דרך הביקורת הפמיניסטית ועד לתרומה של התיאוריות הקוויריות. סוגיות תיאורטיות אילו ידונו דרך מוקדים מרכזיים כמו השיח על אלימות נגד נשים, טראנסג'נדר או פורנוגרפיה.

סמסטר א'

יום ג'

14-12

גילמן 326

מחיר:

600 ש"ח

0608.5436.01 **גולייטינג ומחלות ממוגדרות אחרות: הנרטיב**
ד"ר אדלסבורג חן

מפגשים עם הממסד הרפואי לא רק משפיעים על הבריאות ועל אורח החיים, אלא מעצבים גם את התפיסות החברתיות, האתיות והעצמיות שלנו. הריון, לידה, הפלות, שימור פוריות, אמצעי מניעה, ברית מילה, אשפוזים, חיסונים, מחלות ומגפות, כאב וזיקנה? כולם מפגישים אותנו עם נציגי הממסד ועם דרישות וציפיות חברתיות ומגדריות. בקורס זה נקרא את הנרטיבים של חיינו מבעד לאירועים הרפואיים המרציפים אותם, כפי שהם באים לידי ביטוי הן ביצירות הגות ומחקר, והן ביצירות ספרות וקולנוע. נקרא טקסטים מאת מישל פוקו, סילביה פלאת', ז'אן אמרי, יהושע קנו, מילן קונדרה, אילנה ברנשטיין, סוון סונטאג, רוני גרוס, אורלי קסטל-בלום ועוד, ונדון באתיקה ובפוליטיקה של המפגשים הללו.

סמסטר א'

יום ג'

14-12

גילמן 305

מחיר:

600 ש"ח

0608.1177.01 **כסף מסובב את העולם – אי שוויון מגדרי**
בעולם קפיטליסטי
ד"ר פפרמן טליה

בעולם קפיטליסטי, משאבים כלכליים משפיעים מאוד על קביעת סדרי עדיפויות מדינתיים וחברתיים, המוצגים לעיתים קרובות כרציונליים, טבעיים ונייטרלים. חוקרות וחוקרים משדות ידע רבים טוענים כי מגדר, גזע, אתניות, כמו גם נסיבות פוליטיות וחברתיות משחקים תפקיד חשוב בקביעת סדרי עדיפויות כלכליים ובהקצאת משאבים ציבוריים. הקורס מבקש להאיר ולבחון את הזיקות בין מגדר ותפיסות מגדר לבין תופעות ותהליכים כלכליים בספירה הציבורית ובספירה הפרטית. הקורס מבקש לנתח מתוך עדשה של מגדר כיצד נשים וגברים מושפעים מהחלטות כלכליות בתחומים מגוונים כגון תקצוב, רווחה, עבודה בשכר, חישובי שכר ועוד.

סמסטר א'

יום ג'

18-16

ווב 001

מחיר:

600 ש"ח

פמיניזמים, משפט וחברה בישראל 0608.1122.01
 פרופ' הקר דפנה

מטרת הקורס היא בחינת המשפט הישראלי לאור תיאוריות פמיניסטיות שונות. לצורך בחינה זו נסקור בתמצית תיאוריות פמיניסטיות מגוונות וניסיונות סינתזה ביניהן, תוך התמקדות ברלוונטיות שלהן לניתוח פמיניסטי של המשפט. על בסיס הרקע התיאורטי, נבחן סוגיות מגדריות ספציפיות שבהן עוסק או שותק המשפט הישראלי. בין היתר, נדון בהיבטים מגדריים של יחס המשפט הישראלי לשוק העבודה בשכר, למשפחה/הות, ולזכויות חברתיות.

ממסטר א'
 יום ה'
 10-8
 גילמן 223
 מחיר:
 600 ש"ח

מבוא לפילוסופיה פמיניסטית: מחשבות נשים 0608.1110.01
 ד"ר מירי רוזמרין

הקריאה הפמיניסטית לשינוי במעמדן וערכן של נשים בחברה הביאה עמה את הצורך לחשוב מחדש על עקרונות יסוד שבאמצעותם אנו מבינים את העולם סביבנו. הקורס יציג את הביקורת של הפילוסופיה הפמיניסטית על מסורת המחשבה המערבית ואת האלטרנטיבות שהיא מציעה בסוגיות אלו. בין הסוגיות שיבחנו: האם מגלמת תפיסת האדם המערבי דימוי אידיאלי של גבריות? האם אשה נכללת בהגדרות אלו? האם יתכן אידאל שונה של אנושיות וסובייקטיביות? כיצד המודל המדעי והתפישות האפיסטמולוגיות שבבסיסן קשורות למציאות חברתית? אילו מודלים של ידע מאפשרים יחסים חברתיים צודקים יותר? מהו שיפוט מוסרי הרואה בהתנסות, ההיסטוריה והעמדה החברתית של נשים כר לגיטימי ופורה לשיפוט מוסריים? למה למעשה צריכות לשאוף נשים האם לשוויון ואולי להכרה בהבדל? האם אלו בהכרח סותרים?

ממסטר א'
 יום ה'
 12-10
 ווב 001
 מחיר:
 600 ש"ח

חיות בסרט 0607.5402.01
 ד"ר רוני הלפרן

מהן האפשרויות שכותבת הוליווד לנשים על המסך (ובעולם)? בסרט 'מועדון האקסיות' (1996) מסבירה גולדי הון למנתח הפלסטי שלה: "ישנם רק שלושה גילאים אפשריים לאשה בהוליווד: הבייבי, התובעת המחוזית, ו(לנהוג את) מיס דייז". הסרט הזה הוא אחד משורה ארוכה של סרטים שנוצרו בשני העשורים האחרונים והמתכתבים בצורה גלויה או סמויה עם הרעיונות של הגל השני של הפמיניזם. השיעור יבקש לחקור את האופן שבו מתמודדת הוליווד עם סוגיית 'האשה החדשה' והאפשרויות שנפתחו עבורה בעולם בעקבות ההישגים הפמיניסטיים.

ממסטר א'
 יום ה'
 12-10
 גילמן 281
 מחיר:
 600 ש"ח

0607.1003.01 **תרבות הגוף: מגדר וייצוגי גוף באמנות המודרנית**
ד"ר טל דקל

בקורס זה נערוך סקירה ביקורתית של הקאנון המקובל בזרמי האמנות המודרנית, באמצעות סוגיות העולות מן היצירות ונדונות בטקסטים של ביקורת מגדרית. במהלך המפגשים נבצע קריאות חדשות של נושאים מוכרים בתולדות האמנות המודרנית ונציע פרשנויות רווחות בשיח הדיסציפלינרי כיום. במהלך הקורס נבחן שאלות מרכזיות כמו למשל: מדוע כה רבות מיצירות האמנות של התקופה מתארות את הגוף הנשי, לרוב העירום; מה באמת בין פורנוגרפיה לאמנות "גבוהה"; מה בחוויה "המודרנית" של פריס של המאה ה-19 גרם לשגשוג אמנים גברים ולדיכוי ולהשכחה של נשים יוצרות ועוד. לקראת סופו של הקורס תוזמן מרצה-אורחת, היוצרת אמנות שנוגעת לסוגיות שונות של מגדר שנדונו ועובדו במהלך הקורס.

סמסטר א'
יום ה'
16-14
גילמן 282

מחיר:
600 ש"ח

0608.1188.01 **'מה אשה רוצה'? מבוא לספרות נשים**
ד"ר רוני הלפרן

מה אשה רוצה? השאלה הזאת שפריד הניח כשאלה שאין לו עליה תשובה, תהפוך במהלך הקורס למצפן שבאמצעותו נקרא בספרות נשים כזירה שבה משיבות הנשים את השאלה הזאת אל חזקתן, ומבררות 'מה אני רוצה? אנחנו נקרא את ספרות הנשים כאתר שמאפשר לזקק את המבט והקול ככלים המרכזיים לגבש את הרצון כלומר התשוקה הנשית במשחרר מהתסריט הכתוב לנשים בסדר של ההגמוניה הגברית, ומאפשרויות הזהות שנקצבו להן במיסגרתו. השיעור ידון ב'ספרות נשים' וב'כתיבה נשית' כטגוריות פוליטיות מרכזיות במהפכה הפמיניסטית של המאה האחרונה.

סמסטר ב'

סמסטר ב'
יום ג'
12-10
גילמן 223

מחיר:
600 ש"ח

0608.1010.01 **מבוא לתיאוריה קווירית**
ד"ר תומר ששונקין עפרון

בעברה, שימשה התווית "קוויר" (queer) מילת גנאי לציון שונות מינית ומגדרית. כיום ומוזה מספר עשורים, קוויריות מציינת עמדה של ביקורת רדיקלית על מגוון של תחומי ידע ופרקטיקה: פוליטיקה, מוסר, היסטוריה, ספרות, פילוסופיה, ועוד. בראש ובראשונה, ובצורתה התשתיתית, ביקורת קווירית מוסבת על שאלות של זהות: מה זה אומר להזדהות כ- ולהיות, למשל, אישה-סיסג'נדרית, סטרייטית, פוליאמורית, רווקה, אמה, יהודייה חילונית, אנושית? כיצד זהות אינדיבידואלית נבנית ביחס לאידאלים נורמטיביים? מהו היחס בין אידאלים אלה לבין מנגנוני שליטה חברתיים? איזה תפקיד ממלא הגוף שלנו בהבניית הזהויות השונות שלנו? מה מקומה של שפה בתוך הבנייה זו? במענה לשאלות אלה ואחרות, ביקורת קווירית מערערת על חזות ההכרת, המובנות מאליה והטבעיות לכאורה של קטגוריות זהות, כמו גם של מבנים שונים התומכים בקטגוריות אלה והנתמכים על-ידן: יחסי שארות, קירבה, אינטימיות, צורות של תשוקה, אופני חוויית הנאה, וכו'.

סמסטר ב'

סמסטר ב'
יום ג'
14-12
גילמן 282

מחיר:
600 ש"ח

היה הייתה: מבוא להיסטוריה ומגדר 0608.1166.01
ד"ר אביטל דוידוביץ'-אשד

הפמיניזם, על שלביו השונים והיבטיו הפוליטיים וההגותיים, שינה באופן עמוק את פני המחקר ההיסטורי על כל רבדיו: תחומי המחקר, שאלות המחקר ודרכי ניתוח המקורות. הוגות פמיניסטיות עשו שימוש במחקר היסטורי כדי לאתר את שורשיה של הכפיפות הנשית ולהצביע על נסיבות השתמרותה בזמנים ובמקומות שונים. מחקרים היסטוריים שנערכו בידי חוקרים וחוקרות שהושפעו מן הביקורת הפמיניסטית הצביעו על טיבם התרבותי והמשתנה של מושגים דוגמת "אמהות", "אהבה" ו"משפחה", וחשפו את הממדים האידיאולוגיים והכוחניים שנוצקו בהם. השיעור יוקדש למיפוי המהלכים והמגמות במחקר ההיסטורי אודות נשים ויחסי מגדר במאה השנים האחרונות בזיקה לשלביה השונים של המהפכה הפמיניסטית ולזרמי ההגות השונים שנוצרו במסגרתה.

ממסטר ב'
יום ה'
16-14
גילמן 282
מחיר:
600 ש"ח

פרספקטיבות פמיניסטיות 0608.1011.01
פרופ' להד כנרת

סילבוס יפורסם באתר התכנית.

ממסטר ב'
יום ה'
18-16
וב 001
מחיר:
600 ש"ח

תכנית למחקר תרבות הילד והנוער

סמסטר א'

מבוא ללימודי אדם-חיה 0669.6175.01
ד"ר קוגמן טל

לימודי אדם-חיה (Human-Animal Studies) עוסקים במרחבים שבעלי חיים תופסים בעולמות החברתיים והתרבותיים האנושיים, ובאינטראקציות שיש לבני אדם עימם. התחום התגבש כדיסציפלינה אקדמית בפני עצמה רק בארבעת העשורים האחרונים והוא מהצעירים ביותר באקדמיה. מחקר יחסי אדם-חיה הוא שדה רב-תחומי ובין-תחומי גם יחד, והחוקרים.ות הפועלים.ות במסגרתו משתייכים.ות למגוון רחב של דיסציפלינות מובחנות במדעי הרוח והחברה כגון היסטוריה, משפטים, אנתרופולוגיה וסוציולוגיה, ספרות, חקר התרבות, מגדר, ארכיאולוגיה ופילוסופיה. העיסוק המחקרי מלווה בעניין ציבורי רב ונקשר בסוגיות מרכזיות שעומדות היום במרכז הדיון, כגון משבר האקלים ותהליכי ההכחדה המסיביים של אוורי מחייה של חיות, הדילמות האקולוגיות והאתיות העולות ממשקי החי, הדיון בקיימות ובאיכות סביבה ושאלת זכויות בעלי החיים. בקורס זה נתוודע למחקר הענף העוסק במקומם של בעלי החיים בתרבות האנושית, תוך התייחסות לשאלות חברתיות, פוליטיות, רגשיות ואתיות העולות ממנו. נכיר את שאלות היסוד שלימודי אדם-חיה עוסקים בהן, כגון תירבות, ביות ומיון בעלי חיים; בעלי חיים כסימבולים תרבותיים ודתיים; יחסים רגשיים בין אדם לחיה; החתירה לשחזור נקודת המבט של החיה ועוד. הקורס יציג התבוננות רחבה ומעמיקה בשאלת יחסי אדם-חיה, במטרה לפתח חשיבה ביקורתית וגישה אתית מורכבת כלפי עולם החי והסביבה. השיעורים ישולבו בהרצאות אורח של חוקרי אדם-חיה בארץ ובחו"ל.

סמסטר א'

יום ד'

12-8

גילמן 306

מחיר:

1200 ש"ח

תרבות מזרחית 0669.6166.01

ד"ר שלם בהרד הילה

מטרת השיעור הינה למסד, לטפח ולהעמיק חקר בזהות התרבותית של היהודים בארצות ערב והאסלאם ובמדינת ישראל, בעולם היצירה, המחשבה וההגות, המוסיקה, הספרות והחברה, וסביב סוגיות של שייכות, תרבות חומרית, הגירה, קשר בין-דורי, יחסים אתניים, ריבוד חברתי, ילדות ונערות, מגדר, צדק ומוסר, תיעוד ושימור. הקורס עוסק בסוגיות של זהות ושייכות ובמערכות סמלים מרכזיים בתרבות, תוך שימוש בהיסטוריה ותיעוד בעל פה, באיסוף והנכחת ידע מקומי ובניתוח משווה.

סמסטר א'

יום ד'

16-14

גילמן 497

מחיר:

600 ש"ח

סוגיות יסוד בספרות ילדים* 0669.6173.01
ד"ר הלוי רימה

הקורס "שאלות יסוד בספרות ילדים" עוסק בשאלות יסוד ובגישות התיאורטיות המרכזיות הנידונות במסגרת חקר ספרות הילדים. בתשתית הקורס עומדת ההנחה כי הילדות היא תופעה אידיאולוגית שאינה מנותקת מהקשרים חברתיים וכלכליים. במסגרת זו נתפסת ספרות הילדים כתוצר תרבותי הנקבע על ידי האופן שבו מוגדרים הילדים, צרכיהם, יכולותיהם ומעמדם ביחס למבוגרים. במהלך הקורס נתודע אל ההיסטוריה של ספרות הילדים, ונבחן את התפקידים המוטלים עליה ואת המגמות הפואטיות המרכזיות הרווחות בה, מראשיתה ועד ימינו. תוך כך, נעסוק בשאלות העומדות במוקד הדיון העכשווי על ספרות ילדים: הזיקות שבין התפיסה הרווחת של הילד והילדות לבין הספרות הנכתבת עבורו, שאלת הנמען של ספרות הילדים, מעמד המבוגרים בתוך מערכת ספרות הילדים, תפקידיה של ספרות הילדים כפרקטיקה אידיאולוגית המגשרת בין ילדים למבוגרים, ולבסוף – מקומו של האיור בספרות ילדים.

סמסטר א'
יום ה'
20-18
מקוון

מחיר:
600 ש"ח

סלון ספרותי בחדר הילדים: 0669.6182.01
קריאה רב-תחומית בקלאסיקה העברית לילדים
פרופ' דר יעל

בקורס נקרא מספרות הילדים העברית, מהמרכז ומהשוליים, תוך הסתמכות על מחקר מתחומי דעת שונים. בצד ההרצאות השוטפות נארח מרצים שונים, חוקרות/ים ויוצרות/ים. לקורס מבנה היסטורי ומטרתו לברר באמצעות ספרי הילדים סוגיות חברתיות ותרבותיות בעבר ובהווה.

סמסטר ב'
סמסטר ב'
יום ג'
14-10
גילמן 306

מחיר:
1200 ש"ח

המכון להיסטוריה ופילוסופיה של המדעים והרעיונות

סמסטר א'

המטאפיזיקה של הזמן בפילוסופיה האנליטית 0659.1994.01
ד"ר בלקינד אורי

המטאפיזיקה של הזמן בפילוסופיה האנליטית התאפיינה בעיקר בדיון בין שתי תפיסות זמן מרכזיות: הראשונה (Presentism) נותנת מקום אונטולוגי מיוחד להווה המתפתח. בכל רגע ורגע, הרגע שהווה הופך לעבר שאינו קיים יותר, ואילו העתיד, שאינו קיים עדיין, הופך להווה קיים. התפיסה השנייה (Eternalism) רואה בכל נקודות הזמן, עבר, הווה, ועתיד, כשקולות וקיימות באותה מידה. לפי תפיסה זו, המעבר מהווה אחד להווה אחר אינו אלא מעבר מפרספקטיבה אחת לפרספקטיבה אחרת אודות יקום שאינו משתנה. הסמינר יבחן טיעונים פילוסופיים כלליים וגם טיעונים שאובים מתוך תחומי הפיזיקה – בעיקר מתורת היחסות הפרטית – המנסים להכריע בין תפיסות הזמן השונות.

סמסטר א'

יום א'

14-10

גילמן 458

מחיר:

1200 ש"ח

הפילוסופיה בימי הביניים: זרמים מרכזיים 0659.3111.01
וסוגיות נבחרות
פרופ' שורץ יוסף

סילבוס יפורסם באתר התכנית.

סמסטר א'

יום ב'

12-10

גילמן 220

מחיר:

600 ש"ח

היסטוריה אינטלקטואלית א' 0659.6126.01
ד"ר רצון אשבל

הקורס יתמקד בהתפתחות המחשבה המדעית בתרבות המערב מראשיתה במזרח הקדום עד למאה השבע העשרה, דרך המדע היווני ותרבויות ימי הביניים הערביות והלטיניות. במרכזו יעמדו מספר שאלות בדבר אופין של מחשבת העת העתיקה, ימי הביניים וראשית העת החדשה על הטבע וחוקיו, בדבר התנאים השונים שהובילו להיווצרותה ולמעברי ידע בין תרבויות שונות על משקלן של תמורות כלכליות, פוליטיות ודתיות בתהליכים אלו. נבחן גם שאלות בדבר הגורמים לשינויים בידע המדעי והקשרים בינו לממצאים האמפיריים ולפילוסופיה, ובדבר הגורמים שהובילו לשינויי בבחינת הטבע ב"מהפכה המדעית". ניתוח עקרונות המחשבה המדעית של ההוגים השונים והסיבות להחלפתן של תיאוריות יעשה בין השאר תוך דיון באופן בו הם הסבירו תנועת גופים על פני הארץ ואת תנועתם של כוכבי לכת בשמים. בחלק זה של הקורס נדון בהתפתחויות מהעת העתיקה עד לסוף ימי הביניים, ובחלקו השני במהפכה המדעית של ראשית העת החדשה.

סמסטר א'

יום ב'

12-10

גילמן 282

מחיר:

600 ש"ח

היסטוריה חברתית של כאב 0659.2563.01
ד"ר שמואלי שירה דינה

כאב הוא מונח מעורפל. הוא מתאר חוויה סובייקטיבית, אך נתון למאמצים בלתי פוסקים לתיאור אובייקטיבי. בכאב כרוכים יחדיו היבטים פיזיולוגיים ונפשיים בצורה בלתי ניתנת להתרה, והוא נתון לחקירה מתמדת מצד פילוסופים ונירולוגים. כאב כרוך בשאלות של אמת (עינויים, ולהבדיל, צום) וגם עובר בירוקרטיזציה (על ידי ועדות ומנגנוני פיצוי ממשלתיים). דיונים על רגישות לכאב חושפים הטיות מגדריות וגזענות, ומעלים שאלות עקרוניות על מיהו יצור חי. הסמינר יתמקד בהיסטוריה החברתית של הכאב במאתיים השנים האחרונות. נבחן, בין היתר, את תפקיד הכאב בתיאוריות מדעיות ובראשן תיאוריית האבולוציה, ייצוגים משתנים של כאב באומנות, פיתוחם והפצתם של חומרי האלחוש, ומגפת האופיואידים שתקפה את העולם המערבי.

סמסטר א'
יום ב'
16-12
גילמן 260
מחיר:
1200 ש"ח

מושגי יסוד במתמטיקה 0659.6247.01
ד"ר פרידמן מיכאל

הקורס מיועד לתלמידים אשר התואר הראשון שלהם איננו בתחום המדעים המדויקים או ההנדסה, ומטרתו היא לאפשר היכרות בסיסית עם עולם המושגים, שיטות העבודה המרכזיות, ודרכי החשיבה וההיסק של המתמטיקה. אין כל כוונה שהסטודנט שילמד את הקורס יהפוך את המתמטיקה לעיקר עיסוקו בהמשך הדרך במכון, אלא להעניק לו רקע כללי ומנחי יסוד מינימליים להבנת עבודתם של אלה העוסקים בתחום הזה. יושם דגש על נושאים שלהם השלכות על דיונים בעלי אופי פילוסופי בהקשר של המתמטיקה. הקורס אינו מניח ידע מוקדם במתמטיקה, מעבר לנלמד בשלוש יחידות בתיכון. התלמידים יידרשו גם לפתרון תרגילים בכל הנושאים שבהם נעסוק על מנת להבהיר צדדים שונים של המושגים והשיטות שיילמדו בכיתה.

סמסטר א'
יום ג'
16-14
גילמן 279
מחיר:
600 ש"ח

מבוא לתיאוריה ביקורתית 0659.3056.01
ד"ר לין חלוזין

התיאוריה הביקורתית חוללה מפנה באופני החשיבה על היחסים החברתיים, על המדע ועל התבונה, אבל גם על הצדק, על המוסר ועל המערכות הפוליטיות והכלכליות, על המיניות, על החירות ועל הנפש, ואפילו על המחשבה עצמה. הנחשול החיוני והגועש הזה במחשבת המאה העשרים, שנהוג לקבוע את ראשיתו באסכולת פרנקפורט, חרץ משפט נוקב על הלוגוס ותבע התערבות רדיקלית של המחשבה במציאות. השיחה הטעונה של התיאוריה הביקורתית עם מחשבת הנאורות הקיפה את התחומים השונים של ההווה הציבורית וההווה הפרטית וקראה תיגר על תקפות הגבולות ביניהן. אולם, יותר מכל נבדלה התיאוריה הביקורתית מזרמים אחרים בהיסטוריה של הפילוסופיה בכך שאומצה בידי אלה שלא היה להן מקום שם קודם לכן: האישה, ובפרט האישה השחורה, הפליטה והנכבשת, בן הפועלים, המהגר, הלהטבא"קים, האחרים, המתמרדים והנשלטים (היודעים שהם כאלו). במהלך הסימסטר נספר את סיפורה של הביקורת החל מערב המהפכה הצרפתית (וולטר, קאנט, אבה רנאל, קונדורסה, דה גוו'...) עובר בסערות שחוללה בפילוסופיה של המאה התשע עשרה (הגל, מרקס, אנגלס, פרודון, ניטשה...) ובשרשים שהכתה בחלקה הראשון של המאה העשרים (פריד, גולדמן, גראמשי, הורקהיימר, אדורנו, מרקוזה...). נתרכז באותם הרגעים שכונו את התיאוריה הביקורתית כפי שאנו מכירים אותה היום (מארנדט ועד אלטוסר ופוקו, מפאנון ולורד ועד באטלר ואחמד) ולבסוף נשאל: לאן מועדות פניה של התיאוריה הביקורתית כיום?

סמסטר א'
יום ג'
18-16
גילמן 305
מחיר:
600 ש"ח

ראשית המדע – ייצוגים של זמן ומרחב 0659.2621.01
באסטרונומיה הבבלית
ד"ר רצון אשבל

מקורם של מרכיבים משמעותיים בתרבות המערבית הוא באסטרונומיה הבבלית, רעיונות כגון חלוקת היממה ל-24 שעות, חלוקת המעגל ל-360 מעלות וגלגל המולות. הקורס יעסוק באסטרונומיה הבבלית העתיקה בדגש על התפתחות מושגים מדעיים בסיסיים. בין השאר נדון בחיבור תופעות טבע באמצעות מספרים, בייצוג מושג הזמן באמצעות יחידות מידה, ופיתוח אמצעי מדידת זמן – החל מהיחידות הקטנות ביותר של קביעת השעות והמצאת שעוני צל ומים, וכלה ביחידות הזמן הגדולות, הכוללות שבועות, חודשים, שנים, ואף לוחות שנה המורכבים ממחזוריים ארוכים של שנים, ביצירת יחידות מדידה מרחביות, ואמצעים למפוי המרחב השמימי. נלמד על מושגים אסטרונומיים שהעסיקו את הבבלים. נבין את התופעות האסטרונומיות כפי שאנו מבינים אותן היום, וכיצד הן נראות למתבונן מכדור הארץ ללא עזרים מודרניים. נלמד על הקשר ההיסטורי בין אסטרונומיה לאסטרוטלוגיה, ולבסוף נעסוק בהתקבלות היחסית מאוחרת של האסטרונומיה הבבלית אל תוך הדיסציפלינה של ההיסטוריה של המדע.

סמסטר א'
יום ד'
16-14
גילמן 458
מחיר:
600 ש"ח

סמסטר ב'

עלייתו ונפילתו של הפוויטיביזם הלוגי 0659.2591.01
ד"ר בלקינד אורי

הפוויטיביזם הלוגי הוא זרם בפילוסופיה האנאליטית בחצי הראשון של המאה ה-20. הפוויטיביזם הלוגי ניסה לשלב שיטות מתקדמות בלוגיקה וחקירה של השפה על מנת להציב יסודות איתנים למדע וגבולות ברורים בין היגדים בעלי משמעות וכאלו שהם חסרי משמעות. הפוויטיביסטים טענו כי ניתן לעשות רדוקציה של כל טענה בעלת תוכן להיגדים המתארים באופן ישיר ניסיון חושי, ולכן גם טענו כי היגדים מטאפיזיים הם חסרי משמעות. הקורס יתחקה אחר המקורות של החשיבה הפוויטיביסטית, המטרות של הזרם, הקשר שבין הזרם הפוויטיביסטי והתפתחויות במדע, הביקורות הנוקבות שהביאו לנפילתו, ואחר ההשפעה שלו על הפילוסופיה האנאליטית שבאה אחריו. בין ההוגים שנקרא יהיו ויטגנשטיין, שליך, רייכנבאך, קרנאפ, המפל, אייר, נוירת', וקוויין.

הקורס יניח ידע מוקדם בלוגיקה, כולל תחשיב הפסוקים ותחשיב הפרדיקטים.

סמסטר ב'
יום א'
14-10
גילמן 458

מחיר:
1200 ש"ח

היסטוריה אינטלקטואלית ב': ידע ומוסדות ידע 0659.2611.01
פרופ' שורץ יוסף

סילבוס יפורסם באתר התכנית.

סמסטר ב'
יום ב'
12-10
גילמן 326

מחיר:
600 ש"ח

יצירתה של עובדה מדעית: מדעי החברה על מדעי החיים 0659.2622.01

ד"ר שמואלי שירה דינה

מהי עובדה מדעית? מי מנסח אותה, ובאילו תנאים היא מתקבלת? מהי קהילת מומחים, ומהו ידע לא מדעי? כיצד קובעים מתי ניסוי מתחיל, ומתי הוא נגמר? הסמינר ידון במגוון מרכיביה של העובדה המדעית, דרך דוגמאות מביוולוגיה ורפואה. נבחן, בין היתר, את תפקיד המרחב והמעבדה בקביעת הלגיטימציה של ידע מדעי, וכן את תפקידם של המכשור והטכנולוגיה. הסמינר יציע מבוא ללימודי מדע, טכנולוגיה וחברה דרך היכרות עם טקסטים קאנוניים ועכשוויים בהיסטוריה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה של המדע, החל מתיאוריות על קולקטיב מחשבה וכלה בניתוח ביקורתי של פעילות חברות תרופות בינלאומיות.

סמסטר ב'
יום ג'
14-10
רוזנברג 212

מחיר:
1200 ש"ח

היסטוריה של הפיזיקה החדשה 0659.2119.01
פרופ' קציר שאול

הקורס בוחן סוגיות מרכזיות בהבנת התפתחות רעיונות ופרקטיקות מדעיות, ומציג מספר מושגים מדעיים בסיסיים במספר תחומים בולטים בפיזיקה מהמאה ה-17 עד ה-20, בראשם הסבר כוחות כמו כבידה, חשמל ומגנטיות, חום ואנרגיה, ומבנה האטום. נדון גם במהפכה בפיזיקה של ראשית המאה העשרים ובמקורותיה עם החלפת הפרדיגמה הקלאסית בפיזיקה היחסותית ובמכניקת הקוונטים. נעמוד על שינויים באופי המחקר הפיזיקלי הניסויי והתאורטי ובמקומו בחברה, בין השאר בשל התהדקות הקשרים בין המחקר בתחום לטכנולוגיה. מתוך התייחסות למספר גישות ותזות בהסטוריה של התחום נבחן את ההקשרים המשתנים בין ניסוי לתאוריה, ובין הפיזיקה לפילוסופיה ולדיסציפלינות מדעיות אחרות.

סמסטר ב'
יום ג'
18-16
גילמן 281
מחיר:
600 ש"ח

מדע, מיתולוגיה ופנטזיה ביהדות הקדומה 0659.2628.01
ד"ר רצון אשבל

בניגוד למקובל במדע המודרני, המדע היהודי העתיק מעולם לא נפרד מן הדת. על כן חקר הדת היהודית וחקר המדע היהודי צריכים להיות שלובים אלה באלה. בקורס זה נלמד על הקשרים ההדדיים בין מה שנתפס אצל חוקרים רבים כשתי דיסציפלינות שונות. נבין את הקשר בין תפיסת מבנה היקום לרעיונות תיאולוגיים שונים, בין מיתולוגיה לקוסמולוגיה ובין גיאוגרפיה לפנטזיה. מושגים אלה משפיעים על הדתות המערביות עד היום ומאפשרים הבנה טובה יותר של התפתחותם של מושגים בסיסיים כמונותאיזם, השגחה עליונה, אנגלולוגיה, שכר ועונש ועוד.

סמסטר ב'
יום ד'
18-14
גילמן 458
מחיר:
1200 ש"ח

לקסיקון חיות – סוגיות בהיסטוריה רב מינית 0659.2571.01
ד"ר שמואלי שירה דינה

שדה לימודי בעלי-החיים (Animal Studies) התפתח בעשורים האחרונים כמרחב חקירה רב תחומי של היחסים בין בני אדם לבעלי חיים אחרים. היסטוריונים של יחסי אדם חיה מתמודדים עם הסוגיות הפילוסופיות של התחום, בעוד פילוסופים, למשל, שואבים לא מעט ממחקרים אנתרופולוגיים. משפטנים, בתורם, עושים שימוש הן בחומרים ההיסטוריים והן בתיאוריות הפילוסופיות. הסמינר "לקסיקון חיות" מציע היכרות עם שדה מחקר תוסס זה וחשיפה למגוון מתודות ותיאוריות של חוקרי יחסי אדם-חיה ממגוון דיסציפלינות מתחומי החברה והרוח. הסמינר בנוי בצורה לקסיקאלית: כל פרק מתמקד בקבוצה אחרת של בעלי-חיים, דרכה נבחן את הסוגיות התרבותיות, חברתיות, והיסטוריות שכרוכות בה. הסמינר ישלב ידע אתולוגי (מדעי) על בעלי-חיים עם התייחסות לפיגורה של החיה בחברה האנושית תוך ברור מה היחסים בין השניים. מרבית החומרים יעסקו בעולם המערבי, אולם, מפני שקשה לתחום תנועה של בעלי-חיים נגיע גם לקרוא על בעלי-חיים באסיה ובאפריקה. דרך הלווייתן, למשל, נלמד כיצד פקידי מכס אנגלים סיווגו בעלי חיים (יונק או דג?) וגם על תרבות ציד הלווייתנים היפנית.

סמסטר ב'
יום ה'
14-10
גילמן 458
מחיר:
1200 ש"ח

סדרות

הסדרות נערכות מטעם יחידות וחוגים בפקולטה בנושאים ייחודיים ואקטואליים.

בקשות לביטולים יהיו על פי נוהל הביטולים בעמ' 7..

● **סדרות הדקאנית:**

1. המבוך המזרח-תיכוני בעקבות מהפכות האביב הערבי: פוליטיקה, חברה ותרבות
2. עבר במעבר: מחלוקות על חינוך היסטורי בארץ ובעולם

● **סדרת ההעשרה:**

סופר אורח – אשכול נבו.

* הזכות לשינויים שמורה למארגנים.

** קיום הסדרות מותנה במינימום משתתפים.

סדרת הדקאנית
המבוך המזרח־תיכוני בעקבות מהפכות האביב הערבי:
פוליטיקה, חברה ותרבות
יועצת אקדמית: ד"ר מירה צורף

הסדרה תחייים בסמסטר א' בימי ב', בשעות 10:00-12:00, באולם 223, בנין גילמן
מספר קורס: 5406.0100.01

הטלטלה שחווה המזרח־התיכון בעקבות מהפכות האביב הערבי איים לערער את יציבותן של מדינות האזור. היו מדינות בהן פרצו ההמונים אל הכיכרות, כבשו אותן ונאחזו בהן עד יצא עשן לבן ושליטים אוטוקרטיים אולצו לעזוב את ארמונות הנשיאות (הנשיא המצרי חוסני מובארכ), אחרים גלו ממולדתם (נשיא תוניסיה זין אל־עאבדין בן עלי) ואף קיפחו את חייהם (שליט לוב מועמר קדאפי). ואולם, גם במדינות שבהן לא התרחשה מהפכת כיכרות המונית התרחשו תהליכי שינוי פוליטיים, חברתיים ומיגדריים (כדוגמת סעודיה ומרוקו) או לחילופין מלחמות אורחים (סוריה) או שהן עמדו על סף התפרקות (כדוגמת עיראק או לבנון). לא היתה זו התפרצות פתאומית שהובילה לטלטלת האביב הערבי אלא היו אלה תהליכי עומק חברתיים-כלכליים ופוליטיים שנמשכו שנים ארוכות ואשר המהפכות היו אחד משיאייהם. לשון אחר: אלה מהפכות אבולוציוניות שכדי להתחקות אחר סיבותיהן, תוצאותיהן והשלכותיהן יש לצלול לעומקם של התהליכים שהובילו את ההמונים בכל אחת ממדינות האזור לנקוט בצעדים מהפכניים כדי לממש את ריבונותם כקולקטיב וכיחידים. בסידרת הרצאות זו נתחקה אחר תהליכי העומק הללו שחוו אורחיות ואורחי מדינות המזרח־התיכון ואשר הגיעו לשיאם במהפכות האביב הערבי. נדון בתוצאותיהן ובהשלכותיהן במלאת עשור לפרוץ המהפכות הללו.

תאריך	נושא ההרצאה	שם המרצה
23.10.2023	הרצאת פתיחה: המזרח־תיכון לאחר האביב הערבי: האם היו אלה מהפכות או מראית עין מהפכנית?	ד"ר מירה צורף
30.10.2023	"העם רוצה בהפלת המשטר": לאומיות ולגיטימיות במזרח התיכון - הערכה מחדש	פרופ' אוריאל אבולוף
6.11.2023	איראן: עוצמה אוורית וחולשות פנימיות	פרופ' מאיר ליטבק
13.11.2023	עיראק: האומנם מדינה בהתפרקות?	פרופ' עופרה בנג'ו
20.11.2023	מצרים בתום עשור למשטרו של עבד אל־פתאח אל־סיסי - האומנם איבדה מצרים את מעמדה כאחות הבכירה?	ד"ר מירה צורף
27.11.2023	סעודיה: תאוקרטיה ומזרנה - הילכו שניים יחדיו? סעודיה בחזון 2030 למוחמד בן סלמאן	יפורסם בהמשך
4.12.2023	ירדן והפלסטינים: דו קיום בשלום?	פרופ' אשר ססר
11.12.2023	לבנון: אם בארוים נפלה שלהבת - האם לבנון קורסת?	ד"ר עבד אלקאדר אל־כנאענה
18.12.2023	תורכיה בעידן ארדואן - להיכן נעלמה מורשת אתאטורק?	פרופ' מירי שפר־מוסנוון
2.1.2024	הרצאת סכום: ישראל והמזרח־התיכון 2023 - לאן?	פרופ' עוזי רבי

* ייתכנו שינויים בתכנית ** ההרצאות לא יוקלטו.

המחיר לסמסטר: 700 ₪. לא ניתן להשתתף בהרצאות בודדות.

הרישום יתקיים מתאריך 5.9.2023 ועד מועד תחילת הסדרה, בימים א'-ה' בין השעות 09:00-13:00.

ניתן להרשם: • בטופס רישום מקוון באתר - לומדים בגילמן • בפקס 03-6412748

• בטלפון 03-6409789, 03-6407435 • בדוא"ל: lomdim@tauex.tau.ac.il

סדרת הדקאנית עבר במעבר: מחלוקות על חינוך היסטורי בארץ ובעולם פרופ' אייל נווה

הסדרה תתקיים בסמסטר א' בימי ג' בשעות 16:00-18:00, באולם 223, בנין גילמן
מספר קורס: 5406.0200.01

הסדרה תעסוק במעמדו, מאפייניו ונחיצותו של החינוך ההיסטורי במאה ה-21 נושא המעורר לאחרונה ויכוחים סוערים הן בקרב אנשי מקצוע והן בקרב פוליטיקאים, עיתונאים, מחנכים, מעצבי דעת קהל ומנהיגים חברתיים בארץ ובעולם. שינויים בייצור הידע ההיסטורי באקדמיה, בהפצת ידע היסטורי במערכת החינוך, בקשר בין תודעה היסטורית והתפתחות מדינת הלאום, ובמאגר נתוני העבר שהמידע הדיגיטלי מגיש, מעוררים כמובן ויכוחים ציבוריים כלפי המשמעות של טיפוח העבר והוראת ההיסטוריה בחברה נתונה. הקורס יפתח במחלוקות המתעוררות בישראל בדור האחרון בזירות שונות של הנחלת העבר לציבור הרחב בכלל ולדור העתיד בפרט. בהמשך הקורס ימקם את הוויכוח בהקשר גלובלי וישווה אותן למחלוקות דומות המתרחשות בארצות שונות בעולם. נעסוק בנושאים כמו זיכרון היסטורי, תודעה היסטורית, ונרטיבים היסטוריים כסוג של ידע מאושר ומוסכם, שעובר תמורות ומעלה שאלות כלפי הדיסציפלינה, החינוך, והשימוש בעבר לצורך בניית זהות וטיפוח זיכרון קולקטיבי.

תאריך	נושא ההרצאה
24.10.2023	מעשה בספר לימוד לכיתה ט' ומה זה בכלל חינוך היסטורי?
31.10.2023	עיצוב הנרטיב ההיסטורי בישראל: "שיבה מגלות לקוממיות"
7.11.2023	מתקפה דו צדדית: פוסט-ציונות מחד וציונות אמונית מאידך
14.11.2023	מסך מפוצל: מ"נעמד האש" ל"תקומה" ול"מזורת השבטים"
21.11.2023	היסטוריה בשני נרטיבים: ברירת מחדל במצב של קונפליקט מתמשך. "כישלון מוצלח"
28.11.2003	שיבה משואה לאמונה: האם נרטיב היסטורי חדש?
5.12.2023	מחלוקות עולמיות: תכנים או מיומנויות, הנחלת מורשת או טיפוח חשיבה ביקורתית?
12.12.2023	לא לבד: שלדים בארון - כיצד להתמודד עם עבר אפל?
19.12.2023	קנון שהתרסק, קנון שנשחק ואתגר ריבוי הפרספקטיבות. History, Herstory, Ourstory?
26.12.2023	ניתוח פסלים ואנדרטאות היסטוריות. מתקפה והחלשת הדמוקרטיה או ביצור והעצמת הדמוקרטיה?
2.1.2024	מעברים בדיסציפלינה, בחינוך, בחברה, במדינת הלאום ובתרבות: למה לי היסטוריה עכשיו?
9.1.2024	העתיד של העבר: הרהורים על מעמד ההיסטוריה באקדמיה בבית הספר, במרחב הציבורי, במרחב הוירטואלי.

* ייתכנו שינויים בתכנית ** ההרצאות לא יוקלטו.

המחיר לסמסטר: 700 ש"ח. לא ניתן להשתתף בהרצאות בודדות.

הרישום יתקיים מתאריך 5.9.2023 ועד מועד תחילת הסדרה, בימים א'-ה' בין השעות 09:00-13:00.

ניתן להרשם: • בטופס רישום מקוון באתר - לומדים בגילמן • בפקס 03-6412748

• בטלפון 03-6409789, 03-6407433 • בדוא"ל: lomdim@tauex.tau.ac.il

הפקולטה למדעי הרוח מתכבדת להזמיןכם להירשם לסדרת הרצאות ייחודית במסגרתה נארח סופר אורח

סדרת העשרה
מחשבות על אינטימיות
מרצה: הסופר אשכול נבו

הסדרה תתקיים בסמסטר ב' בימי ד', בשעות 16:00-18:00, באולם 144, בנין גילמן
מספר קורס: 5406.0300.01

אנחנו רוצים להתקרב זה לזה. אבל כמה מסובך זה יכול להיות לפעמים! הסופר אשכול נבו מציג מחשבות על משפחה, אהבה וחברות שעולות מתוך כתיבתו, ומשלב אותן בדוגמאות מספריו - "ארבעה בתים וגעגוע", "משאלה אחת ימינה", "נילנד", "שלוש קומות", "הראיון האחרון", "גבר נכנס בפרדס", "לב רעב".

ספריו של אשכול נבו הפכו כולם לרבי מכר, וזו לשבחים בארץ ובעולם, ותורגמו ל-12 שפות. הניו יורק טיימס הגדיר את הכתיבה שלו "מהפנטת" וה"קוריירה" דה לה סרה" קבע שהוא אחד הסופרים המרתקים והחשובים בדורו בעולם.

תאריך	נושא ההרצאה
28.2.2024	אהבה
6.3.2024	חברות
13.3.2024	הורים וילדים
20.3.2024	אינטימיות ישראלית
27.3.2024	אינטימיות במאה ה-21 - מבט אל העתיד

* ייתכנו שינויים בתכנית
** ההרצאות לא יוקלטו.

המחיר לסמסטר: 500 ₪. לא ניתן להשתתף בהרצאות בודדות.

הרישום יתקיים מתאריך 5.9.2023 ועד מועד תחילת הסדרה, בימים א'-ה' בין השעות 09:00 - 13:00. ניתן להרשם:

- בטופס רישום מקוון באתר - לומדים בגילמן
- בטלפון 03-6409789, 05-6407433
- בפקס 03-64 12748
- בדוא"ל: lomdim@tauex.tau.ac.il

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרוח ע"ש לסטר וסאלי אנטין

טופס רישום תשפ"ד/2023-2024 - תכנית לומדים בגילמן

לתשומת לב הנרשמים! לא יטופל טופס שיגיע לפני מועד הרישום - 5.9.2023

מומלץ להירשם בטופס רישום מקוון שהקישור אליו מפורסם באתר התוכנית "לומדים בגילמן"

טלפון: 03-6409789, 03-6407433 • פקס: 03-6412748

דוא"ל: lomdim@tauex.tau.ac.il • אתר: http://humanities.tau.ac.il/lomdim-begilman

שם פרטי _____ שם משפחה _____

מס' ת.ו. _____ תאריך לידה _____

שם פרטי באנגלית _____ שם משפחה באנגלית _____

כתובת _____ רחוב _____ מס' _____ עיר _____ מיקוד _____

טלפון בבית _____ טלפון נייד _____

דוא"ל _____ מספר רכב _____

פרטי הקורס המבוקש (נא למלא הפרטים בהתאם למפורט בחוברת)

שם הקורס מספר הקורס

שם הקורס	מספר הקורס

הנני זכאי להנחה בסך % _____ בגין היותי: (על סמך אישורים בלבד, ראו עמוד 6 בחוברת)

אופן התשלום:

תשלום בכרטיס אשראי (ויזה, ישראלכרט, אמריקן אקספרס, דיינרס) מס' הכרטיס:

_____

תוקף: _____ CVV (קוד אבטחה בגב הכרטיס) _____

נא חייבו אותי בסך _____ ש"ח _____ תשלומים
(600 ש"ח - 2 תשלומים, 1200 ש"ח - 3 תשלומים, 1600 ש"ח ומעלה - 4 תשלומים)

תאריך: _____ חתימה: _____

לשימוש משרדי:

הוון ביום _____ ע"י _____ מס' קבלה _____

הפקולטה למדעי הרוח ע"ש לסטר וסאלי אנטין
תכנית "לומדים בגילמן"
טל. 03-6409789 / 03-6407433 | פקס. 03-6412748
lomdim@tauex.tau.ac.il
humanities1.tau.ac.il/lomdim-begilman